

Knihovna
Jiřího Mahena
v Brně

ZPRÁVA O ČINNOSTI PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZA ROK 2019

Statutární město Brno finančně podporuje Knihovnu Jiřího Mahena v Brně, příspěvkovou organizaci.

Obsah

ÚVOD.....	4
I. PLNĚNÍ ÚKOLŮ HLAVNÍ ČINNOSTI ORGANIZACE.....	6
1. Knihovnické a informační služby.....	8
1. 1. Celkové statistické ukazatele	8
1.1.1 Kdo nás vyhledává – čtenáři a návštěvníci	9
1.1.2 Co u nás klienti nachází.....	9
1. 2. Služby jednotlivých pracovišť	9
1.2.1 Ústřední knihovna.....	9
Knihovna pro dospělé.....	10
Mahenův památník.....	11
Informační a prezenční služby.....	12
Informační středisko EUROPE DIRECT	13
IN — centrum.....	14
Knihovna pro děti a mládež	14
Hudební knihovna.....	17
Knihovna pro nevidomé a slabozraké	20
Kulturně vzdělávací služby	20
Nejzajímavější kulturní akce roku 2019.....	20
Přehled nejzajímavějších výstav v Ústřední knihovně v roce 2019.....	25
1.2.2 Síť poboček	27
Výpůjční služby	27
Informační činnost	27
Kulturně-vzdělávací akce, propagace	27
Organizace provozů a vybavení pracovišť	31
Pobočky s výměnným fondem	32
Výpůjční služby	32
Informační činnost	32
Kulturně-vzdělávací akce.....	32
1.3 Projektová činnost.....	36
1.4. Publikační činnost	40
1.5 Regionální a celostátní význam, mezinárodní spolupráce	40
1.5.1 Mezinárodní spolupráce.....	41
2. Public relations, marketing služeb	44
2.1 Rozvoj digitálních služeb.....	44
Web KJM.....	44
Videoobsah a nová publikační platforma — Knihovna: věc veřejná	44
3. Materiální zdroje.....	45
3.1. Knihovní a ostatní fondy.....	45
3.1.1. Knihovní fond.....	45
3.1.2. Správa a zpracování knihovních fondů	49
3.2. Informační a komunikační technologie	49
3.3 Prostory, vybavení, technika.....	51
4. Management	52
II. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V PERSONÁLNÍ OBLASTI.....	53
5. Personální řízení	53
5.1. Žádosti o informace dle zákona 106/J 999 Sb.....	54
5.2. Zpráva o plnění úkolů BOZP a PO za rok 2019.....	54
6. Závěr	56
III. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2019	57
VÝNOSY.....	57
NÁKLADY	59

FINANČNÍ MAJETEK.....	60
POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY	60
TRANSFERY Z JINÝCH VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ	61
INFORMACE O VYÚČTOVÁNÍ PROJEKTU Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna.....	62
IV. KOMENTÁŘ K TABULCE „PLÁN TVORBY A ČERPÁNÍ PENĚŽNÍCH FONDŮ“ K 31.12.2019	64
Informace o výsledku inventarizace majetku a závazků	64
V. KONTROLNÍ ČINNOST	65
Veřejnoprávní kontrola	65
FOTOGALERIE	73

ÚVOD

Společnost, jednotlivci i samy knihovny si stále naléhavěji kladou otázku, jaký vliv na naše životy má globalizace světa a jeho digitalizace. Mnoho lidí je stále ochotno konstatovat, že služby knihoven zaniknou jako nepotřebné. Vždyť vše lze nalézt jednoduše na internetu. Vedle toho sílí vědomí, že digitální svět vedle nesporných přínosů má mnoho negativních vlivů, ohrožuje naši inteligenci, mění, a především zplošťuje způsob myšlení, přináší neschopnost interpretovat a využít získané informace.

I když je stále obtížnější predikovat, jak intenzívně ICT technologie budou v budoucnu ovlivňovat naše životy a chování, jsme přesvědčeni, že stále bude přetrvávat potřeba osobních mezilidských setkávání. A i na tom je založena naše vize – knihovna je užitečná člověku v každé životní fázi a situaci.

V tomto kontextu je obrovskou devizou a příležitostí pro knihovnu vytvářet ji jako bezpečný, volně přístupný veřejný prostor, kde lidé mohou trávit svůj čas a čerpat dle svého rozhodnutí nabízené služby.

Knihovna je místem podporujícím život komunity, dávající příležitost ke vzdělávání a podporující rozvoj demokracie a občanské společnosti.

V roce 2019 jsme měli hned několik významných událostí, které byly konkrétním naplňováním výše uvedených principů.

Naše programy odrážely 100 let knihovního zákona, výročí Sametové revoluce či vznik Velkého Brna, prolínáme se i se 100. výročím založení Masarykovy univerzity. K oceněním, na které jsme hrdí, patří právě udělení čestné medaile za spolupráci od MU.

S hrdostí jsme si připomínali 80. výročí úmrtí Jiřího Mahena. V prvním pololetí proběhly dvě, pro knihovnu symbolické události. V březnu jsme po náročné rekonstrukci a revitalizaci interiérů knihovny a modernizaci expozic otevřeli opět Mahenův památník. V květnu pak proběhla dvoudenní konference Jiří Mahen v množném čísle věnovaná osobnosti Jiřího Mahena a jeho významu pro společenské a kulturní dění ve dvacátých a třicátých letech minulého století a zejména pak jako knihovníka a prvního ředitele veřejné knihovny města Brna.

Velkou odměnou pro nás byl úspěch v celostátní soutěži IT projekt roku, kterou organizuje Česká asociace manažerů informačních technologií (CACIO). V rámci soutěže byla udělena „Cena CNZ za mimořádný přínos pro oblast digitální kontinuity, důvěryhodnosti a dlouhodobého ukládání digitálních dokumentů“, kterou získala naše knihovna spolu s jednou z neprestížnějších cen „Finalista s čestným oceněním předsedy CACIO“. Projekt jsme prezentovali i na konferenci ISSS v Hradci králové či na odborné konferenci Elektronické služby knihoven ve Zlíně a především také v Brně na veletrhu URBIS.

V prvním pololetí jsme podnikli první cestu do Lvova, kde ve spolupráci s Českým centrem a Magistrátem města Brna byla vedena jednání mapující možnosti budoucí spolupráce. Již neodmyslitelnou součástí našich zahraničních aktivit jsou Dny polské kultury, kterých se v knihovně zúčastnila také velvyslankyně Polska v ČR.

Na domácí brněnské půdě se knihovna tradičně zapojuje do řady projektů města a městských částí a tím přispívá k naplňování strategií a vizí města (např. aktivity na Pohořelci – Kam kráčíš

Brno, Ghettofest, Básníci v káznici, Brno zdravé město, aj.) V této rovině je třeba vyzdvihnout připojení se knihovny do projektu Brno ID. Obyvatelé Brna využili možnost ověření identity na našich pracovištích. K účinné prezentaci knihovny a jejích služeb, stejně tak k získávání zpětné vazby přispívají setkání s představiteli města a městských částí na půdě knihovny – Sněm starostů, zasedání kulturní komise či pracovníků odborů kultury městských částí apod. Jedním z velmi potřebných nových projektů je spolupráce s Poradním sborem pro bezbariérové Brno a realizace cyklu pořadů, vyhledávání partnerů a sběr know how v oblasti služeb pro hendikepované občany – Knihovna pro bezbariérové Brno.

Zejména ve druhém pololetí se pak posouvaly viditelně vpřed investiční projekty realizované městem či městskými částmi, ve kterých bude také působit knihovna. Velmi nás těší, že městské části jsou často samy iniciátory modernizace knihovny, chtějí, aby právě „jejich“ knihovna získala lepší podmínky pro svou činnost a nejrůznějšími formami ji podporují. Stejně tak knihovna chce být užitečným partnerem pro město i jeho městské části a intenzivně se zapojuje do celoměstských projektů, aktivit městských částí a spolupracuje s mnoha subjekty v oblasti kultury a vzdělávání.

Aktivně se podílíme na utváření vize #brno2050, podílíme se na vytváření koncepce rozvoje knihoven ČR na období 2021–2030 i dalších dokumentech klíčových pro rozvoj vzdělanosti a kultury v České republice. Jsme knihovnou, která chce, aby byla nepostradatelnou pro obyvatele, studenty a návštěvníky Brna dnes i v budoucnosti. Věříme, že i rok 2019 svými výsledky k tomuto směřování významně přispěl. Děkuji za to ze srdce každému zaměstnanci knihovny, který přijímá tuto filozofii za svou a každodenně ji svým konáním upevňuje a rozvíjí.

Ing. Libuše Nivnická, ředitelka KJM

I. PLNĚNÍ ÚKOLŮ HLAVNÍ ČINNOSTI ORGANIZACE

V roce 2019 si celá knihovnická obec připomínala uplynutí sta let od vydání prvního knihovního zákona, zákona o veřejných knihovnách obecních ze dne 22. července 1919. Díky němu Česká republika dodnes disponuje jednou z nejhustších sítí veřejných knihoven na světě. Naše knihovna se k tomuto odkazu hrdě hlásí a zároveň se snaží naplňovat požadavky, které jsou kladeny na současné moderní knihovny. Jestliže vzpomínáme odkaz, pak není možné opomenout odkaz Jiřího Mahena. V březnu byl znovu otevřen Mahenův památník. Dům, v němž Mahen prožil poslední léta svého života, a který se po smrti jeho ženy Karly, stal jednou z poboček Knihovny Jiřího Mahena v Brně. Památník s autentickou pracovní a expozicí, si po čtvrt století od svého otevření, zasloužil rozsáhlé přebudování. Cílem rekonstrukce bylo především vrátit vile prvorepublikový ráz, nabídnout atraktivnější expozici, provést nutné opravy uvnitř domu a vytvořit takové prostředí, aby se čtenáři i návštěvníci cítili v domě, jako na skutečné návštěvě u Mahenů. Návštěvníci, mezi nimiž byli členové zahraničních delegací, účastníci konference věnované osobnosti J. Mahena i četní návštěvníci Muzejní noci 2019, ale především pravidelní čtenáři a návštěvníci programů, uvítali znovuotevření i nové možnosti, kterých dnes mohou v památníku využívat.

Dvoudenní konference *Jiří Mahen v množném čísle*, konaná u příležitosti 80. výročí jeho úmrtí, připravená ve spolupráci se Společností Jiřího Mahena, byla reflexí Mahenovy činnosti ve sférách literatury, dramatu a divadla, novinářství a knihovnictví. Odborníci z těchto oblastí poukázali na Mahenův přínos, nadčasovost i inspirativnost jeho činnosti pro dnešní kulturu. Třetím tématem, které rezonovalo v rámci celého loňského roku, bylo připomenutí si 30. výročí Sametové revoluce. Stalo se ústředním tématem Muzejní noci 2019 v KJM, nazvané *Sametová noc v Mahence*, programů pro školy, doprovodného nedělního programu *Brněnský sedmnáctý 2019* v KJM, ale také součástí listopadového *Setkání s polskou kulturou v Brně*. Knihovna se na podzim 2019 stala součástí e-shopu Brno iD a zároveň ověřovacím místem Brno iD. *Modul Knihovna* umožňuje propojení e-shopu *Brno iD* s knihovním systémem KJM v Brně a umožňuje čtenářům napojení svého existujícího čtenářského konta v knihovně na ověřený účet v e-shopu. Lze pak vidět stav svého čtenářského konta nebo provádět platby (vklad na konto, platbu registrace nebo dluhu) – online. Je možné zakládat nové čtenářské účty v knihovně přímo z e-shopu Brno iD a využívat bankovní kartu (průkaz Brno iD nebo e-šalinkartu), kterou si klienti spárují se svým čtenářským účtem, jako čtenářský průkaz v knihovně na všech provozech KJM. Ověřování nových nebo změněných osobních údajů účtu Brno iD je rovněž možné na všech automatizovaných provozech KJM v Brně a tím získat nebo aktualizovat svůj status. Úspěšně pokračovalo naše zapojení do mezinárodního projektu Bookstart /v českém prostředí s názvem *S knížkou do života/*, který rozšiřuje dosavadní dobrou praxi knihoven v rozvoji čtenářství předškoláků a jejich rodin. Jde o iniciativu, do níž se zapojují všechny typy knihoven, aby plnily jednu z nejdůležitějších, v dnešní době zatím málo rozšířených funkcí: aktivně zapojit rodiče a seznamovat společně s nimi i nejmenší děti s knihou a nepřeberným množstvím příběhů (a informací) v ní. Pro naše pracovníky je důležitá také dlouhodobá spolupráce se školami, proto jsme zapojeni rovněž do projektu: Co nebylo v učebnici – Spolupráce knihoven a škol ve vzdělávání žáků 21. století. Jde o druhý ročník tříletého projektu (od 1. května 2018 do 30. dubna 2021) z Operačního programu Věda, výzkum a vzdělávání, realizovaný na základě grantové výzvy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR (MŠMT) v prioritní ose 3 Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. Projekt zaměřením a obsahem reaguje na aktuální potřebu participace formálních a neformálních vzdělávacích institucí v podpoře kompetenčního vzdělávání a celoživotního učení, pozornost cílí na podporu kompetencí pedagogů a učících knihovníků, aby byli schopni vzájemným propojováním principů formálního a neformálního vzdělávání pracovat s cílovou skupinou žáků ZŠ a SŠ. Jde o kvalitativní posun ve spolupráci pedagogů a učících knihovníků směrem k partnerské vzdělávací strategii v místních komunitách. Současně je cílem projektu v tomto

kontextu posílení pozice veřejné knihovny jako poskytovatele neformální vzdělávací nabídky. Spolupráci se školami se věnuje také projekt v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání: Učíme se příběhem, do nějž se zapojilo Centrum dětského čtenářství (KDM KJM) ve spolupráci s Novou školou, o.p.s. V jeho rámci se připravuje model výuky literatury jako předmětu cíleného na literární vzdělání skrze rozvoj čtenářství. Zaměřuje se na 5.–9. ročník základní školy. Cílem je, aby děti dostaly k dispozici nástroj analýzy textu–příběhu uplatnitelného pro literaturu, kterou samy čtou, a pro tvořivé přemýšlení nad ní. V rámci spolupráce základních škol a veřejných knihoven se tvoří cyklus tří ověřených vzdělávacích programů zaměřených na 2. st. ZŠ, které budou posléze v intencích výzvy nabídnuty ke všeobecnému užití. Na začátku roku 2019 jsme ve spolupráci s Filharmonii Brno zahájili realizaci hudebních workshopů pro rodiče s dětmi. (V prvním pololetí 2 kurzy pro věk 1,5-2 roky a 2-4 roky; ve druhém pololetí workshopy 3 pro batolata od 18 měsíců do 2 let, pro děti od 2 do 4 let a pro předškoláky od 4 let.) Během roku proběhlo pět cyklů po 10 lekcích, vždy pro skupinku 12 dětí s rodiči. Děti se za doprovodu rodičů seznámily s širokým spektrem barev orffovského hudebního instrumentáře, naučily se zpívat i doprovázet písničky, byl využit logopedický přesah a posílena hudební paměť. Ve spolupráci s Filharmonii Brno byla v říjnu v knihovně umístěna výstava *Pocta Rychlým šípům* jako doprovodný program k mezinárodnímu festivalu *Moravský podzim*. Putovní výstava připomíná 80 let od vydání prvního komiksu o Rychlých šípech a 20. výročí úmrtí Jaroslava Foglara. V rámci výstavy o celý říjen probíhaly hudební dílny pro školy a veřejnost *Foglar a Rychlé šípy = 100*. V úspěšné spolupráci s Filharmonii Brno plánujeme pokračovat i v příštím roce v duchu Komenského „Škola hrou“. Od konce roku 2018 jsme aktivně zapojeni do projektu Knihovna pro bezbariérové Brno. Knihovna projetu nabízí prostor, kde se setkávají, sdílejí své znalosti a zkušenosti členové Poradního sboru pro bezbariérové Brno, odborníci na témata bezbariérovosti a další lidé, kteří mají o téma profesní nebo osobní zájem. V rámci plnění hlavní činnosti je důležité udržet vysokou kvalitu každodenně poskytovaných veřejných knihovnických a informačních služeb, včetně vedení klubové činnosti. V KDM aktivně pracuje Čtenářský klub a TEEN nebo Klub seniorů KJM. Klub seniorů KJM, stejně jako naše Centrum dětského čtenářství (pod nějž patří Čtenářský klub) oslavil již 10. výročí své činnosti. Podporu čtenářství, spolupráci s rodinou i školami významně rozvíjí pobočky. Projekty typu S knížkou do života, Knížka pro prvňáčka či Jižní Morava čte významně přispívají k uvědomění si významu četby pro rozvoj všech dalších gramotností. Ke zkvalitnění služeb postupně přispívá také implementace projektu Moderní a efektivně řízená knihovna. Po prvním roce provozu nového knihovního systému ARL se stále věnujeme doladování systému a jeho propojení s GINIS. Postupně tak využíváme jeho dalších možností ke spokojenosti našich klientů.

1. Knihovnické a informační služby

1. 1. Celkové statistické ukazatele

Je pozitivní, že ve stále rostoucí konkurenci, kterou nabízí digitální svět si i v roce 2019 knihovna dlouhodobě udržuje stabilní počty čtenářů i návštěvníků. Daří se to díky kultivaci prostředí našich knihoven, tak pestré skladbě samotných služeb a profesionální podpoře uživatelů a vedle většího výběru novinek tradiční tištěné produkce je stále více využívána možnost půjčovat si e-knihy ačtečky e-knih, posílení fondu audioknih, Lekotéky, deskových her a rozšíření nabídky kulturních a vzdělávacích pořadů či služby Odlož. Aktivní zapojení knihovny do celostátních i celoměstských akcí Den vědy, Muzejní noc, Noc literatury, Velký knižní čtvrtek, Mezinárodní den seniorů, Family Fest, aktivity ve spolupráci s jednotlivými městskými částmi přinesl další zviditelnění a dobré povědomí u veřejnosti.

Je třeba uvést, že s novým knihovním systémem se již celoročně vykazují data v souladu celostátní s metodikou. Čísla jsou díky změněné metodice u registrovaných čtenářů proti předchozím letům vyšší. Znamená to tedy, že čtenáři zde i v minulých letech reálně byli, avšak minulý knihovní systém plně nepodchycoval čtenáře, kteří byli registrováni jen část roku. Naopak čísla návštěvníků jsou ve skutečnosti také vyšší, protože stále více návštěvníků užívá prostory knihovny k pobytu – relaxaci, studiu, účasti na programech apod. Tyto návštěvníky naopak statistiky nezachytí, pokud není provedena nějaká transakce ve výpůjčním systému.

Knihovníci se při každodenní práci aktivně věnují svým čtenářům, informují, doporučují, nabízí kvalitní tituly starší produkce i představují novinky. Většina čtenářů čeká především na novinky a těch není dostatek. Podobně u doporučené školní četby je zájem o konkrétní titul zpravidla ve stejném období. Doba se mění a je třeba vzít v úvahu, že možností, jak se dostat k novinkám a žádaným titulům, je mnoho. Kromě e-knih, které se dají číst nejen ve čtečkách, ale také prostřednictvím tabletů a chytrých telefonů, je velmi populární i půjčování CD s mluveným slovem. Některým čtenářům e-knihy přímo doporučujeme, pokud je máme v této formě a oni nechtějí čekat na knihu vypůjčenou jiným čtenářem, případně na knihu již rezervovanou. Mezi nejvíce vyhledávané autory beletrie pro dospělé patří Alena Mornštajnová, Evžen Boček, Patrik Hartl a Radka Třeštíková. Tito autoři jsou také nejčastěji rezervováni. Např. knihy A. Mornštajnové *Hana* – 472 rezervací a *Tiché roky* - 420 rezervací; *Nejlepší víkend* Patrika Hartla – rezervován 395x. U nejmenších čtenářů je ve výpůjčkách na prvním místě Disneyovka *101 dalmatinů*. Čtenáři do 15 let si rezervují spíše výjimečně. U nich vede *Deník malého minecraftáka* (Cube Kid), *Deník malého poseroutky* (Jeff Knney), *Hraničářův učeň* (John Flanagan). Mezi oblíbené autory stále patří autorka *Harryho Pottera* Joanne Rowlingová. Absolutním vítězem ve výpůjčkách je však časopis *Čtyřlístek*. Komiksy a manga patří v knihovně k velmi oblíbeným a vyhledávaným a těch, kteří je vyhledávají, přibývá i mezi dospělými čtenáři. Český komiks zažívá skutečný boom. Kreslíři i kreslířky už totiž nemalují jen superhrdiny a vlnadné ženy. Všímají si historických témat, řeší současné problémy (postupně hledají způsob, jak pohodlně přečíst komiks na mobilu).

Podle statistiky nejpůjčovanějších titulů CD vede mluvené slovo, jak u dětí, tak u dospělých. Pomyslná první tři místa u dětí získaly tituly: *Harry Potter a kámen mudrců* J.

K. Rowlingové – 97 výpůjček, *Čtyřlístek v pohádce* – 94 výpůjček a *Pohádky* Z. Svěráka – 93 výpůjček. První tři příčky by u dospělých čtenářů získaly tyto tituly: *Třináctý příběh* Diane Setterfieldové (86 výpůjček), *Přemyslovská epopej* Vlastimila Vondrušky (81 výpůjček) a *Čtyři dohody* Dona Miguela Ruize (72 výpůjček). Hudební CD se půjčují méně. Ve vážné hudbě „vede“ Hector Berlioz (*The Complete operas* – půjčená 27x) před Josephem Haydnem (*4 masses* – 19 výpůjček). Nejčastější jazzovou výpůjčkou je *The Complete Miles Davis 20x* a v populárních nahrávkách se se stejným počtem výpůjček tj. 20x půjčilo *Double album* Miro Žbirky.

1.1.1 Kdo nás vyhledává – čtenáři a návštěvníci

Klienty knihovny tvoří široká veřejnost, nejen z Brna a JM kraje, ale i zahraniční studenti a hosté města. Našich služeb využívá široké spektrum uživatelů od malých dětí po seniory ve vysokém věku. Knihovna jim nabízí rovný přístup k informacím, kultuře, vzdělávání i relaxaci. Zároveň je komunitním místem umožňujícím setkávání se různých věkových sociálních skupin, a tím sehrává důležitou sociální a integrační roli. Nabízí šanci rovněž znevýhodněným skupinám. Svým zapojením do aktivit projektu Knihovna pro bezbariérové Brno a poskytnutím prostor pro setkávání se, sdílení znalostí a zkušeností členů Poradního sboru pro bezbariérové Brno, odborníků na témata bezbariérovosti a dalších lidí, kteří mají o téma profesní nebo osobní zájem, posiluje integrační roli knihovny.

1.1.2 Co u nás klienti nachází

Knihovna nabízí rozsáhlý výběr krásné a naučné literatury, novin i časopisů, AV médií a hudebnin, přístup do sítě internetu a elektronických databází, služby nevidomým a slabozrakým čtenářům. Od roku 2011 patří do nabídky služeb půjčování čteček elektronických knih, deskových her a tematických kufříků. Od roku 2013 jsou součástí nabídky i hračky a didaktické pomůcky v rámci projektu Lektotéka. V roce 2014 se začalo s půjčováním deštníků a brýlí. Čtenářům i návštěvníkům poskytuje informace o literatuře, o regionálních autorech, faktografické a právní informace, informace o Brně a regionu, informace ze státní správy a samosprávy, informace o Evropské unii a meziknihovní výpůjční služba a k dispozici je informační bod sítě Senior pointů. V neposlední řadě pak otevřený prostor pro relaxaci, vzdělávání a setkávání různých věkových i sociálních skupin a kultur, který láká denně mnoho zájemců.

1. 2. Služby jednotlivých pracovišť

1.2.1 Ústřední knihovna

Od roku 1950 sídlí v barokním Schrattenbachově paláci na Koblížné 4, kde nabízí široké spektrum knihovnických a informačních služeb všem věkovým kategoriím. S ostatními provozovny KJM je propojena automatizovanou knihovni sítí. Pro celou síť zajišťuje především technickou a administrativní podporu.

Čtenáři mají k dispozici širokou nabídku fondu. Ve vybraných dnech mohou využít individuální nabídku novinek z fondu, o kterých poskytují informace vzdělané knihovnice nebo si vybrat z širší nabídky tematických výstavek. Ti, jimž nedostatek času nedovoluje vyhledávat knihy ve volných výběrech, si oblíbili novou službu „Odlož“, (požadovanou knihu nemusí vyhledávat a je pro ně připravena, podobně jako objednávka ze skladu, což jim výrazně uspoří čas). Stále častěji jsou, už nejen mladými, využívána samoobslužná zařízení, půjčování e-knih přes e-Reading, či vzdálený přístup do databází. Během uplynulého roku Ústřední knihovna připravila bohatou nabídku kulturních i vzdělávacích akcí, která byla pestrá a mohl si z ní vybrat každý bez rozdílu věku, vzdělání či vyznání. Vyhledávanými se staly muzikoterapeutické, arteterapeutické a artefietické programy. Stupňující se návštěvnosti se těší Velké knižní čtvrtky. Knihovna se aktivně zapojila do festivalu Ghettofest, Noc literatury, Den poezie, či třináctá Muzejní noc v KJM.

Knihovna pro dospělé

Disponuje rozsáhlým výběrem krásné a populárně naučné literatury, periodiky v tištěné i elektronické podobě. Návštěvníci mohou využívat pouze prezenčních služeb. Registrovaní čtenáři si mohou půjčovat vybrané knihovní jednotky domů a vybírat s širší nabídky služeb. Studenti nejčastěji využívají fondu doporučené četby, ale stále větší oblibě se těší také komiksy a manga. Jednotlivé dokumenty si zájemci vyhledávají buď sami ve volných výběrech, či v PC kioscích nebo využívají služeb knihovnic na informačních bodech. Není-li jimi požadovaný dokument k dispozici ve volném výběru ani ve skladu, mohou si jej rezervovat. Ať už v knihovně (pomocí on-line katalogu nebo prostřednictvím knihovníka) nebo vzdáleně přes internet. Stále častěji doporučujeme čtenářům e-knihy (služba eReading a Flexibooks). Vzdáleně je možné objednat si knihy i z volných výběrů pomocí služby ODLOŽ. Služba je určena registrovaným čtenářům a je zpoplatněna. Knihy jsou, po potvrzení objednávky, přichystány k vyzvednutí následující půjčovný den. Podobně je možné objednat si předem také knihy ze skladu. Tato služba je poskytována bezplatně a není potřeba čekat na potvrzení objednávky. Knihy v elektronické podobě jsou po objednání přes katalog dostupné ihned. Odpadá čekání a můžeme uspokojit více čtenářů zároveň. Knihovna nabízí také pohodlná místa k relaxaci i ke studiu.

Čtenářům jsou k dispozici samoobslužná půjčovací zařízení. Zaměstnanci Knihovny pro dospělé zajišťují elektronickou a poštovní agendu rezervací a upomínek, pečují o registr čtenářů celé automatizované sítě a plynulý chod návratového boxu na Kobližné.

Knihovna přátelská seniorům

Se stoupajícím věkovým průměrem obyvatelstva stále přibývá mezi našimi klienty seniorů. Knihovna jim svou pozornost věnuje dlouhodobě. Jsou našimi nejčastějšími návštěvníky a absolventy PC kurzů, či tréninků paměti. Již deset let (od listopadu 2009) se pravidelně schází také v **Klubu seniorů KJM**. Členové klubu jsou zároveň našimi registrovanými čtenáři. Z klubové nabídky, kterou pro ně připravujeme, si vybírají podle svých možností a zájmů. V klubu je registrováno přes 60 členů, průměrná návštěvnost jednotlivých setkání se pohybuje mezi 20 až 40 návštěvníky podle druhu atraktivity. Pravidelná setkání se konají minimálně dvakrát za měsíc. V loňském roce jsme opět připravili několik tanečních školou Swing Wings, včetně jednoho sobotního mezigeneračního setkání. Zapojili jsme se do projektu Senior bez nehod, ve spolupráci se Sdružením obcí a měst Jižní Moravy se nám představila obec Ratíškovice a brněnská městská část Jundrov. Zúčastnili jsme se přednášek v rámci Národního týdne trénování paměti a v rámci Svátku seniorů. Během Dnů polské kultury jsme se v rámci komponovaného programu „*Jak chutná Polsko*“ seznámili s polským městem Gniezmem. Díky cestovateli Romanu Januszovi jsme obrazně navštívili *Peru - magické Andy*. Ochuzeni nebyli ani milovníci divadla. Paní Stanislava Hošková (Divadlo jednoho herce), tentokrát jako Olga Scheinpflugová – připomněla osobnost Karla Čapka. A na generálku divadelního představení „*Čaroděj ze země OZ*“ nás pozvalo Divadlo Radost. Společně jsme navštívili nově zrekonstruovaný Mahenův památník, výstavu *Z dávné i nedávné historie Radosti* (k 70. výročí) v muzeu Divadla Radost a Augustiniánské opatství na Mendlově náměstí - s novou expozicí muzea. S nadšením bylo přijato setkání s Arnoštem Goldflamem, Čtení pod lampou s Věrou Sasínkovou, koncert žáků ZUŠ Smetanova i program, nazvaný *Vánočníček - Jan Neruda nebyl nerudný a dokáže přinést radost i dnes*, připravený studenty Konzervatoře Brno, který zakončil celoroční nabídku pravidelných programů klubu.

Trénink paměti

Kromě březnových tří osvětových přednášek v rámci Národního týdne trénování paměti, byly veřejnosti nabídnuty čtyři kurzy tréninku paměti, workshopy a vzdělávací programy pro školy. Kdybychom spočítali návštěvnost jednotlivých akcí, pak bychom po sečtení došli k číslu 254

klientů z toho 202 z řad veřejnosti a 52 dětí ze ZŠ.

LiStOVání

V rámci roku bylo veřejnosti nabídnuto několik programů z projektu scénického čtení LiStOVání, které představuje divákům různých věkových kategorií knihy českých i zahraničních autorů. V přibližně hodinových divadelních vystoupeních, v nichž je představen děj knihy, jazyk autora a atmosféra dané literatury, je zájemcům umožněno prožít knihu více smysly a zároveň je přilákat k dočtení knihy samotné. Knihovna s projektem dlouhodobě spolupracuje, a i v roce 2019 nabídla několik jejich představení. V březnu byla představena kniha švédského spisovatele Fredrika Backmána *Co by měl můj syn vědět o světě*. V rámci Muzejní noci slavily úspěch *Hry bez hranic* – jejichž autorem je publicista a komentátor Michal Kašpárek. U příležitosti třicátého výročí sametové revoluce jsme si minulé časy připomněli vzpomínkami známých osobností z knihy *Mé dětství v socialismu*.

Mahenův památník

Je jediným provozem knihovny s nedělní otevírací dobou. Navštěvují jej celé rodiny s dětmi, náročnější čtenáři, zájemci o regionální literaturu, ale také odborníci i veřejnost zajímaví se o prohlídku Mahenovy pracovny a expozice. Především v neděli sem pak přichází také více zájemců o internet. Po osm měsíců trvající rozsáhlé rekonstrukci byl Mahenův památník 14. března 2019 znovu otevřen veřejnosti. Architekti se úspěšně zhostili úkolu vrátit vile prvorepublikový ráz. V tomto duchu je koncipováno nejen patro, v němž se nachází Mahenova pracovna a nová expozice a podkroví uzpůsobené ke konání programů, nýbrž i přízemí s půjčovnou. Většina čtenářů je z rekonstrukce nadšená a líbí se jim současná podoba Mahenova památníku. Oceňují čistější, přehlednější a vzdušnější prostory. Téměř všichni říkají, že se opravdu cítí jako „doma u Mahenů“.

V roce 2019 navštívilo Mahenův památník 7.387 návštěvníků, z toho 5.675 návštěvníků půjčovny. Celkový počet registrovaných čtenářů je 1.006 (z toho 430 dětí). Na internetu strávilo 114 návštěvníků celkem 8.795 minut. Za 3/4 roku (od 14. března do 22. prosince 2019) bylo realizováno 18.324 výpůjček (z toho 9.127 krásné literatury pro dospělé, 1.577 knih naučné literatury pro dospělé, 1.370 knih naučné literatury pro děti, 4.794 krásné literatury pro děti, 1.228 periodik.) Přes nově instalovaný návratový box bylo vráceno celkem 2.273 knih. Bylo uspořádáno 24 vzdělávacích programů pro MŠ, ZŠ a SŠ pro 552 návštěvníků. V září byla nabídka vzdělávacích pořadů pro školní rok 2019/2020 rozšířena na 18 programů. Pro studenty Gymnázia Brno, tř. Kapitána Jaroše byl realizován nový program – *Mahen v síti*. Od října do prosince 20 x navštívili knihovnu celé třídy CMZŠ Lerchova. Tyto návštěvy nejsou uvedeny ve statistice kulturních či vzdělávacích pořadů, neboť se jedná pouze o doporučení literatury a půjčování knih. O takové půjčování mají zájem učitelky 1. stupně. /Na základě domluvy s nimi zůstanou návštěvy celých tříd zachovány. S ohledem na čtenáře knihovny, probíhá půjčování pro třídy zpravidla v nepůjčovni dny/. V nové expozici bylo od března do prosince uskutečněno 123 prohlídek pro skupiny i jednotlivce. Celkem expozici navštívilo 407 návštěvníků. K tomu je třeba přičíst návštěvníky Muzejní noci, exkurzi knihovníků z Ostravy a zahraniční delegace z Ukrajiny a Polska. Muzejní noc přivedla do Mahenova památníku rekordních 171 zájemců.

V květnu byly zahájeny tradiční pořady pro veřejnost. Úspěšně proběhly cestovatelské besedy *Transsibiřskou magistrálou přes Mongolsko do Pekingu* s PhDr. Helenou Havlíčkovou a *Irsko: Známa i neznáma místa země leprikonů* připravila Mgr. Martina Kolaříková. Autorské čtení z knihy *Pletené pohádky* měla Vlasta Žáčková. V měsíci červnu proběhl na MP seminář *Čtení s nejmenšími* (pro rodiče a prarodiče). S paní Mgr. Martinou Holkovou. Divadlo Útulek 196 mělo představení *Jen tak*. V červnu navštívili Mahenův památník děti, které v Bohunicích a v KJM na

Kobližné chodí do Čtenářského klubu. Vrcholnou akcí, pořádanou v rámci projektu **Brno očima Jiřího Mahena II.** byla dvoudenní **Konference Jiří Mahen v množném čísle.** Konala u příležitosti 80. výročí úmrtí Jiřího Mahena. Cílem konference byla reflexe Mahenovy činnosti ve sférách literatury, dramatu a divadla, novinářství a knihovnictví. Odborníci na tyto aktivity poukázali na Mahenův přínos a inspirativnost jeho činností. Součástí projektu byly vedle konference, literární pořady cyklu *Čteme z...*, divadelní představení pro děti a storytellingový workshop *Halas, co tě nepálí* pro žáky 2. stupně ZŠ. Zmíněný cyklus literárních pořadů nazvaný **Čteme z...** byl připraven ve spolupráci se Společností Jiřího Mahena. Téma první přednášky bylo Jiří Mahena František Halas. Přednesl jej literární historik doc. PhDr. Jiří Poláček Csc. Druhá přednáška byla nazvaná *Jiří Mahen: Husa na provázku.* Zaměstnankyně Moravského zemského muzea Mgr. Veronika Valentová, Ph.D. přiblížila návštěvníkům pořadu Maheovu knihu z roku 1925. Drama válečného zběha bylo literárním a divadelním kritikem Mgr. et Mgr. Markem Lollokem, Ph.D. přiblíženo ve třetí přednášce s názvem *Jiří Mahen: Dezertér.* Vyškovskému tiskaři Františku Obzinovi se dlouhodobě věnuje PaedDr. Vladislav Raška, bývalý ředitel vyškovské knihovny, který uvedl čtvrtý pořad: *Dopisy Jiřího Mahena Františku Obzinovi.* Předposlední přednáška *Vladislav Vančura: Obrazy z dějin národa českého,* byla opět v režii Doc. PhDr. Jiřího Poláčka, CSc. Ta byla uspořádána k osmdesátiletému výročí vydání prvního dílu Vančurova cyklu *Obrazy z dějin národa českého.* Cyklus byl završen pořadem: *Čteme z knih Jiřího Mahena.* Ukázky z Mahenových knih četli pracovníci knihovny Jiřího Mahena (ředitelka Knihovny Jiřího Mahena Ing. Libuše Nivnická, Bc. Martina Kolaříková a Vlasta Žáčková) a členové Společnosti Jiřího Mahena (Mgr. Monika Kratochvílová, doc. PhDr. Jiří Poláček, Csc., PaedDr. Vladislav Raška).

Pořad byl koncipovaný jako vzpomínkový večer na Jiřího Mahena, kdy bylo připomenuto i jeho 137. výročí narození.

Dětem bylo při slavnostním Pasování prvňáčků určeno divadelní představení Divadla Sandry Riedlové, a před vánoci za nimi přijeli herci občanského sdružení Umění mění, Tereza a Tomáš Machkovi s vánočním příběhem *Pojďme spolu do Betléma.*

Informační a prezenční služby

Úkolem oddělení je především poskytování komplexních odborných knihovnických služeb čtenářům, návštěvníkům i knihovníkům. Pracují při tom nejen s fondy naší knihovny, ale také s kartotékou a placenými databázemi, s vlastní článkovou databází, kterou systematicky aktualizují a budují (v loňském roce zpracovali 3.114 nových záznamů), i s katalogy ostatních knihoven. Do podzimu se pravidelně věnovali přípravě náplně Literární rozhledny (jejíž webové stránky <http://www.kjm.cz/literarni-rozhledna> v prvním pololetí zaznamenaly 1.036 zhlédnutí) a na zodpovídání dotazů na portálu Ptejte se knihovny, propagují volně přístupné databáze, zpřístupňují internet čtenářům i návštěvníkům, podílí se na lektorování a výběru fondu (populárně-naučné a odborné literatury a částečně i poezie), na přípravě a realizaci výstav a exkurzí, vzdělávacích pořadů a kurzů (jak počítačových, tak tréninků paměti).

Certifikovanou trenérkou paměti Mgr. Zuzanou Hanzalovou byly realizovány 4 kurzy, již zmíněného tréninku paměti. Pro střední školy bylo realizováno 5 vzdělávacích pořadů (*Hantec – historky ze štatlu a Knihovny brány k informacím*). Navrženo, zpracováno a samostatně zrealizováno bylo 5 výstav *Mezinárodní PEN klub a jeho české centrum, Jiří Mahen – 80. výročí úmrtí, Německy píšící autoři z Čech a Moravy, Olga Tokarczuk a Narození 1919.* Vypracována byla rešerše na téma *Komunikační úskalí v integraci s agresivním pacientem.*

Do Encyklopedie dějin města Brna [/www.encyklopedie.brna.cz/](http://www.encyklopedie.brna.cz/) bylo vloženo 164 záznamů. Pro web bylo připraveno **Kalendárium na rok 2020** (v loňském roce tuto pravidelnou rubriku shlédlo téměř 5.000 zájemců. Na IS, v čítárně a Zákaznickém centru byl čtenářům KJM umožněn přístup do elektronické databáze **PressReader** a v prvním čtvrtletí přístup do časopisecké databáze **Anopress**. Na vyhrazených počítačích mají návštěvníci přístup také k placené elektronické

databázi s právními informacemi **ASPI**. Databáze je stále hojně navštěvována (10-15 zájemců týdně) a její využití je téměř vždy spojené s následným zapůjčením tištěných Sbírek zákonů, umístěných v čítárně. Ve druhém nadzemním podlaží se také zpracovávají a prezenčně půjčují noviny a časopisy, brýle a kompenzační pomůcky pro nevidomé a slabozraké čtenáře. Volně je přístupná velká lupa, přenosné lupy s hlasovým výstupem jsou na vyžádání. Bylo zde evidováno **22.398 výpůjček periodik** a **137 výpůjček brýlí**. Na IS **10.056 výpůjček knih** a **974 článků**. U obou pultů (informačního i čítárny) bylo **33.565 klientům** ústně zodpovězeno **3.498 informací**. **Elektronicky** bylo zodpovězeno **233 dotazů**.

Zákaznické centrum je frekventovaný prostor v přízemí. V době od 8.00 do 10.00 hodin, kdy jsou ještě ostatní provozy Ústřední knihovny zavřené, je tu možné vracet půjčené dokumenty, vyzvednout si objednávky ze skladu, rezervace i knihy ze služby Odlož. Po celou otevírací dobu knihovny jsou k dispozici registrace a pokladna, prodej drobných reklamních předmětů knihovny, jsou tu poskytovány **informace (3.899 ústních a 153 elektronických)** a **provoz Senior pointu** (kontaktního místa pro občany 55+, kteří mají zájem zřídit si Senior pas nebo získat informace především o volnočasových aktivitách či sociální sféře). Pro ústřední Senior point na Mendlově náměstí je 2x do měsíce vyhotovován a e-mailem zasílán monitoring dotazů v KJM z této oblasti. V roce 2019 bylo za asistence knihovnic zaregistrováno přes web 35 zájemců o vydání Senior pasu. Čtenáři i návštěvníci zde využívají především přístup k internetu (denně cca 40 čtenářů a 60 neregistrovaných uživatelů). V Zákaznickém centru využilo **internet 22.965 zájemců**, z toho **10.826 registrovaných čtenářů** a **12.139 neregistrovaných uživatelů**.

Informační středisko EUROPE DIRECT

Informační středisko Europe Direct je jedním z jedenácti českých (a téměř pěti set evropských) center poskytujících široké veřejnosti informace týkající se Evropské unie, ať už se jedná o možnost studia či práce v jednotlivých členských zemích, cestování, evropskou legislativu, strukturální fondy nebo životní prostředí. V Česku zajišťuje koordinaci činnosti těchto center Zastoupení Evropské komise v Evropském domě v Praze. Pracovníci brněnského střediska ED jsou klientům k dispozici na kontaktním místě v Zákaznickém centru. Vedle obsluhy kontaktního místa klade středisko důraz především na vzdělávací aktivity pro školy a veřejnost, kterých bylo v letošním roce uspořádáno 173 s celkem 5.185 účastníky. Pořadů pro školy se uskutečnilo 112 pro celkem 2.669 účastníků nejen z Brna a okolí, ale i z Boskovic či Kyjova. Velkému zájmu se těšily tematické interaktivní programy *Expedice Evropa*, *Velikonoce v Evropě* a *Vánoce v Evropě*, které jsou cílené především na žáky základních a mateřských škol, z odborných témat byl v popředí zájmu *Brexit* a *Expedice do světa informací a médií*, následovalo *Mládí v EU* a *Evropský parlament a volby 2019*.

Co se týče akcí pro veřejnost, proběhlo jich celkem 61 s 2.516 účastníky. Měsíčně se konala komentovaná promítání filmů, na jaře byl uspořádán španělský knižní klub, v rámci cyklu *Putování po objektech financovaných EU* pořádaného ve spolupráci s Eurocentrem Brno byly realizovány návštěvy CEITECu VUT, brněnských židovských památek, vily Löw-Beer a kostnice pod kostelem sv. Jakuba. Z přednášek pro veřejnost lze zmínit například *Balkánský večer: aneb od sudu s prachem po vstup do EU*, *Rumunsko jak ho neznáte*, *Příběh vyšetřovatele: Démoni války očima Vladimíra Dzuro* nebo *Vztahy EU a Afriky*. Prostor k sebeprezentaci dostalo středisko ED na velkých veřejných festivalech a veletrzích, jakými jsou blanenský Bambifest, brněnský Majáles, Ghettofest či Gaudeamus.

Během roku byl střediskem pravidelně sestavován každoměsíční newsletter. Newsletter informačních středisek EUROPE DIRECT, který je souhrnem aktuálních zpráv z Evropské unie a propagace akcí sítě, které probíhají na evropské, národní i regionální úrovni. Pravidelně byly také publikovány aktuality a informace na webových stránkách sítě <http://europedirect.cz> a <http://euinfo.brno.cz>. Pozvánky na akce jsou zveřejňovány na stránkách GoTOBrno (<http://www.gotobrno.cz/>) a facebookových profilech některých partnerů. Zaměstnanci střediska

spravují facebookový profil <https://www.facebook.com/Europe-Direct-Brno-636414433179976/> a prezentují se na sociální síti Instagram <https://www.instagram.com/europedirectbrno/?hl=sk>).

IN — centrum

Dislokované pracoviště umístěné od roku 2006 v prostorách Kleinova paláce na náměstí Svobody 15 se zaměřuje se na vzdělávání široké veřejnosti v oblasti informační počítačové gramotnosti. V uplynulém roce zde bylo opět vyučováno všech pět běžných placených IT kurzů (počítačová gramotnost pro začátečníky a mírně pokročilé, úprava digitálních fotografií, používání dotykových zařízení a práce s Facebookem). U všech kurzů se oproti loňskému roku navýšil počet odučených cyklů, takže výuku mohlo absolvovat celkem 381 zájemců (převážně seniorů), což představuje 40% nárůst oproti předchozímu roku. V souvislosti s přechodem KJM na nový výpůjční systém proběhlo navíc v průběhu prvního pololetí pro uživatele knihovny zdarma 11 seznamovacích lekcí s webovým katalogem IPAC. Jelikož poptávka po kurzech i nadále převyšuje nabídku IN-centra, nevypadá to, že by měl v budoucnu zájem o ně opadat. Lektorský tým vyšel vstříc četným voláním po pokračovacím kurzu PC gramotnosti a v prosinci vytvořil jeho obsahovou náplň. Realizace bude zahájena v únoru 2020. Počínaje letošním listopadem bylo zprovozněno nové telefonní číslo 773 745 626, na kterém se lze každý pracovní den v době od 9 do 18 hodin na jednotlivé kurzy přihlašovat.

V září prezentoval pan Fic na konferenci Knihovny současnosti 2019 zkušenosti týmu IN-centra se vzděláváním seniorů v oblasti IT. Jeho příspěvek následně vyšel ve sborníku, který je dostupný též on-line na webových stránkách Sdružení knihoven ČR (www.sdruk.cz).

Knihovna pro děti a mládež

Oddělení věnuje svou pozornost širokému spektru uživatelů – od těch nejmenších (prakticky od narození), přes školáky a teenagery, po rodiče i prarodiče. Z profesních důvodů nás vyhledávají také pedagogové a vysokoškolští studenti. V rámci druhého ročníku projektu Bookstart – S knížkou do života zaměřeného na rodiče s batolaty proběhlo 7 akcí. Předškolním dětem byl určen cyklus *Knížky bystré Lišky* (pro nezájem veřejnosti byl ve 2. pololetí ukončen), s Nesehnutím proběhlo úspěšné česko-anglické čtení na téma rodina a MDŽ). Mladší školáci se mohou zapojit do tradičního projektu **Poprvé do školy – Poprvé do knihovny**. Skupina dětí se schází pravidelně při volnočasových programech **čtenářského klubu**, které kultivují jejich vztah ke knihám. Starším žákům ZŠ a středoškolákům jsou určeny aktivity **TEENU**. Mezi pravidelné programy patří **Anime Manga klub**, který sdružuje dvakrát do měsíce komunitu mladých 15-30 pravidelně docházejících účastníků na přednáškách a akcích týkajících se komiksu, mangy, anime či fantasy literatury (pomáhali např. při naší prezentaci na brněnském Animefestu). Fungující platformou je hra **Dračí doupě** vytvořená díky zájmu mladých dokonce ve třech pravidelných skupinách. Na jaře se uskutečnily *Hudební dny* – několikadenní festival věnující se různým stylům hudby, která je mladým blízká. Program **Dotykáč** se věnuje palčivým a neobvyklým tématům – loni se zaměřila vizuální gramotnost, duševní zdraví a rok 1989 (výročí Sametové revoluce). Nejúspěšnější byly tři dvoudenní akce, při nichž bylo pravidelným návštěvníkům TEENU nabídnuto přespánív knihovně a noční program. Šlo o únorovou **Noc bez Andersena**, v květnu o oblíbený sci-fi a fantasy festival *Maheniks* a podzimní *BookCon*. Bohaté programy s LARPy, besedami, přednáškami, workshopy, či setkáním s oblíbeným youtuberem Torenem alias Jakubem Neumannem, který zajistil také účast spisovatele Pavla Bareše, booktuberky MariLee a dalších mládeží oblíbených vystupujících. K TEENU už neodmyslitelně patří *Tvůrčí psaní* a *Literární dílny* spisovatelky *Terezy Matouškové*. O propagaci na všechny akce (plakáty i doplňkové materiály) se postarali Adam Dvořák a Zdeněk Cehelský alias umělec RYKY. Prostory knihovny jsou uzpůsobeny tak, aby byly uživatelsky přátelské. V TEENU je umístěn fotbálek, své příznivce mají *Hrací úterky*, v rámci nichž si mohou čtenáři zahrát na X-

boxu. Pozornosti všech generací se stále těší dotykový stůl. Při vzdělávacích programech jsou využívány notebooky, tablety a interaktivní tabule. Systematická pozornost je věnována fondům. Vedle tradičních tištěných knih (mnohdy netradičně vybavených) a časopisů, zde najdete tematické kufříky a knihy s rozšířenou realitou. V nabídce jsou deskové hry na půjčení domů i k prezenčnímu využití v TEENU (většinaz nich je stále v oběhu). Oblibě se těší také tzv. Lekotéka obsahující didaktické pomůcky a hračky pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami.

V roce 2019 se v KDM půjčilo 79.993 knih pro děti a mládež, což samo o sobě vyvrací dogma, že děti nečtou. První příčky ve výpůjčkách klasických dokumentů si v kategorii nejmladších s označením D-1 tradičně drží oblíbené komiksy ze série *Čtyřlístku*, *Dysneyovka 101 dalmatinů* a obrázková leporela. V kategorii D-2 pro starší děti cca od 10 let se na pomyslných prvních příčkách drží série: *Deník malého poseřoutky* a trvale oblíbená série s *Harrym Potterem*. V TEENU jsou knihy s označením D3 i zde se fond stále rozrůstá o nové tituly. Disponuje především bohatou sbírkou komiksů včetně manga, které jsou vyhledávané i mnohými dospělými čtenáři. Největší oblíbě se loni těšila americká autorka Kiera Cass se sérií *Selekce*.

V loňském roce bylo v KDM realizováno celkem **447 akcí** (159 kulturních a 288 vzdělávacích) **pro 7.560 účastníků**. Vedle dříve jmenovaných, to byly především programy z nabídky pro školy, autorská čtení, ale i tradiční účast v celostátní akci **Noc s Andersenem** inspirovaná knihou Ester Staré *A pak se to stalo!* Vydanou v nakladatelství Albatros, které slavilo své 70. narozeniny. /Děti se pokusily vysvobodit ze zakletí zlotřilou knihovnicí Bertu, ve dne na první pohled milou, sečtělou dámu, která se po setmění promění a tropí svým kolegům jednu neplechu za druhou. Po splnění nelehkých úkolů a za pomoci knihovnice Královny knih se jim to nakonec povedlo/.

Devět prvních tříd se zapojilo do *Šňůrky pro prvňáčka*. Knihovnice pravidelně navštěvovaly 199 dětí ze 4 ZŠ, které po prokázání znalostí získaly **Knížku pro prvňáčka** od spisovatele Miroslava Tvrze a ilustrátorky Aleny Schulz *Kde se nosí krky*. Během školního roku jsou pravidelně navštěvováni malí pacienti v Dětské nemocnici. Programy jsou realizovány v prostoru tamní MŠ a ZŠ. V rámci udržitelnosti projektu Ruku v Ruce byly realizovány programy pro ZŠ Palackého (specializující se na výuku dětí s lehkým mentálním postižením a dětí se specifickými vývojovými poruchami chování ADHD), ZŠ a MŠ pro zdravotně znevýhodněné Kamenomlýnskou, pro OSMEC a ZŠ Křenovou. Byla obnovena spolupráce se stacionářem Tereza, jehož klienty jsou dospělí s mentálním handicapem.

Centrum dětského čtenářství

Centrum dětského čtenářství (dále jen CDC) je úsek Knihovny pro děti a mládež, který v roce 2019 oslavil 10 let své existence. Centrum se stalo už neodmyslitelným partnerem vzdělávacích aktivit nejen pro školy, ale také pro knihovníky. Ve své praxi se zaměřuje na přímou i nepřímou podporu dětského čtenářství, vzdělávací a metodickou činnost.

Přímá podpora – dopolední vzdělávací programy pro žáky mateřských a základních škol, odpolední výukové programy pro veřejnost (děti s rodiči, prarodiči či kamarády).

Nepřímá podpora – pořádání vzdělávacích seminářů pro knihovníky a odbornou veřejnost (práce s literaturou, práce s dětmi a mládeží atp.), vydávání elektronického časopisu *Impulsy*, vedení Databanky vzdělávacích knihovnických programů, ...

Realizované programy odpovídají potřebám škol a standardům stanoveným Rámcovým vzdělávacím programům odpovídajícím typům škol – to usnadňuje učitelům orientaci v programové nabídce. Centrum **spolupracuje se studenty a pedagogy vysokých škol** /např. s Katedrou českého jazyka a literatury PedF Masarykovy univerzity v Brně, s Katedrou francouzského jazyka PedF Masarykovy univerzity v Brně, s Kabinetem informačních studií a knihovnictví FF MU v Brně a s Katedrou sociální pedagogiky PedF MU v Brně/.

Čtyři roky probíhá úspěšná spolupráce **se Slovenskou pedagogickou knihovnou v Bratislavě** na společném mezinárodním česko-slovenském projektu **„Záložka do knihy spojuje školy“**. V roce 2019 bylo do projektu zapojeno **423 českých a 740 slovenských škol** o celkové počtu

131.989 zapojených žáků z obou zemí.

Centrum se aktivně podílí na realizaci vzdělávacích programů pro školy a cílí zejména na děti z MŠ a prvního stupně ZŠ. (V nabídce je 30 programů, včetně programů upravených pro žáky se specifickými potřebami). Nabízí jak klasické programy, tak i tzv. čtenářské dílny, či lekce informačního vzdělávání.

Podílí se na projektu: **Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka**, částečně zakomponovaném do projektu **Poprvé do školy – Poprvé do knihovny**. Jako královny s hravými úkoly navštěvovaly školy. Na konci školního roku pak děti při slavnostním **Klíčování** obdržely nejen klíče od království knih, ale i zmíněné knihy pro prvňáčka.

Na začátku školního roku 2019/2020 proběhlo další **Pasování prvňáčků**, jehož se vedle veřejnosti zúčastnily také další děti ze 4 ZŠ se 167 žáky.

Důležitou součástí práce centra jsou programy pro veřejnost – např. program *Plackování* (k pololetnímu vysvědčení a prázdninám), česko-anglická čtení s Nesehnutím, *Čtení se slečnou Jaro*, *Čtení s madam Léto*, *Čtení s podzimní dámou* a *Čtení s paní Zimou* a při příležitosti Týdne pro rodinu *Čtení s tetou Bětou*.

V rámci půjčoven byly připraveny také oblíbené **šifrovací hry** (při lovení pokémonů bylo možné získat vzácného pokémona Mahenida, při šifrovačce *Rozkvetlá knihovna* hledaly děti skryté jarní květiny, v létě se bavily prázdninovou soutěží *S knihou v batohu* a v zimě je čekal *Knížní adventní kalendář*).

V rámci festivalu na Pohořelci „*Kam kráčíš Brno*“ byla připravena stanoviště s úkoly týkajícími se ochrany přírody nazvaná *Lesní dobrodružství*.

Pod křídly CDČ se pravidelně schází **Čtenářský klub pro děti**. Klade si za cíl podpořit u dětí zájem o četbu, prohlubovat čtenářskou gramotnost a kritické myšlení. Společně se seznamují se zajímavými knihami, různými žánry, pořádají exkurze např. do Českého rozhlasu, Mahenova památníku nebo Moravské zemské knihovny.

Studenti kombinovaného studia Učitelství pro mateřské školy a frekventanti rozšiřujícího studia Národního institutu dalšího vzdělávání navštěvovali námi organizované přednášky tematicky spjaté s literaturou pro nejmenší děti a prací s dětským čtenářem. Pro učitele z praxe a studenty učitelství proběhlo 14 akcí o 297 účastnících.

Centrum je realizátorem seminářů pro odbornou veřejnost. **V loňském roce byly realizovány 4 semináře, z nichž jeden jako bonusový k desátému výročí existence CDČ.** Semináře spolufinancuje SKIP ČR a projekt MK ČR Knihovna 21. století. Jednodenní seminář *Knížní příběhy a výtvarné tvoření* se zaměřil na různé výtvarné techniky a metody, jimiž lze kreativně ztvárnit knižní příběhy během besed, lekcí a akcí. Dvoudenní seminář na téma *Problematika handicapů v knihovnách* se zabýval stále aktuálním tématem handicapovaných a zaměřoval se na všemožné bariéry, jejich překonávání v knihovnách a možnosti, jak s tématem „handicapů“ pracovat na programech pro děti a mládež. Druhý dvoudenní seminář *Chceme dětem číst*, jehož 11. ročník se nesl v duchu tématu *Kouzlo skryté ve verších* byl připraven jako workshopový a v jednotlivých blocích se účastníci učili vnímat poezii nejen jako slova v řádcích, ale i jako součást jiných žánrů a snažili se uchopit ji z různých úhlů pohledu. Poslední seminář nazvaný *(Školní) čtenářské kluby – radost ze čtení* lektorovaly zkušené lektorky z organizace Nová škola. Byl nejen oním bonusovým seminářem k výročí centra, ale zároveň akreditovaným kurzem. (Všichni účastníci získali certifikát o jeho absolvování).

Úkolem CDČ je rovněž prezentovat **datbanku**, dohlížet na její funkčnost, komunikovat s uživateli a řešit případné problémy. Databanka knihovnických programů vznikla za účelem dalšího vzdělávání knihovníků a rozvoje jejich kompetencí. Je určena výhradně pro potřeby knihovnické práce. V současné době je prováděn výzkum mezi již registrovanými uživateli o jejich potřebách a aktuálním stavu této služby pro knihovníky.

Absence periodika věnujícího se primárně literatuře pro děti a mládež podnítila myšlenku vydávání takto tematicky zaměřeného časopisu, proto **v roce 2015 vyšlo první číslo elektronického časopisu Impulsy** – <https://impulsy.kjm.cz/aktualni-cislo>. Časopis se věnuje

tzv. impulsům neboli trendům v oblasti jak literatury pro děti a mládež, tak v oblasti knihovnických projektů. V aktuálním období je časopis členěn do sedmi tematických rubrik – Doporučujeme, Inspirujeme se, Objevujeme, Pře(d)kládáme, Učíme se, Impulsy u kávy a Impulsy na webu – popisy jednotlivých rubrik jsou dohledatelné na webu časopisu. Jednotlivé příspěvky je možné číst nejen v rámci webových stránek časopisu, ale také si je stahovat ve formě PDF do svých vlastních nosičů. Časopis má přiděleno ISSN a vytvořeno své vlastní jedinečné logo.

Hudební knihovna

Nabízí čtenářům zvukový a zvukově-obrazový fond z různých hudebních oblastí a v poslední době stále oblíbenější mluvené slovo, knihy o hudbě a hudebniny. Půjčují čtečky elektronických knih. Zájem o půjčování čteček elektronických knih postupně klesá (loni 26 výpůjček). Setrvává zájem pouze o čtečky eReading a to z důvodu možnosti stáhnutí elektronických knih eReading z nabídky KJM), „léčivé“ hudební nástroje i tyflopomůcky z Lekotéky. Hudební knihovna umožňuje pět vzdálených online přístupů k hudební databázi **Naxos Music On-line**, obsahující nahrávky především vážné a jazzové hudby (215 přihlášek, z toho 12 přihlášek z mobilního telefonu). Plně k dispozici je relaxačně poslechová místnost, která nabízí klid k poslechu, studiu i odpočinku. Studentům hudebních škol i amatérským hudebníkům je k dispozici **notační program Sibelius** (ke komponování či úpravě skladeb) stejně jako elektronický klavír KORG. Čtenáři zde využívají přístupu k internetu. V loňském roce se uskutečnilo 10.032 návštěv (728 398 minut). Za sledované období bylo zodpovězeno 251 odborně náročných dotazů z oboru hudby klasické i populární. Čerpáno bylo hlavně z internetu a dalších mimoknihovnických informačních zdrojů. Dotazů zodpovězených e-mailem bylo 311. Celkem bylo zodpovězeno **562 náročnějších dotazů z oblasti hudby**. Postupně je digitalizována článková databáze (za loňský rok vloženo 263 článků).

Zaměstnanci hudební knihovny realizovali v loňském roce 151 vzdělávacích besed pro školy, jichž se zúčastnilo 2.284 dětí a 62 pořadů pro veřejnost, které navštívilo 1.311 účastníků. O vysoké kvalitě nabízených pořadů a maximálním úsilí zaměstnanců o dobrou interpretaci provázenou poslechem hudby i interaktivním zapojením posluchačů svědčí trvalý zájem o naše hudební pořady. Tradičně největší je zájem o besedy určené těm nejmenším, tedy MŠ a prvnímu stupni ZŠ – především sezonní besedy: *Velikonoce v hudbě a Vánoce v hudbě, Řemesla v písních a tanci, Písničky o zvířátkách, Pohádkové písničky, Svěrák a Uhlíř dětem* či *Audioknihy se čtou samy*. Pro druhý stupeň ZŠ a SŠ pak besedy *Queen, Audioknihy se čtou samy, Filmová hudba a Hudba 2. poloviny 20. století, Jan Skácel v hudbě a Malý průvodce světem jazzu*. Velmi frekventované byly besedy spadající do projektu **Hlas a dech v expresivních terapiích: Bubnohrátky a Muzikoterapeutická pohádka**. Bohatý instrumentář hudební knihovny je využíván v besedách *Noty a rytmus, Hudební příběh, My jsme muzikanti aneb Hrajeme si na orchestr* i o tyto besedy byl velký zájem. V loňském roce byla navázána **spolupráce s Filharmonii Brno**. V prvním pololetí se uskutečnilo 20 workshopů pro děti ve věku 1,5 – 2 roky a 2 – 4 roky. Ve druhém pololetí na ně navázaly kurzy *Hudební workshop pro batolata* (od 18 měsíců do 2 let), *Hudební workshop pro děti* (2 – 4 roky) a *Hudební workshop pro předškoláky* (od 4 let). Pro každou, z těchto tří věkových skupin (vždy po 12 dětech), bylo připraveno 10 setkání. Děti se za doprovodu rodičů seznámily s širokým spektrem barev orffovského hudebního instrumentáře, naučily se zpívat a doprovázet písničky a posílily hudební paměť. Na pozadí rozvíjení hudebních schopností dětí byl kladen velký důraz na skupinovou práci, která je pro děti od dvou let velmi důležitá, neboť rozvíjí empatii a spolupráci s druhými. Hyperaktivní děti se při zapojení ve skupině učí lepší koncentraci pozornosti a zklidňují se, uzavřenější a stydlivé děti získají větší důvěru ve vlastní schopnosti před sebou i před celou skupinou včetně vlastních rodičů. Aktivní spolupráce rodiče rozšiřuje vztah mezi rodičem a dítětem.

Ve spolupráci s Filharmonii Brno byla v knihovně umístěna výstava *Pocta Rychlým šípům*, jako doprovodný program k mezinárodnímu festivalu **Moravský podzim**. Při vernisáži výstavy

zazněly oblíbené písně Jaroslava Foglara, které zahrál orchestr *Sunny Summer Orchestra* pod uměleckým vedením MgA. Jana Bělohávkova ze ZUŠ Veveří. Nechyběla ani autogramiáda autorů knihy *Rychlé šípy a jejich nová úžasná dobrodružství*. V rámci výstavy pak po celý říjen probíhaly hudební dílny pro školy a veřejnost **Foglar a Rychlé šípy = 100**.

Veřejnosti byl určen program **Dětského dne v KJM**, který už tradičně připravuje Hudební knihovna. Děti se měly možnost vypravit do exotického prostředí Afriky za tajemstvími deštného pralesa. Na malé cestovatele a badatele čekaly zajímavé pohybové a tvůrčí úkoly. Součástí programu bylo také představení Divadla Kufr.

Malé divadlo hudby

Malé divadlo hudby do své činnosti zahrnuje hudebně vědné přednášky, koncerty či autorská čtení s hudebním doprovodem. V jeho rámci se konaly dva koncerty. Malý komorní koncert **Dámy hudby** přinesl hudbu italských barokních skladatelek v podání tria na historické nástroje. Druhý byl koncert **Vachova sboru moravských učitelek** se sbormistrem Patrikem Buchtou. Sbor se repertoárově zaměřuje na oblast duchovní hudby renesance a baroka s důrazem na polyfonní formy, svůj repertoár doplňuje i díly novějšími.

V průběhu komponovaného hudebně literárního večera *Spojení* zazněly básně Hany Zemčikové. Hudebními improvizacemi ji doprovodil architekt a violoncellista Tomáš Jenček. Spolu s jazzmanem **Janem Daleckým** jsme vzpomněli 120. výročí narození Edwarda Kennedyho "Dukea" Ellingtona v pořadu *Dvanáct do tuctu aneb nejznámější hity největšího jazzového tvůrce*, a ohlédlí jsme se s ním také za rokem 1919 v jazzu. Folkloru jsme se věnovali spolu s hudebním publicistou a producentem **Jiřím Plockem** v pořadu *Lidové zpěvy z východní Moravy*. Klenoty z komorní tvorby rodáka z Vysočiny a dvorního skladatele ve Vídni Františka Vincence Kramáře představil vydavatel a violista **Karel Plocek**. Večer zpestřilo hudební vystoupení Petra Bendy, koncertního mistra prvních houslí Janáčkovy filharmonie Ostrava, a Karla Plocka, violisty Filharmonie Brno.

Hudební seminář pro knihovníky a odbornou veřejnost

Pravidelné semináře Hudební knihovny přinášejí knihovníkům stálou kontinuitu v jejich systematickém vzdělávání. Přednášející jsou vždy uznávanými odborníky oboru. Vybraná témata často inspirují při tvorbě vlastních vzdělávacích pořadů či besed pro děti a mládež, ale také v akvizici fondu. Také loni se za finanční podpory Ministerstva kultury ČR z grantového programu Knihovna 21. století, SKIP – Region Velká Morava a ČNS IAML konal již 21. hudební seminář pro knihovníky a odbornou veřejnost: **Jaroměřice nad Rokytnou – centrum opery na Moravě v první polovině 18. století**. Zúčastnilo se ho 31 knihovníků a pracovníků hudebních institucí z celé České republiky. V loňském roce představili pedagogové a doktorandi Ústavu hudební vědy FF MU knihovníkům a odborné veřejnosti výsledky svého dlouhodobého bádání zaměřeného na výzkum dějin hudebního provozu zámku v Jaroměřicích nad Rokytnou. V období mezi lety 1720–1750 byly Jaroměřice jedním z nejdůležitějších hudebních center Moravy. Majitel jaroměřického panství, hrabě Jan Adam z Questenbergu, nechával v zámeckém divadle provozovat dobové italské opery, a to vlastním hudebním a pěveckým ansámblem složeným výhradně z tamních poddaných. V čele jaroměřické kapely stál František Antonín Míča, který roku 1730 jako vůbec první skladatel zhudebnil v opeře O původu Jaroměřic libreto na český text.

Projekt Hlas a dech v expresivních terapiích

V grantovém řízení Ministerstva kultury ČR v programu Knihovna 21. století jsme získali dotaci na realizaci jednodenního inspirativního semináře pro pedagogy, speciální pedagogy a

knihovníky s názvem **Hlas a dech v expresivních terapiích** a zároveň na uskutečnění tentokrát již šestého cyklu přednášek a workshopů pro širokou veřejnost. Seminář byl tentokrát zaměřen na vědomou práci s hlasem a dechem, na jejich správné využívání nejen v práci s kolektivy, ale i při poznávání sebe sama a svých možností. Celý seminář vedl přední český muzikoterapeut Lubomír Holzer.

Cyklus přednášek a otevřených workshopů **Podzim expresivních terapií** představil veřejnosti rozmanité možnosti využití vlastního hlasu jako nástroje sebepoznání. Jmenovitě šlo o tyto programy: *Píseň moře* s lektorkou Hanou Sakmarovou; *Autoterapie hlasem* s čínskou zpěvačkou a výraznou osobností v českém prostředí Feng-Yún Song; *Alikvótní zpěv* s Danielem Plecháčkem; *Bez dechu není hlas* s Lubomírem Holzerem a *Didgeridoo a gong* s předním českým hráčem na dechový rytmický nástroj didgeridoo Ondřejem Smeykalem. I v letošním roce jsme zaznamenali zvýšený zájem o programy tohoto typu. Ve všech případech byla kapacita sálu zcela naplněna. V rámci projektu proběhly i muzikoterapeutické besedy pro školy i veřejnost a dvě prožitkové dílny: *Země zní* (Jedná se o integrační relaxační dílnu pro širokou veřejnost a osoby se specifickými potřebami, která propojuje prvky muzikoterapie a arteterapie v jeden celek a akcentuje rozvoj smyslového vnímání, ať už skrze práci s hlínou či výtvarným materiálem v interakci se zvukem. Zároveň umožňuje sdílení prožitků, sebepoznání a osobní rozvoj) a *Aktivní imaginace v zahradě* a *Skupinová arteterapie v zahradě* (obě na pobočce KJM v Maloměřicích). Hlavním lektorem projektu byla muzikoterapeutka a pedagožka Mgr. Soňa Štoudková, Ph.D., zaměstnankyně Hudební knihovny, která realizuje pravidelnou muzikoterapii pro školy i veřejnost. V rámci projektu **Hlas a dech v expresivních terapiích** se uskutečnilo **57** pořadů, které navštívilo **796** účastníků.

Muzikoterapeutický koncert Zázraky světa a koncert Moravských bratrů

Na konci května se již potřetí v knihovně konal muzikoterapeutický koncert **Zázraky světa**. Zcela zaplněnému společenskému sálu zahrály a zazpívaly děti ze speciální brněnské ZŠ Palackého společně s desítkou muzikoterapeutů z celé České republiky. To vše pod uměleckým vedením Lubomíra Holzera, předního českého muzikoterapeuta, autora metody Celostní muzikoterapie, speciálního pedagoga a profesionálního hudebníka.

Na koncertě zazněly muzikoterapeutické, intuitivní, moravské lidové a slovanské písně na nástroje v přirozeném ladění (etnické, lidové i klasické evropské nástroje): bubny djembé, rámové bubny, didgeridoo, gongy, cistra, housle, kalimby, perkuse, zpěv, hrdelní a alikvótní. Nálada byla od samotného začátku až do konce radostná a živelná. Koncert byl realizován v rámci projektu *Zázraky světa* z dotačního programu MK ČR *Kulturní aktivity zdravotně postižených občanů a seniorů*. Na koncertě kooperovali pedagogové a asistenti ZŠ Palackého, školy, ve které většinu dětí tvoří žáci s ADHD. Právě tyto děti byly a jsou pravidelnými účastníky muzikoterapeutických programů v knihovně. Koncert navštívilo přibližně 70 posluchačů. V publiku byly nejen rodiny dětí a jejich pedagogové, ale i široká veřejnost, kterou muzikoterapie a její možnosti zajímají. Třešničkou na závěr byl koncert dua **Moravští bratři** ve složení Lubomír Holzer (cistra, rámový buben, zpěv) a Pavel Fajt (melodické bicí, šamanský rámový buben, zpěv). Zazněly moravské lidové balady a intuitivní písně v neotřelé instrumentaci, která část publika zvedla i k tanci.

Muzikoterapie nad rámec uvedených projektů

V rámci Brněnských dnů pro zdraví proběhla v září *Muzikoterapeutická prožitková relaxace* pro veřejnost se Soňou Štoudkovou. A u příležitosti Světového dne respektu k porodu a celorepublikové kampaně *Týden pro rodinu* jsme nastávajícím maminkám nabídli *Muzikoterapeutickou relaxaci pro těhotné ženy* s následnou besedou s dulou.

V červnu jsme muzikoterapii představili také v rámci brněnské kampaně „**Kam kráčíš, Brno?**“.

Knihovna pro nevidomé a slabozraké

Počet aktivních čtenářů Knihovny pro nevidomé a slabozraké v roce 2019 vzrostl na 268. Bylo provedeno 16.380 transakcí (z toho 13.866 výpůjček a 2 514 prolongací).

Z celkového množství výpůjček se jednalo konkrétně o 10.641 výpůjček v podobě audio CD a MP3 CD, 48 výpůjček periodik, 38 výpůjček dokumentů v Braillově písmu a 12 výpůjček CD-romů včetně příloh. Přesný počet nahrávek na paměťová zařízení a výpůjček audiokazet nelze ve statistickém výstupu systému ARL určit. Systém udává pouze jejich součet 5.491. Převážnou část fondu zajišťuje mateřská pražská Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana. Knihovní fond byl rozšířen o 637 titulů, z toho 614 titulů ve formátu MP3 bylo zasláno z Knihovny a tiskárny K. E. Macana a 124 titulů bylo zakoupeno ze zdrojů KJM a 5 titulů bylo knihovně darováno. Knihy ve formátu MP3 si klienti mohou buď nahrát na vlastní médium nebo půjčit, stejně jako knihy v Braillově písmu, či magnetofonové kazety (využívají je pouze starší klienti). V roce 2019 bylo realizováno celkem 6 kulturních a vzdělávacích akcí: 5 exkurzí (z toho např. jedna pro klienty brněnské pobočky SONS a jedna v rámci projektu Knihovna pro bezbarierové Brno). A ani loni nechyběl křest nové knihy Jiřího Maršálka – tentokrát s názvem *Jedenácté přikázání*.

Kulturně vzdělávací služby

Oddělení zastřešuje nejen kulturně vzdělávací aktivity celého Útvaru služeb Ústřední knihovny. Aktivně pomáhá při celoknihovních akcích a vybraných aktivitách na pobočkách i mimo knihovnu. Jeho zaměstnanci se starají především o technické zázemí. Přípravují sály a techniku. Podílí se také na skladbě, obsahové náplni, organizaci a propagaci programů pro veřejnost. Zajišťují nezbytný servis pro vystupující. V loňském roce se přes personální oslabení, především v první polovině roku, vyrovnali s narůstajícím počtem programů konaným jak přímo v knihovně, tak i mimo ni. Ve druhém pololetí převzali rovněž správu nad organizací výstav v Ústřední knihovně.

Nejzajímavější kulturní akce roku 2019

Výběr z nejzajímavějších akcí Ústřední knihovny

28. 1. Gruzie – tajemné království ve stínu Kavkazu

Gruzie je země plná kontrastů a překvapení. Mohutné hradby Kavkazu stídnají nížiny plné vinné révy, polopoušť a pak zase břehy Černého moře. Všichni přítomní diváci, kteří se sešli ve velkém počtu, spolu s Michalem Štěpánkem navštívili mj. horské oblasti Svanetie, Tušetie, Chevsuretie a Kazbegi, prošli se uličkami hlavního města Tbilisi a ochutnali nejednu z místních kulinářských specialit.

14. 2. Pojednání a zajímavosti o hypnóze

Přednáška a beseda o tom, co hypnóza skutečně je a na jakém principu pracuje, jak a s čím může lidem pomoci, co je trans a jak se do něj dostat, co je sugesce a jak funguje lidská mysl, jakou sílu má myšlenka a mnoho dalších zajímavostí. O tom všem přednášel terapeut David Bulva.

11. 3. LiStOVáNí – Co by můj syn měl vědět o světě

Návštěvníkům jsme tradičně nabídli i originální scénické čtení projektu LiStOVáNí, které divákovi umožňuje vnímat danou knihu více smysly. Tentokrát šlo o knihu: [*Co by můj syn měl vědět o světě*](#) (nakladatelství Host, 2017) od populárního švédského spisovatele Fredrika Backmana.

13. 3. Literární beseda – norský humorista Roger Pihl

Přítomní návštěvníci mohli vychutnat nejen tipy toho nejlepšího ze současné norské literatury, ale současně i besedu se vzácným hostem, jímž byl norský humoristický spisovatel, vášnivý fotograf a milovník koček Roger Pihl. Řeč byla především o jeho humoristickém románu *Muž, který se nechtěl vrátit domů*, úsměvné próze o jednom nemocničním pacientovi, podivných nehodách i náhodách, o samotě i přátelství. Pořad byl připraven ve spolupráci se Skandinávským domem.

21. 3. Velký knižní čtvrtek

Velký knižní čtvrtek se již před časem zařadil mezi tradiční jarní a podzimní události. Pozvání tentokrát přijali Marek Hilšer (*Tango pod Hradem*), Lenka Horňáková-Civade (Grófká), Vítězslav Kremlík (*Obchodníci se strachem*), René Nekuda (*Příběhostroj*) a Pavol Rankov (*Legenda o jazyku*).

Ti všichni představili četnému publiku své nové knižní tituly. Pořadem opět provázel vedoucí kulturní redakce zpravodajství ČT Petr Vizina a nabídnul divákům dostatek příležitostí dozvědět se nejrůznější zajímavosti spjaté se vznikem daných knih. A samozřejmě také autogramiádu.

8. 4. – 30. 4. Dny polské kultury 2019

Tradiční festival, spjatý s partnerstvím města Brna a města Poznaně, se uskutečnil již podeváté a letos připomněl 53. výročí spolupráce obou měst. Program pro veřejnost byl opět bohatý a nabídnul přednášky, besedy, pohádku pro děti, výstavy i koncert jazzového trumpetisty *Macieje Fortuny* (konanou při příležitosti zahájení festivalu).

9. 4. Blízko i daleko

Uvedení knihy o polsko-českých vztazích s projekcí fotografií ze studentských designových a výtvarných projektů. Hosty byli Pavel Noga, Renata Putzlacher-Buchtová a Roman Madecki.

10. 4. O holčičce s náhradní hlavou / Dziewczynka z zapasową głową

Divadelní představení – pohádka pro děti na motivy příběhu Miloše Macourka, Česká scéna Asz.Teatru / Nadace TAMiTU z Poznaně.

11. 4. „Jak chutná Polsko“

Komponovaný program, v němž město Gniezno (Hnězdno) představil ředitel Městského kulturního centra v Gnieźnie Dariusz Pilak.

15. 4. Třicet let poté: polské cesty k roku 1989

Diskuse s politoložkou Monikou Bartoszewicz z Fakulty sociálních studií MU.

25. 4. Beseda s Tomaszem Grzywaczewským

Setkání s polským novinářem a cestovatelem – účastníkem expedice „*Long Walk Plus Expedition*“, která se vydala po stopách polského důstojníka Witolda Glinského a jeho společníků, kteří v únoru 1942 uprchli ze sibiřského pracovního tábora v Gulagu.

17. 5. Mezinárodní den tance 2019

Oslava u příležitosti Mezinárodního dne tance 2019 formou klasického a populárního indického tance. Diváci měli možnost strávit příjemný večer s tanečním dramatem *Natya*, v němž pradávný příběh přináší do našeho současného světa poselství moudrosti a duchovního naplnění.

17. 5. Brněnská muzejní noc 2019

Po čtrnácté se knihovna stala součástí tradiční akce Brněnská muzejní noc. S ohledem na letošní jubileum byl tentokrát podtitulem celé knihovnické noci název *Sametová noc v Mahence*.

21. 5. – 22. 5. Konference – Jiří Mahen v množném čísle

Při příležitosti osmdesátého výročí úmrtí Jiřího Mahena proběhla konference věnovaná mnoha aspektům ze života významné a vpravdě renesanční kulturní osobnosti města Brna, zakladateli naší knihovny, jejímu prvnímu knihovníkovi, pozdějšímu řediteli, průkopníku moderního knihovnictví, taktéž spisovateli, pedagogu, novináři, režisérovi či dramatikovi. Dvoudenní pásmo přednášek a besed nabídlo široké veřejnosti bohatý program a přiblížilo mnohostranně založenou osobnost Jiřího Mahena.

6. 9. Vlastimil Vondruška: Dvacet pět krát s Oldřichem z Chlumu

Slavnostní křest byl protkán šermířskými souboji, autorským vyprávěním, autogramiádou i besedou s populárním spisovatelem a historikem Vlastimilem Vondruškou. Pokřtěna byla autorova nová historická detektivka z edice Hříšní lidé Království českého s názvem *Právo první noci*, jejíž děj se tentokrát odehrává převážně na území Moravy, v kulisách tvrze Krakovec nedaleko Prostějova. Akce jednoho z nejčtenějších současných spisovatelů přilákala do knihovny velké množství lidí.

11. 9. – 11. 12. Čtení pod lampou

V polovině září zrealizovala knihovna první čtení v rámci nového pořadu, jenž má potenciál stát se pravidelným a zavedeným celoročním cyklem. Návštěvníci jsou v odpoledním čase srdečně pozváni do klidného prostředí oddělení poezie, dramatu a cizojazyčné literatury, aby zde nechali odpočinout svým očím a zaposlouchali se do četby povídek, fejetonů a dalších kratších literárních textů ze starších i novějších knih, jež stále neztrácejí (anebo naopak právě získávají) svůj půvab a lesk. Ve spolupráci s kulturním oddělením knihovny návštěvníkům předčítá herečka, hlasatelka, moderátorka a pedagožka Věra Zástěrová-Sasínková. Četlo se z knih různého žánrového zařazení, od fejetonů a povídek Stephena Leacocka či Roalda Dahla až po Michalovy *Bubáky pro všední den* a Skácelova *Jedenáctého bílého koně*. Pořad Čtení pod lampou probíhala zpravidla dvakrát do měsíce. Konala se v následujících termínech:

11. 9., 23. 9., 16. 10., 30. 10., 13. 11., 27. 11. a 11. 12. 2019.

17. 9. Spisovatelé do knihoven:

Markéta Hejkalová – Ztracena v originále a v překladu

V září odstartoval už třetí ročník společného projektu Asociace spisovatelů a českých knihoven, jehož název zní *Spisovatelé do knihoven* a jehož podstatou jsou autorská čtení 10 literátů v 10 knihovnách po dobu 10 měsíců. Osobitá vystoupení českých spisovatelů jsou na programu od září až do června a opět proběhla (a na jaře 2020 budou dále probíhat) i v naší knihovně. V září si diváci mohli vychutnat autorské čtení Markéty Hejkalové, spisovatelky, překladatelky a ředitelky Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě. A také besedu, mj. o rozdílech mezi psaním a překládáním.

V následných měsících postupně vystoupili:

22. 10. Pavla Horáková

Spisovatelka, překladatelka a držitelka prestižního ocenění Magnesia Litera za prózu.

19. 11. Jonáš Zbořil

Básník a hudebník.

3. 12. Jan Škrob

Básník a překladatel.

23. 9. – 25. 9. Brněnské dny pro zdraví

Na sklonku září se Knihovna Jiřího Mahena tradičně zapojila do kampaně organizované Kanceláří projektu Brno – Zdravé město, jejímž záměrem je motivovat (nejen) obyvatele Brna k zájmu o zdravý životní styl. V prostorách Schratzenbachova paláce tak mohli návštěvníci absolvovat *Muzikoterapeutickou prožitkovou relaxaci*, tedy celostní muzikoterapii pro dospělé za

účelem emočního uvolnění a energizaci těla i duše. V atriu Ústřední knihovny si mohli návštěvníci v rámci programu *Zaostřeno na zdraví* nechat změřit krevní tlak, cukr a cholesterol v krvi, analyzovat složení těla na přístroji InBody, vyšetřit zrak a odhalit oční vady i diagnostikovat chodidla. A rovněž proběhla přednáška spojená s diskuzí *Jak se vyznat v módních výživových trendech?* věnovaná problematice výživových směrů a také problematice lepků, mléka, masa, sacharidů či „éček“.

30. 9. Den pro seniory v Mahence

Jako dárek k Mezinárodnímu dni seniorů vystoupil v atriu Ústřední knihovny polský komorní pěvecký sbor *Poznaňské Senioritki*, jenž sdružuje seniorky z celé Poznaň a okolí, přičemž nejmladší dámě v souboru je 63 a té nejstarší 76 let. V jeho repertoáru mohli diváci slyšet písničky z celého světa, včetně afrických, amerických, španělských či hebrejských.

A samozřejmě polských. Velký zájem diváků vzbudily rovněž pestré kostýmy a zábavné umělecké pomůcky. Po skončení koncertu následovala ve velkém společenském sále ukázka tréninku paměti – *Trénovaná paměť nás nezradí...*

18. 10. Vždy lze zůstat člověkem

Křest knihy rakouského humanisty a esperantisty Martina Stuppniga, jenž ve svých 94 letech překypoval obdivuhodnou energií, přilákal do knihovny mnoho lidí a byl spjatý s následnou autogramiádou, besedou i krátkým povídáním o dalších zajímavých titulech z produkce nakladatelství Kava-Pech. Stuppnigův memoár *Vždy lze zůstat člověkem* popisuje zážitky z druhé světové války, kdy jako Rakušan musel bojovat za vítězství Třetí říše. V první části líčí osobní prožitky z jedné z nekrutějších bitev o Monte Cassino, v druhé svůj pobyt v britském zajateckém táboře v Egyptě.

18. 10. LiStOVání – Mé dětství v socialismu

Při příležitosti 30. výročí listopadu 1989 uvedlo populární LiStOVání, tedy originální scénické čtení, knihu *Mé dětství v socialismu*, kterou při příležitosti 25. výročí listopadu 1989 připravily desítky známých osobností. Jde o mozaiku příběhů, emocí a vzpomínek na svá dětská léta v období socialismu, jež vykresluje mimořádně plastický obraz doby nedávno minulé.

24. 10. Velký knižní čtvrtek

Tradiční podzimní Velký knižní čtvrtek, v jehož rámci renomovaná česká nakladatelství v jeden den uvádějí na trh hned 15 očekávaných titulů, přinesl návštěvníkům KJM možnost seznámit se se zajímavými knižními novinkami, pobesedovat s jejich tvůrci, dobře se pobavit i získat autogram. V atriu Ústřední knihovny představili své nové knihy spisovatelé i osobnosti spjaté s dalšími obory umělecké i jiné činnosti: Pavel Čech, Aleš Palán, Tomáš Šebek či Martin Sodomka.

30. 10. Austrálie – Velká cesta

Zkušený cestovatel a dlouholetý organizátor (aktuálně již 45. rokem) geografických přednášek RNDr. Jaroslav Líska připravil návštěvníkům pestrou přednášku doprovázenou promítáním digitálních fotografií zajímavých měst a míst. Diváci tak mohli zhlédnout kupř. Sydney – jedno z nejkrásnějších přístavních velkoměst světa, Coober Pedy, kde lidé žijí v podzemí, Alice Springs v Rudém pouštním středu, Velkou oceánskou cestu, pohádkový Velký bariérový útes, posvátné Uluru, nejstarší prales na světě v Národním parku Daintree a mnoho dalšího.

5. 11. Koncert Elżbiety Sanetry

Při slavnostním zahájení podzimního *Setkání s polskou kulturou* se konal koncert písní Karla Kryla v podání polské interpretky Elżbiety Sanetry, který byl zároveň vzpomínkou na listopad 1989, kdy se ve Wroclawi konal Festival nezávislé československé kultury jako gesto polské podpory a předzvěst naší Sametové revoluce.

11. 11. – 14. 11. Týden vědy a techniky AV ČR

Pásmo přednášek v rámci největšího vědeckého festivalu České republiky bylo možno navštívit i v prostorách Knihovny Jiřího Mahena. Čtyři přednášky ve čtyřech po sobě jdoucích dnech nabídlý návštěvníkům témata říční archeologie, adaptace lidské společnosti na měnící se klima v paleolitu, adaptace zemědělské společnosti na měnící se klima v holocénu a stopy Vikingů v českých zemích se zřetelem na meč z lázní Toušeň, jenž se svým tvarem a bohatou výzdobou hlásí k severskému raně středověkému uměleckému řemeslu. Tento honosný meč přelomu 10. a 11. století si mohli návštěvníci v prostorách velkého společenského sálu osobně prohlédnout.

20. 11. Bílá hora trochu jinak

Uplynulo 400 let od stavovského povstání směřující k nešťastné bitvě na Bílé hoře, která přepsala politickou mapu Evropy a odstartovala apokalypsu třicetileté války. Mnohé události „bělohorského období“ se udály trošku jinak, než se slychávalo v hodinách dějepisu, čímž je toto téma stále živé. Přednášku, protkanou reprodukcemi fotografií či úryvky z vlastního románu, jež je jako jeden z mála napsán z pohledu moravského dějepisu, přednesl přítomným divákům spisovatel, novinář a pedagog Josef Špidla.

20. 11. Bukové lesy Karpat – přírodní památka UNESCO

V rámci *Ukrajinských dnů 2019* a při příležitosti právě probíhající výstavy o přírodním, architektonickém i kulturním dědictví Ukrajiny si ukrajinský spolek Bílý slon připravil nevšední cestopisnou přednášku (doprovázenou videoukázkami) o přírodních fenoménech.

21. 11. Lenka Chalupová – autorské čtení s besedou

Při autorském čtení z čerstvě vydaného románu *Začátek* mohli diváci nahlédnout do duší, emocí i pocitů hned několika knižních postav a následně pobesedovat se spisovatelkou Lenkou Chalupovou, jež se právě na psychologické romány, nadto s detektivní zápletkou, zaměřuje.

29. 11. Hurá, děti

Spisovatelky a výtvarnice Hana Brychtová a Ivana Augustová si pro děti připravily workshop plný kreativních činností (literárních, výtvarných, recitátorských i experimentálně tvůrčích), jež rozvíjejí obrazotvornost i estetické vnímání světa. Workshop, jako předzvěst Dne pro dětskou knihu, se uskutečnil se zřetelem na mikulášský a předvánoční čas.

Celoroční cykly pravidelných programů

Ochutnávka (nejen) knižních novinek

10. 1., 24. 1., 7. 2., 21. 2., 7. 3., 4. 4., 18. 4., 2. 5., 16. 5., 6. 6., 20. 6., 12. 9., 26. 9., 10. 10., 31. 10., 14. 11. a 5. 12. 2019

Zavedený pořad a čtenářská inspirace, nabízející tradiční čtvrtěční menu, vždy přilákala celou řadu zájemců, pro něž je na výběr dostatečné množství zbrusu nových knih i starších titulů, které stojí za to, aby byly čteny, a které si lidé mohou rovnou vypůjčit.

Toulky asijskou kulturou

6. 2., 6. 3., 3. 4., 15. 5., 5. 6., 2. 10., 6. 11. a 4. 12. 2019

I v uplynulém roce jsme se stali hostiteli cyklu tematicky bohatých přednášek pořádaných sdružením Brněňští otaku. Diváci měli možnost se postupně dozvědět, jak se žije v Jižní Koreji (přednáška byla doplněná autentickými fotografiemi a videoukázkami), vyslechnout povídání o specifikách nejnovějšího tradičního japonského divadla Takarazuka, plného chytlavé hudby, třpytivých kostýmů a odvážného líčení, o čínském sociálním kreditovém systému, o hře Go nejen v Japonsku, či o diplomatických misích české šlechty v Japonsku, jež výrazně ovlivňovaly poznání japonské kultury a umění ve střední Evropě. Rovněž o asijských filmech a seriálech ve

stylu anime, o mnohdy bizarních japonských televizních reality show i o „tajemství za stěnami čajovny“, tedy o povolání gejši, jež své práci zpravidla zasvěcuje celý život.

Divadlo hudby a poezie Agadir

21. 2., 11. 4., 6. 6., 24. 10. a 28. 11. 2019

Divadelní soubor postupně uvedl dvě představení z pásma *Na strunách naděje*: o životě a poezii významné ukrajinské básnířky, literární vědkyně a překladatelky Tetjany Dzjuby i o překládaném ukrajinském básníkovi, originálním prozaikovi a suverénním mluvčím své generace, taktéž editorovi různých antologií, performerovi, zpěvákovi spolupracujícím se skupinou Sobaki v kosmosi (Psi ve vesmíru) – to vše je Serhij Žadan. Divadlo Agadir dále uvedlo hudebně poetické pásmo z veršů pražské básnířky a novinářky Simony Martínkové Rackové (otevřící interní svět ženy, matky i milenky a zároveň odrážející současné společenské i všelidské problémy), pásmo z veršů básníka Adama Borziče *Orfické linie* (komponovaný celek, přímo spojený s existenciální otázkou psaní, s všudypřítomným hlasem zásvětí, vizionářství a mystiky) a dramatizační vernisáž čerstvě vyšlé básnické sbírky Mileny Fucimanové, spisovatelky, básnířky, překladatelky a zakladatelky Divadla hudby a poezie Agadir.

Knihovna pro bezbariérové Brno

26. 2., 26. 3., 30. 4., 28. 5., 25. 6., 24. 9., 29. 10. a 26. 11. 2019

Knihovna pro bezbariérové Brno je prostor, kde se setkávají, sdílejí své znalosti a zkušenosti členové Poradního sboru pro bezbariérové Brno, odborníci na témata bezbariérovosti a další lidé, kteří mají o téma profesní nebo osobní zájem. Projekt vznikl na základě spolupráce Poradního sboru pro bezbariérové Brno a Knihovny Jiřího Mahena. Na pravidelných setkáních každé poslední úterý v měsíci vystoupili experti z různých oblastí i lidé s živou zkušeností.

Na vystoupení vždy navázala řízená diskuze s cílem sdílet a prohlubovat vědomosti a hledat konkrétní návrhy, jak prostřednictvím odstraňování bariér zlepšit kvalitu života lidí ve městě a systematicky připravovat prostor na stárnutí společnosti.

Přehled nejzajímavějších výstav v Ústřední knihovně v roce 2019

2. 1. – 8. 2. Poetické hřbety

Výstava populárních poetických hřbetů (tedy textů a sdělení skrze názvy knih ke konkrétním tématům a událostem), které vytvořili zaměstnanci KJM.

2. 1. – 30. 4. KJM – ohlédnutí za aktivitami 2018

Nejzajímavější akce, události a počiny Knihovny Jiřího Mahena v Brně v čele s účastí na Festivalu RE:PUBLIKA 1918–2018 v pavilonu Morava v prostorách BVV.

11. 2. – 15. 3. Zlatá stuha 2018

Výstava ilustrací z knih oceněných Zlatou stuhou české sekce IBBY

28. 2. – 28. 3. Literární kronika první republiky

Literární dění v Československé republice prostřednictvím vybraných událostí, dobových citátů i unikátního obrazového materiálu.

15. 3. – 6. 4. Druhý život TGM

Odkaz prvního československého prezidenta se zřetelem na prezidentovy zásady demokratického humanismu.

8. 4. – 30. 4. Spolu v bublinách

Česko-polská výstava vybraných komiksových děl.

8. 4. – 30. 4. Exlibris Zbigniewa Kubeczki

Výstava klasika žánru

1. 5. – 31. 5. Prezentace obcí a měst Jihomoravského kraje

Výstava ve spolupráci se Sdružením obcí a měst Jižní Moravy.

15. 5. – 30. 6. Jiří Mahen – 80. výročí úmrtí

Výstava fotografií, literárních děl, korespondence i dalších důležitých materiálů při příležitosti konání konference Jiří Mahen v množném čísle.

20. 5. – 26. 7. 100 let očima fotografů 1918–2018

Výstava fotografií ze sbírek Svazu českých fotografů, jež zachycují daná období, atmosféru doby i poetiku každodennosti.

5. 6. – 30. 8. Příroda a lidé Siberutu

Výstava fotografií z prostředí ostrova v západní části Indonésie.

26. 6. – 31. 7. Jižní Morava čte

Přehled všeho podstatného ze třetího ročníku literární, výtvarné a audiovizuální soutěže.

15. 7. – 9. 9. KJM – Kreativní knihovna

Výstava kreativních počinů zaměstnanců Knihovny Jiřího Mahena v Brně v různorodých uměleckých odvětvích.

1. 9. – 7. 10. Čeští vědci a jejich vynálezy AV ČR

Výstava karikatur významných českých vědců a jejich nejslavnějších objevů.

9. 9. – 4. 10. Země ztracených

Výstava současné ukrajinské literatury byla realizována díky spolupráci s Českým centrem na Ukrajině a Ukrajinskou iniciativou jižní Moravy.

16. 9. – 30. 9. Historie a vývoj sluchadel a pomůcek pro osoby se sluchovým postižením

Výstava Unie neslyšících k 100. výročí založení spolkové činnosti neslyšících v Brně a na Moravě

1. 10. – 27. 10. Pocta Rychlým šípům

Výstava připomínající 80 let od vydání prvního komiksu o Rychlých šípech a 20. výročí úmrtí Jaroslava Foglara.

8. 10. – 15. 11. 50 let Českého esperantského svazu

Výstava textového a obrazového materiálu i vybraných literárních děl při příležitosti jubilea vzniku Českého esperantského svazu.

5. 11. – 2. 12. Od století k tisíciletí / Gniezno

Jedno z nejstarších polských měst v průběhu významných dějinných událostí.

11. 11. – 6. 12. Ukrajinské UNESCO

Přírodní, architektonické i kulturní dědictví Ukrajiny.

2. 12. – 21. 12. Ignis Brunensis

Festivalová fotovýstava oceněných fotografií amatérských i profesionálních fotografů.

1.2.2 Síť poboček

Výpůjční služby

Císelné výkony	2019	2018	Index %
počet čtenářů	26 780	20 856	128,4 %
počet návštěvníků	306 037	291 278	104,8 %
počet výpůjček	874 523	795 951	109,9 %
návštěvníci internetu	5 102	6 886	74,1 %,

V r. 2019 vykazují všechny sledované výkonové **ukazatele nárůst**. Pobočka v Bystrci má ve všech ukazatelích nadprůměrný nárůst, protože výkonové ukazatele za r. 2019 byly srovnávány s výkony pouze za 2. polovinu roku 2018. Žádná pobočka nevykazovala v hlavních ukazatelích výkony pod 90 %. Tyto výkony jsou signálem, že pobočky mají důležité a nezastupitelné místo v kulturním životě každé MČ.

Pokles vykazují pouze ukazatele u uživatelů internetu, což je dlouhodobější záležitost, těžko ovlivnitelná. **Mírný nárůst** v ukazatelích uživatelů internetu je pouze na pobočkách v **Bystrci, Jundrově, Maloměřicích, Vinohradech, Novém Lískovci a Žabovřeskách**. Nejméně lidé využívají možnost bezplatného užívání internetu na pobočce v Tuřanech. Na pobočkách bylo pořízeno **5 318 tisků z internetu**.

Výpůjčky CD mají nárůst na **120 %** (8 978 oproti 7 066 za r. 2018). Je vidět, že o CD s mluveným slovem je u čtenářů na pobočkách stále zájem. Také stálý zájem je o půjčování didaktických hraček z projektu **Lekotéka**, do kterého se zapojuje postupně stále více poboček. Kromě hraček pro děti, některé pobočky půjčují také didaktické pomůcky pro seniory a deskové hry.

Ve výpůjčkách periodik došlo v r. 2019 (**33 909**) k mírnému nárůstu ukazatelů oproti roku 2018 (**32 306**) – **104,9%**.

Nově zavedenou službu **žádanky** využili čtenáři na pobočkách za r. 2019 **3 829 požadavky**. **Jde i o službu žádanky ze skladu, kterou jsme na pobočkách nově zavedli ve 4. čtvrtletí 2019**. Při vrácení půjčených dokumentů mohou využít **návratový box** čtenáři zatím pouze na pobočkách v **Bystrci a v Novém Lískovci**, kde bylo tímto způsobem vráceno **5 914** dokumentů.

Informační činnost

Na pobočkách bylo celkem poskytnuto 1 506 informací a 963 on-line informací. K informační činnosti jsou využívány české i zahraniční internetové vyhledávače, online katalog, knihovní fond – encyklopedie, příruční knihovna, regionální literatura, odborné časopisy apod.

Kulturně-vzdělávací akce, propagace

Výkony	Kulturní akce	Počet návštěvníků	Vzdělávací akce	Počet návštěvníků	Celkem akce	Celkem návštěvníků
Rok 2019	977	22 223	910	19 415	1 887	41 638
Rok 2018	932	16 676	713	14 460	1 645	31 136

Počet kulturních a vzdělávacích akcí je o 242 vyšší než v r. 2018 (110 %), počet jejich návštěvníků se zvýšil o 10 502 (133,7 %)

AKCE

Březen-měsíc čtenářů:

Na pobočkách byly uspořádány programy na různá témata, výtvarné soutěže, výtvarné dílny, pohádková pásma, čtení pro děti, znalostní kvízy, výstavky knih pro děti. **Vyhlášení nejaktivnějšího čtenáře muže se konalo na pobočkách Palackého, Stará osada, Kurská, Tuřanské nám. a na Kolaříkově.**

BOOKSTART

Do projektu je zapojeno **14** poboček (**Starý Lískovec, Nový Lískovec, Bohunice, Maloměřice, Kohoutovice, Bystrc, Lesná, Žabovřesky, Řečkovice, Černá Pole, Líšeň, Slatina, Královo Pole a Židenice**), kde probíhaly pravidelná setkání rodičů s malými dětmi. Pořádaly se malá divadelní představení besedy s psychologem o výchově malých dětí, výtvarné dílny apod.

Pobočka **Lány** opět uspořádala **8. ročník Křížovkářské soutěže Měsíc plný křížovek**.

V březnu proběhly odpolední a podvečerní programy **k Noci s Andersenem**. Programy připravilo **11 poboček** – Lány, Libušina tř., Veslařská, nám. SNP, Palackého, Kolaříkova, Vondrákova, Stará Osada, Vinohrady a Lesná. Tematicky byly zaměřeny na knihy z nakladatelství Albatros, které slaví letos výročí a pohádkám H.Ch. Andersena. Programuk Noci s Andersenem se na pobočkách zúčastnilo **250 dětí**.

Do **Mezinárodního dne darování knih** se zapojily pouze pobočky v Králově Poli a Židenicích, která darovala vyřazené knihy do Centra seniorů v Židenicích, MŠ Koperníkova a do knihovny v Bílovicích nad Svitavou.

Na pobočkách probíhají různé projektové aktivity, jejichž smyslem je systematická podpora rozvoje dětského čtenářství a mají pozitivní vliv na zájem dětí o čtení. V projektu **Knížka pro prvňáčka** (Šňůrka plná písmenek) pokračuje **11 poboček** – Lány, Kurská, Libušina tř., Veslařská, Mozolky, nám. SNP, Tuřanské nám., Palackého, Kolaříkova, Stará osada a Lesná. Pobočky spolupracují s prvními i druhými třídami místních základních škol nebo s vybranými rodiči a dětmi.

Výtvarné dílny pro děti a jejich doprovod uspořádalo **15 poboček**: Lány, Kurská, Libušina tř., Vondrákova, Oblá, nám. SNP, Jírova, Vondrákova, Selská, Jihomoravské nám., Kolaříkova, Palackého, Velkopavlovická, Stará osada (Klub šikulek) a Haškova.

Projekt **Rosteme s knihou** pokračuje na pobočkách Jírova, Libušina tř., nám. SNP Vondrákova a Stará osada. Projekt **O největšího knihomola** byl nahrazen na pobočce Libušina tř. novým projektem **Lovci perel**.

Projektu **Jižní Morava čte se** účastní pobočky **Lány** a **Kolaříkova**.

Pobočka **Stará osada** připravuje pro své stálé návštěvníky ze školních družin projekt **Za školou v knihovně**.

Pobočky **Jírova, Palackého a Stará osada** se účastní udržitelnosti projektu **Ruku v Ruce** a spolupracují se svými tradičními partnery. Při těchto aktivitách se velmi osvědčily hračky a didaktické pomůcky z projektu Lektotéka.

Čtení pro nejmenší probíhalo na pobočkách Lány, Oblá, Kurská, Libušina tř., Vondrákova, Kolaříkova, Selská, Jírova, Palackého, Haškova, Velkopavlovická a nám. SNP.

Čtenářské kluby pro děti působí na pobočkách Lány, Vondrákova, Jírova, Selská, Palackého a nám. SNP. Na pobočce Palackého pracuje také **Čtenářský klub pro dospělé**, na pobočce Kolaříkova **Dámáský klub** a na pobočce Lány pravidelné **Knížní čtvrky**.

Klub seniorů – pravidelná setkání se seniory se koná na 6 pobočkách – **Lány, Libušina tř., Vondrákova, Oblá, Mozolky, Palackého a Stará Osada**. Pro seniory jsou připraveny tematické besedy, přednášky, setkání se zajímavými osobnostmi v prostorách poboček nebo i v Domech s pečovatelskou službou a podobných zařízeních.

Budování kapacity škol – **Co nebylo v učebnicích** celostátní projekt, jehož náplní je spolupráce knihoven a škol ve vzdělávání žáků – za KJM p. Roman Pospíšil z pobočky Lány.

Týden pro rodinu – oslavila pobočka na **Lánech besedou Krása osobnosti s vizážistkou**

Markétou Povolnou, kterou navštívily i manželské páry a na pobočce **Vondrákova** uspořádali **Sluníčkový den**.

Den dětí – na 7 pobočkách proběhla různou formou oslava Dne dětí. Na **Lánech Retro hraní**, na **Oblé zábavné odpoledne se Čtyřlístkem**, na **Velkopavlovické knihovnické losování** a na pobočce **Kurská, Jírova, nám. SNP, Vondrákova a Židenice** pro děti připravili oblíbené **Malování na chodníku**. Vondrákova tuto akci spojila s oslavou ukončení školního roku a Židenice se křtem knihovní lavičky Hrabalka.

Na pobočce **Haškova** byl před knihovnou **vysázen komunitní záhonek** z iniciativy ŠŠ Chemické v Husovicích.

Klíčování – **všechny pobočky** se zapojily do projektu Klíčování, které navazuje na Poprvé do školy, poprvé do knihovny a je to slavnostní ukončení spolupráce s 1. třídami ZŠ, se kterými pobočky po celý školní rok spolupracují. **Na pobočce Oblá předávala klíče ke čtení dětem paní starostka Ing. Jana Drápalová**.

Dny radnice – zábavných víkendových odpolední ve spolupráci s MČ se zúčastnily pobočky v **Bystrci, na Lesné, v Židenicích a Řečkovicích**.

Montessori – se školami Montessori spolupracují pobočky na **Lánech a v Židenicích**.

Kam kráčíš Brno – workshop na Pohořelci, kde se během 3 týdnů představily formou zábavných prezentací své činnosti různé brněnské organizace. Za pobočky se zúčastnila pobočka **Haškova** formou prezentace didaktických pomůcek a hraček z projektu **Lekotéka**.

Šňůrka plná písmenek – **Knížka pro prvňáčka** projekt, do kterého se zapojilo 10 poboček – **Bohunice, Jundrov, Kohoutovice, Královo Pole, Řečkovice, Starý Lískovec, Tuřany, Vinohrady, Židenice a Černá Pole**. Na konci školního roku získají děti, které mají nejvíce písmenek Knížku pro prvňáčka. V letošním roce to byla kniha od Miroslava Tvrze **Kde se nosí krky**.

Všechny pobočky se zapojily do celostátního projektu **Poprvé do školy, poprvé do knihovny** formou různých výstav knih pro prvňáčky, různé výtvarné dílny, workshopy, autorská čtení a zábavná odpoledne v knihovnách. V rámci tohoto projektu proběhlo na všech pobočkách v Týdnu knihoven **Pasování prvňáčků na rytíře knih** pro veřejnost nebo pro školní kolektivy, kterých se mnohdy zúčastnili i představitelé MČ.

Pořady pro veřejnost

Na pobočce **Lány** byly uspořádáno několik zajímavých **výstav**. Pobočka uspořádala i další akce pro veřejnost – **Historiky z brněnské historie** – Brněnské hřbitovy a **Hudební podvečer** s p. Malou, literární večer k MDŽ – **Dámám vše nejlepší, Trénink paměti, výstavu poezie – Řekni to básní**, cestovatelskou výstavu s přednáškou **Filipíny – ostrovy Bohol a Siguijor**, společné vítání jara s **Bohunickou chasou a Chasičkou**, v rámci **Dnů Česko – polské kultury** uspořádali soutěž pro děti i rodiče. **Jak barvy ovlivňují náš duševní a psychický stav** a naše nálady přednášela paní Věra Chaloupková. V rámci **80. výročí úmrtí Jiřího Mahena** se na pobočce konalo čtení a prezentace z děl J. Mahena. Pobočka se také zapojila do celostátních oslav **výročí Sametové revoluce** výstavou fotografií **Jak se žilo v Bohunicích v roce 1989** a besedou s Marcele Jurczykem **Tři desetiletí brněnských zajímavostí**. Adventní čas pobočka strávila s Bohunickou chasou Chasičkou.

Noc literatury – této celostátní akce se zúčastnila pouze pobočka **na Lánech**. Měla 2 části – první pro děti formou scénického čtení **Kvak a Zbluňk jsou kamarádi** v podání knihovníků a **pro dospělé** zdramatizované čtení **Ejhle člověk!** v podání studentů Masarykovy univerzity.

Týden pro rodinu – oslavila pobočka na **Lánech besedou Krása osobnosti s vizážistkou Markétou Povolnou**, kterou navštívily i manželské páry a na pobočce **Vondrákova** uspořádali **Sluníčkový den**.

Na pobočce **Libušina tř.** byly uspořádány **cestopisné besedy** – Karibik s J. Novákem, Taiwan s V. Nevřivou a Švýcarsko vlakem s M. Lollok Klementovou, Stezkami albánských oslů nebo

Antarktida Aleny Žákové. **Autorské čtení** na pobočce bylo s autorkami Šárkou Svobodovou a Ivetou Kumstátovou a také **výstavy výtvarných děl**, jako např. obrazy Lenky Sedláčkové, Jany Zwinsové a dalších.

Na pobočce **Vondrákova** uspořádali výstavu knih k Březnu – měsíci knih pod názvem **Knih ti pořád sluší**, výstavu Ivana Trávnicka **Kouzlo obrazu**, výstavu obrazů tvorby Žišky pod názvem **Příběh umění**, výstavu fotografií k 30. výročí Sametové revoluce **...taková celá sametová**, přednášku mladých cestovatelů **Taiwan, jak ho neznáte**, setkání se spisovatelem **Stanislave Češkou Jak se píše detektivky** a **Literární kavárnu** pro starší a pokročilé, kde představili novinky z fondu v nových prostorách pobočky.

Na pobočce **Kurská** byly uspořádány **výstavy fotografií**: Výstava **fotografií Jany Vondrové**, výstava **Nepál – hudební nástroje** a velmi úspěšnou výstavu **Stanislavy Sadovské Střípky z Brna**, která se pro velký zájem prodloužila o měsíc, také výstavu šperků Ivony Měřinské **Drátkované drobnosti** a **výstavu energetických obrazů** Zdeňky Šárky Šnajdrové.

Na pobočce **Oblá** probíhaly **výstavy výtvarných prací a keramiky ze ZŠ Pomněnky a Svážná**, výstava výtvarných prací **z Ateliéru pro kočku**, výstava dobových tiskovin k výročí Sametové revoluce **30 let od Sametové revoluce** a proběhla beseda s cestovatelem Rudolfem Růžičkou **Kyrgyzstánem na kole**.

Na pobočce **Veslařská** se konala **výstava fotografií Toulky Moravou** a na pobočce se uskutečnilo setkání starostky, zástupců jundrovských organizací studentů KISKU, které mělo za cíl v rámci ankety získat informace od obyvatel Jundrova ohledně využití nového komunitního centra v Jundrově, kde má být i nová knihovna.

Na pobočce **Mozolky** se konala **přednáška** historika Vlastimila Schildbergera o okupaci Čech a Moravy pod názvem **Březnový vítr v Brně** a cestovatelská beseda o **Makedonii a Izrael včera a dnes**. Místopředseda Společnosti Agathy Christie na pobočce uspořádal besedu **Dáma Agatha Christie**. Na pobočce byla instalována také výstava **Fotoobrázky** výstavu Miloše Weidenhofera **Slunečnice – Abstraktní grafika a Obrázky na skle** od Zuzany Kadlecové Čechové a Alexe Kadlec, výstava obrazů Zdeňky Mlýnkové, výstava portrétů Jaroslava Daťky, výstava Sylvie Vašíňové a dalších. V KD Rubínek pobočka uspořádala přednášku Stanislava Motla **Peklo po španělským nebem**. K výročí 28. října 1918 pobočka uspořádala přednášku **Střípky z moravského Slovácka Zapomenutý generál Šimon Drgáč**.

Na pobočce **nám. SNP** proběhlo **autorské čtení** Šárky Svobodové Myšák Očko, výstavy výtvarných prací žáků ZŠ, výstavu k **výročí Sametové revoluce Literatura v totalitním režimu**.

Na pobočce **Selská** proběhla beseda o Bajkalu s cestovatelem PaedDr. Aloisem Bradáčem a přednáška **Geopatogení zóny a jejich vliv na bydlení** a přednáška léčitele Ing. Zdeňka Bednáře **Léčení přírodní energií**, výstava obrazů **z Ateliéru pro kočku**, výstava grafik **Jiřího Krále**, kytarový večer **Un dia de Noviembre, komiksový workshop** pro mládež.

Pobočka **Jírova** uspořádala **výstavy výtvarných prací z tvorby klientů stacionáře EFFETA**, **výstavu keramiky** Michaely Kerbudové a výstavu Vladimíra Procházky **Cesta harmonie**, výstavu **Malování na skle od Jany Kuklíňkové**.

Na pobočce **Jihomoravské nám.** uspořádali výstavu fotografií M. Plotěné **Na vlnách humoru**, výstava **Literární kronika První republiky** a výstava fotografií Pavly Dostálové **Jaro na Rhodosu** a výstavu k 120. výročí narození Ondřeje Sekory **Ferdův táta má narozeniny**.

Na pobočce v **Králově Poli** instalovali výstavu **Zima, slunce, láska a štěstí** od výtvarnice **Valerie Zezulové**, práce dětí z **Centra volného času Domino**, výstavu fotografií z aktivit Klubu seniorů pod názvem **Jak žijeme**, vystoupení pěveckého souboru **Modré šátečky z Klubu seniorů**, výstava fotografií Kateřiny Veselé pod názvem **Anonymní múza** a výstava **Varianty, variace, obměny a proměny** od výtvarnice Mgr. Jany Malé, výstavu **Barevný svět očima roškařů**- tvorba pacientů s roztroušenou sklerózou, výstavu fotografií z revolučních dnů v Brně k **30. výročí Sametové revoluce** od Miroslava Myška a výstava M. Čuperové **Můj barevný svět**. Na pobočce byla uspořádána **cestopisná beseda** žádané cestovatelky M. Lollok Klementové **Šperky Bulharska** a **Galapágy**, cestopisná beseda Milana Štourače o **Peru**.

Na pobočce **Kolaříkova** se už pravidelně schází **Dámský klub**, kde se představují nové a zajímavé knihy z fondu pobočky. Byla zde také instalována výstava **Freestyle v Brně**, výstava Ing. arch. Jana Trubačika **Vlci ve zdech**, inspirované příběhu Neila Gaimana, výstavu k **45. výročí brontosauřího oddílu Vlčí stopa v Řečkovících**, výstavu **Od Sametu k Písečníku – proměny Ekocentra v Brně během tří desetiletí**, výstavu obrázků z kurzů kreslení **Ateliéru pro kočku** a pobočka se účastnila **Adventního jarmarku** v Mokré hoře.

Na pobočce **Vinohrady** proběhla výtvarná soutěž **Namaluj prázdniny**.

Na pobočce **Stará osada** byla instalována **výstava fotografií k 100. výročí narození M. Zikmunda**, výstava papírových afrických masek, výstava **grafik J. Krále, perokresby O. Tomana**, výstava fotografií Pavly Dostálové **Jaro na Rhodosu**, výstava fotografií k Mezinárodnímu dni jógy **Kuldovka cvičí jógu a Bezstarostné čtení** s místostarostou Romanem Vašinou. Pobočku také pravidelně navštěvuje na tematické besedy speciální škola **Elpis.**, která na pobočce uspořádala výstavu **Máme rádi knihovnu**, výstavu fotografií o naší přírodě **Naše chráněná příroda**, výstavu ilustrací letadel k výročí zahájení činnosti ČSA, výstavu Mariety Vašinové **Vitřákový šperk** a výstavu **Vánoce v jiných kulturách**. Také na pobočce probíhají pravidelné výtvarné dílny v rámci **Klubu šikulek**. Na pobočku v Židenicích byl věnován obraz **Terasy pod Petrovem** od brněnského výtvarníka Jiřího Hávy, který sám vybral místo a také ho sám pověsil.

Na pobočce **Haškova** se konala **beseda se starostou MČ Brno-sever M. Malečkem s názvem Lesná – neobyčejné sídliště v zeleni**, beseda s autorem knihy **Bonviván Bohuslav Kilian** Mgr. M. Jeřábekem. Pobočka **spolupracuje se ZŠ Šrámkova pro neslyšící, pro které připravuje besedy**. V tomto období proběhly 2 besedy Brněnské pověsti a Sedm havranů, kde spolupracovali s Radkou Mullerovou. Na pobočce se také **konalo Finále školního kola Recitační soutěže ZŠ Milénova za účasti i rodičů**. Pobočka v letních měsících uspořádala **fotosoutěž na téma Léto s knihou**, výstavu nalezených knižních záložek **Ztráty a nálezy**, k výročí Sametové revoluce **anketu Jak jste prožili 17. listopad 1989?** a výstavu dobových fotografií s komentářem **Tuzex, pionýr, igráček, vítacit aneb Jak se žilo v roce 1989**.

Knihovní fond

byl průběžně doplňován prostřednictvím nákupní komise a pravidelných rozvozů. Členkami nákupní komise za odd. poboček jsou E. Hepplerová, J. Fukalová a L. Miklová.

Organizace provozů a vybavení pracovišť

V roce 2019 všechny pobočky KJM prošly náročným obdobím plných změn a nových úkolů. Na pobočkách pracovníci a pracovníci museli zvládnout plynule přechod na nový knihovní systém ARL, nový ekonomický systém GINIS a elektronický docházkový systém ANET.

Z důvodu přechodu na nový knihovní systém byly na všechny pobočky nainstalovány nové účtenkové tiskárny.

Z důvodu přechodu na nový knihovní systém došlo na úpravu a doplnění Knihovního řádu o změny v rámci půjčovního procesu. Jde hlavně o navýšení počtu půjčených knih na 30 titulů, možnost odesílání SMS zpráv ohledně vyzvednutí rezervací a uplynutí výpůjční doby půjčených titulů, možnost wi-fi připojení na pobočkách, možnost udělat žádanku na tituly ze skladu.

Také velkou změnou bylo elektronické zadávání docházky. Všechny provozy přešly na pružnou pracovní dobu bez větších problémů a komplikací.

Brno ID – všechny pobočky se staly ověřovacím místem pro portál Brno ID.

Během května a června probíhala na pobočkách anketa **Chceme cirkusy na městských pozemcích?** v rámci participativního rozpočtu **Dáme na vás**, kde mohli občané Brna hlasovat buď elektronicky nebo pomocí anketních lístků a na podzim mohli na pobočkách obyvatelé Brna hlasovat v dalším ročníku **Dáme na vás**.

Na pobočkách Královo pole, Židenice, Lesná, Černá Pole, Kohoutovice, Bystrc a Bohunice probíhaly **praxe** studentů Střední knihovnické školy.

Pobočky s výměnným fondem

Výpůjční služby

Číselné výkony	2019	2018	Index %
počet čtenářů	3 503	3 347	104,6 %
počet návštěvníků	43 889	40 600	108,1 %
počet výpůjček	102 195	96 899	105,4 %

V r. 2019 vykazují všechny pobočky s VF nárůst ve všech výkonových ukazatelích. Za sledované období bylo půjčeno **1 488** CD s mluveným slovem a **526** hraček a didaktických pomůcek z projektu Lektotéka. V roce 2019 se na pobočkách s výměnným fondem zaregistrovalo **3503** čtenářů. Je vidět stálý nárůst nově registrovaných čtenářů u většiny poboček. Stabilní personální zázemí, nabídka nejrůznějších akcí se pozitivně odráží v nárůstu čtenářů i návštěvníků. V loňském roce navštívilo pobočky celkem **43 889** uživatelů a bylo vypůjčeno **102 195** knihovních jednotek. Nárůst oproti roku 2018 ve všech ukazatelích je pozitivní a ukazuje na dobrou práci pracovníků i na úsilí knihovny rozšířit i na malé provozy speciální fondy jako jsou hračky z lektotéky i CDs mluveným slovem. O tyto speciální typy knihovního fondu je mezi čtenáři vzrůstající zájem.

Informační činnost

Na jednotlivých provozech je k dispozici internet zdarma nejen pro čtenáře, ale i pro všechny návštěvníky knihovny. Zde dochází k poklesu, který je způsoben narůstajícími jinými možnostmi jako je např. wifi připojení zdarma. V roce 2019 využilo internetu na provozech s VF **491** návštěvníků, kteří zde strávili **26 811** minut a bylo vytisknuto **201** stran výstupů. Stále pracovníci poskytují informace jak ústně, tak telefonem či prostřednictvím emailu. Za loňský rok to bylo celkem **619** informací. **Čtenáři si vytvořili 199 žádanek na dokumenty**, 1356 dokumentů bylo vráceno přes návratový box.

Kulturně-vzdělávací akce

Výkony	Kulturní akce	Počet návštěvníků	Vzdělávací akce	Počet návštěvníků	Celkem akce	Celkem návštěvníků
Rok 2019	278	4 025	225	4 550	503	8 575
Rok 2018	186	2 207	184	3 684	370	5 891

Do pořádání kulturních a vzdělávacích akcí se aktivně zapojují všechny provozy s VF a podle svých možností pořádají nejrůznější akce, besedy pro školky a školy, autorská čtení, kvízy, soutěže, výstavy apod. Podle svých možností se zapojují i do celoknihovních a celorepublikových aktivit pro čtenáře. V roce 2019 bylo na pobočkách uskutečněno **278 kulturních akcí**, kterých se zúčastnilo **4 025** účastníků a **225 vzdělávacích akcí**, kterých se zúčastnilo **4 550 návštěvníků**.

Standardně k pobočkách s nejvíce akcemi se řadí pobočky v Medlánkách, Komíně, Žebětíně a Černovicích. Je potěšitelné, že i nejmenší pobočky Kníničky a Ivanovice si najdou prostor pro pořádání besed. V Kníničkách to byly 2 akce, kterých se zúčastnilo 49 lidí a v Ivanovicích to byly akce 4 za účastníky 13 návštěvníků.

Mezi nejžádanější akce patří exkurze do knihovny spojené s dílnami, čtení pro děti, hraní deskových her, soutěže o ceny. Pravidelně se pobočky účastní Pasování prvňáčků na čtenáře knihovny, kdy se prvňáčci seznámí s knihovnou, plní úkoly spojené tematicky s knihou a jsou obdarovány drobnými dárky a mnozí se stanou i čtenáři knihovny.

Na Křížové se uskutečnila 15 kulturních akcí a 5 vzdělávacích programů pro žáky ZŠ Jak vzniká kniha, Natáčení videa v rámci školního projektu, pořady pro dospělé (Cestovatelské úterý – Bosna a Hercegovina, Irsko, Rusko, Střední Asie, USA, Norsko a Švédsko). Pobočka pořádá pravidelně Herdny. Na pobočce se uskutečnila Noc s Andersenem, v knihovně nocovalo 9 dětí. V červnu pobočka připravila pro prvňáčky Pasování pro 3 třídy ZDŠ, zúčastnilo se 73 dětí. Pobočka na Křížové je od listopadu 2019 z důvodu rekonstrukce uzavřena.

Pobočka **v Přízřenicích** připravila pro 24 dětí z MŠ Zelná besedu 6 x za rok tematické besedy.

Na pobočce **v Bosonohách** se uskutečnilo Vítání jara pro 27 dětí, pro děti z družiny ZŠ Bosonohy besedu o knihtisku, knihovna připravila výbor příběhů o králíčcích pro Přírodní dětský klub Človíček – alternativní MŠ – a setkání byl přítomen i Velký bílý králíček. V květnu proběhlo vítání občánků a v červnu potom klíčování pro 22 prvňáčků ze ZŠ Bosonohy. O prázdninách pobočka spolupracovala s příměstským táborem BOSA a připravila akci na téma Divoký západ a Galaktické putování. V říjnu proběhlo Pasování prvňáčků a v listopadu Vítání občánků.

Pobočka **v Komíně** uspořádala 13 kulturních a 67 vzdělávacích programů včetně jedné vzdělávací akce pro dospělé: přednášku PhDr. Jitky Partyšové – Se sebedůvěrou se život a stres zvládají lépe. Pobočka úzce spolupracuje s místními školami (MŠ, ZŠ Pastviny, SŠ) a uspořádala pro žáky vzdělávací programy: Ohlédnutí za vánocemi, O pastelce bez barvy, Příběhy prvních českých králů, Andělín a Hedvika v rámci projektu Šňůrka plná písmenek, S Horymírem do Chuchle, Projekt pes aneb, kde najdeš v knihovně knihu o psech?, Karel IV. a jeho cesta českými dějinami, Literatura a literární žánry, Tajemství vzniku knihy, Co se děje v Podpostelí, Kdo je ilustrátor?, Kdo je spisovatel?, Se skřítky Knihovničky cestujeme knihovnou, Večerníček se ztratil, Budu prvňák, těším se, nebo netěším?, Dobrý večer – kdo by neznal Večerníčka. V sobotu 1. června se na pobočce uskutečnil Den dětí, knihovnice měla pro děti tři věkových kategorií připraveny kvízy a úkoly, program byl doplněn outdoorovými aktivitami – skládáním velkých puzzlů a kostek zapůjčených z ÚK. Pro děti ze ZŠ Pastviny pobočka připravila Klíčování, zúčastnily se 3 třídy celkem s 82 dětmi. Na pobočce byly instalovány 3 výstavy. Na pobočce proběhlo tradiční Pasování prvňáčků za účasti paní starostky a pobočka se velmi úspěšně zapojila do krajského projektu Jižní Morava čte.

Pobočka **v Kníničkách** uspořádala 9 vzdělávacích programů, z toho dva byly určeny členům Klubu seniorů: 1 beseda a 1 vycházka po brněnských památkách. Sedm akcí pobočka uspořádala pro děti z MŠ. V knihovně se uskutečnily 3 výstavy výtvarných prací dětí z MŠ Ondrova: Zážitky z Vánoc, Zima a březen Měsíc čtenářů.

Na pobočce **v Žebětíně** se uskutečnilo 49 kulturních akcí a 5 vzdělávacích programů: pravidelné Podvečery s pohádkou, Decessit mater aneb Zemřela matka, exkurze: Seznámení s knihovnou pro děti z MŠ Žabka. Pobočka připravila pro děti program pro Noc s Andersenem, akce se zúčastnilo 32 dětí. Na pobočce byla instalována výstava Kytice očima Jiřího Farského a probíhá tam pravidelné Deskobraní a akce pro rodiče s malými dětmi Pohádková babička čte dětem.

Pobočka **v Husovicích** uspořádala 5 kulturních akcí a 17 vzdělávacích programů. (Netradiční záložky, Jarní věnce, výtvarné dílničky – Srdíčka, Zajíčci, Velikonoce a čtení pro nejmenší – Červená Karkulka). Pro děti z MŠ Betty se uskutečnilo Seznámení s knihovnou. KC Omega a ÚMČ Brno-sever uspořádaly v neděli 28.4. Čarodějnický rej, kterého se účastnila i pobočka v Husovicích. Dětem nabídla outdoorové aktivity – velké puzzle a skládací kostky, malování a ukázkovou výstavku dětské literatury z fondu pobočky. Na pobočce také proběhly besedy Na motorce kolem světa a Jak se hodovalo ve středověku. Pobočka spolupracuje s IQ Roma a stává se Komunitním centrem dané lokality, svým zaměřením na práci s mládeží ze sociálně

vyložených lokalit.

Pobočka v **Komárově** uspořádala 25 kulturních a 18 vzdělávacích programů pro děti: Ptačí test – soutěž pro děti, Skautská pošta, v rámci projektu Už jsem čtenář připravila pobočka hádankový kvíz pro prvňáčky a úvodní besedu, Barvy v názvu p pohádek, dále Ema Naopak aneb Jak se chovat v knihovně (pro MŠ), S knihami za dobrodružstvím a zábavou – 4. Třída ZŠ Tuháčkova, Vyznáme se v knihovně pro dvě 3. třídy ze ZŠ Tuháčkova, Neotesánek aneb Jak se správně chovat pro děti z MŠ Kšírova, soutěže a kvízy: Znáte pohádkové dvojice? Jak se chovat mezi lidmi, Čtete rádi komiksy? V červnu proběhlo Klíčování, kterého se účastnily dvě třídy v celkovém počtu 40 dětí a v říjnu Pasování prvňáčků za účasti pana starosty.

V **Chrlících** se uskutečnilo 21 kulturních akcí a 7 vzdělávacích programů: Setkání se spisovatelem J. W. Procházkou, Šňůrka plná písmenek, soutěž: Jaro v knížkách, Se Čtyřlístkem 50 let, Výprava do Třeskoprsk, besedy Jak čtou nevidomí pro žáky ZŠ J. Broskvy, S knihou na Kapverdy – Mgr. Marie Pokorná, dále v červnu proběhlo Klíčování pro dvě třídy a zúčastnilo se 54 dětí. Pobočka uspořádala 2 výstavy výtvarných prací žáků MŠ a ZŠ, mimo jiné Výstavu klíčů, které odemykají nejen jaro – výtvarné práce žáků 5.třídy ZŠ Chrlice. Na podzim na pobočce proběhlo tradiční Pasování prvňáčků, beseda s p. Navrátilovou Hubneme do svetru, Čtení pro děti s tetou Andy a autogramiáda knihy Jedenácté přikázání od Jiřího Maršálka.

Pobočka v **Jehnicích** uspořádala pro děti z MŠ Jehnice 7 vzdělávacích akcí: Zvířátka v zimě, Domácí mazlíčci, Pohádkové dvojice pro děti z MŠ a pořad o ilustrátorech dětských knih. Bohužel se stále nedaří navázat pravidelnou spoluprací s místní ZŠ, ze strany učitelů není zájem.

Pobočka v **Ořešíně** uspořádala 5 kulturních a 1 vzdělávací akci pro děti z MŠ Oříšek. (V Ořešíně není ZŠ, působí zde pouze MŠ.)

Na pobočce v **Ivanovicích** se uskutečnily 4 kulturní akce pro děti: pravidelné Ochutnávky novinek z dětského fondu.

Pobočka v **Medlánkách** uspořádala 80 kulturních akcí a 60 vzdělávacích programů. Např. Pověsti z Brna a jedna z Medlánek, Neotesánek, soutěže: Jak se oblékáme? Poznáš knihy podle obrázků?, Sekorův Ferda mravenec pro děti 2. tř. ZŠ Hudcova, Angy Birds – tipovací soutěž a Angry Birds – kreativní dílnička, Krteček Zdeňka Milera, Jak na referát pro žáky 9. tříd ZŠ Hudcova a exkurzi na Výstavu kostýmů. Knihovna je zapojena do projektu Bookstart. V březnu proběhlo první setkání (seznámení s projektem), v květnu byla pozvaná klinická logopedka, v červnu proběhlo předprázdninové setkání na téma „Na prázdniny vláčkem“. V květnu byla v knihovně výstava poezie medláneckých básníků, proběhla slavnostní vernisáž za účasti paní místostarostky. Před knihovnou stál po celý květen básničkový strom, každý si mohl utrhnout báseň domů. Celkem přispělo 10 místních „básníků“. Radnice poté nechala všechny přepsané básně vytisknout a sborník věnovala každému z autorů (jeden zůstal pro knihovnu). V květnu proběhlo slavnostní Klíčování pro dvě první třídy. Pobočka se v červnu podílela na dětském dni městské části Brno-Medlánky. Zájemci mohli využít mazací omalovánky, stolečky (piškvorky, člověče nezlob se, šachy) a velké puzzle – účast cca 225 dětí. V rámci Lekotéky si čtenáři vypůjčili 111 her, zvýšil se zájem o hry pro nejmenší děti. Velmi oblíbené je půjčování CD, vypůjčilo se 426 ks. Na pobočce je také čtenářský klub ZŠ Hudcova. Pobočka je také kontaktním místem Seniorské obálky pro záchranu života – zájemci si ji mohou zdarma vyzvednout a jsou také proškoleni, jak ji používat. Knihovna má 1 x měsíčně otevřený provoz i v sobotu v rámci Medláneckých jarmarků, kde pro návštěvníky pobočky připravuje kreativní dílničky. Je zde umístěna Semínkovna – každý má možnost odnést a přinést semínka. Velmi hojně je využíván návratový box před knihovnou.

Pobočka v **Černovicích** uspořádala 26 kulturních a 14 vzdělávacích akcí: pro MŠ Listování a Šňůrka plná písmenek, soutěž k 70. výročí Albatrosu pro děti ze 7. a 8. třídy ZŠ Řehořova, soutěž Se Čtyřlístkem 50. let, v červnu proběhlo Klíčování, ke Dni dětí knihovna uspořádala velmi zdařilé dětské odpoledne se Čtyřlístkem se čtyřmi stanovišti, kde děti plnily úkoly související s komiksovými postavami, Pasování prvňáčků, Čtení dětem. Uskutečnilo se několik výstav: v rámci projektu Jižní Morava čte (za rok 2018) Brno za 100 let – výstava literárních děl dětí ze ZŠ Řehořova, dále výstava paní Květy Šimkové Jaro v paličkované kraje, výstava k 50. výročí Čtyřlístku – výtvarné práce dětí ze ZŠ na Řehořově ulici, výstava Ing. Arch. M. Konvičky CSc. – Brno v akvarelech. Pobočka se zapojila opět do krajské soutěže Jižní Morava čte.

Knihovna v **Soběšicích** připravila 27 kulturních akcí a 6 vzdělávacích programů: Jak se staráme o ptáčky v zimě, Najdi rozdíl a Bludiště – soutěže pro děti, Šňůrka plná písmenek, Klíčování a Knížka pro prvňáčka, Březen, měsíc čtenářů, výročí nakl. Albatros - 70 let a 50. Let Čtyřlístku – beseda pro žáky 3. tř. ZŠ, Bajky - beseda pro 2. tř. ZŠ., soutěže: Postavy Čtyřlístku, Fotbal – najdi chyby a Na prázdniny. Pro dospělé se uskutečnila přednáška Čakry a jejich vliv na naše zdraví. V knihovně byly instalovány 2 výstavy: výstava výtvarných prací dětí z MŠ Zeiberlichova s názvem Domov a výstava výtvarných prací dětí z MŠ Soběšice Raketou ke hvězdám. Na podzim proběhlo Pasování prvňáčků, přednáška L. Pánkové Síla odpuštění a výstava obrazů L. Pánkové – automatická kresba. Pobočka se zapojila do krajské soutěže Jižní Morava čte.

Knihovní fond

V roce 2019 se uskutečnilo celkem 11 rozvozů knih, při kterých bylo na pobočky s VF rozvezeno celkem **350 souborů s 4788 svazky**, z toho bylo nově nakoupených knih 1695 a z jednotlivých provozů bylo svezeno celkem 354 souborů s 6133 svazky. **V roce 2019 byly poskytnuty z úřadů městských částí finanční prostředky v celkové výši 103 841 Kč a bylo nakoupeno 412 knih za 91 094 Kč.** Pobočky v Žebětíně a v Ořešíně využily část poskytnutých finančních prostředků na nákup časopisů. Ořešín ve výši 734 Kč a Žebětín ve výši 12 013 Kč.

Konkrétně byly finanční příspěvky od městských částí přiděleny těmto pobočkám:

Horní Heršpice	23 svazků	4 970 Kč
Přízřenice	16 svazků	4 076 Kč
Komín	39 svazků	10 067 Kč
Žebětín	33 svazků	8 074 Kč + 12 013 Kč časopisy
Husovice	8 svazků	2 041 Kč
Komárov	57 svazků	11 048 Kč
Chrlice	54 svazků	12 205 Kč
Ořešín	45 svazků	9 421 Kč + 734 Kč časopisy
Ivanovice	21 svazků	5 066 Kč
Medlánky	46 svazků	10 057 Kč
Černovice	47 svazků	10 047 Kč
Soběšice	23 svazků	4 022 Kč

Od 1. 1. 2019 se již ve statistice nesledují převody knih.

Z regionálních fondů bylo pro výměnný fond nakoupeno celkem 1 877 knihovních jednotek za 370 095 Kč.

1.3 Projektová činnost

Ministerstvo kultury

Pro rok 2019 bylo na MK ČR podáno postupně celkem pět žádostí do tří dotačních titulů. V různých podprogramech se jednalo o projekty pokrývající průběžnou činnost knihovny, ale i nové záměry, které chtějí zpřístupnit nové služby pro laickou i odbornou veřejnost. Všechny byly podpořeny v plně požadované výši.

V rámci dotačního titulu Knihovna 21. století byl stejně jako v předchozích letech podpořen maximální počet možných podaných projektových žádostí, a to tři. Prvním z nich je **Nebud' netýkavka, objev TEEN!** jako pokračování úspěšného volnočasového a vzdělávacího projektu pro studenty středních a vysokých škol, který v roce 2019 vstoupil do jubilejního 5. ročníku. V programu navázal na úspěšné akce předchozího roku, především Maheniks, Mediální dny a komunitní Dotykáč a vytvořil nové vazby prostřednictvím platformy pro setkávání stávajících a nových uživatelů – např. Manga klub, vystoupení hudebních interpretů hrajících akusticky či cestovatelské (turistické) spolky. Realizátoři projektu dále pokračovali v pravidelném dokupování literatury a her i dle přání teenagerů. Projekt byl podpořen požadovanou částkou 20.000 Kč, která stejně jako u ostatních projektů tvoří maximálně padesátiprocentní podíl (zde jsou celkové náklady 42.000 Kč).

Dalším podpořeným projektem v rámci tohoto titulu bylo rovněž pokračování předchozí úspěšné činnosti. Jedná se o projekt s názvem **Hlas a dech v expresivních terapiích**, jehož cílem bylo vzhledem ke stále se zvyšujícímu zájmu o prožitkové aktivity i nadále rozšiřovat a inovovat nabídku prožitkových a relaxačních programů v KJM, jež jsou zde systematicky rozvíjeny již od roku 2014. Byl uspořádán seminář pro odborníky, proběhl oblíbený cyklus workshopů na téma expresivních terapií a prostřednictvím nových nástrojů a pořadů byla rozšířena stávající nabídka prožitkových programů. Projekt volně navázal na předchozí muzikoterapeutické projekty Bubnohrátky a Expresivní terapie a prožitkové aktivity a byl podpořen částkou 25.000 z celkových nákladů ve výši 52.000 Kč.

Třetím podpořeným projektem v rámci tohoto dotačního titulu bylo **Brno očima Jiřího Mahena I.** Jak již název napovídá, opět se jednalo o aktivity rozvíjející předchozí ročník. Projekt tak navázal na oslavy založení republiky v roce 2018 a i v novém roce svého pokračování refletoval společenské, kulturní a historické změny a vývoj. Prostřednictvím rozmanitých aktivit představil známou i neznámou osobnost Jiřího Mahena v kontextu doby, v níž žil, tvořil a také založil naši knihovnu, ale také v aktuálních souvislostech. Vyvrcholením projektu byla dvoudenní konference určená odborníkům i široké veřejnosti, jež proběhla 21. a 22. května 2019, kdy uplynulo 80 let od tragického úmrtí Jiřího Mahena. Projekt byl podpořen částkou 20.000 z celkových nákladů ve výši 40.000 Kč.

V rámci druhého dotačního titulu a sice VISK 2 byla KJM úspěšná s projektovou žádostí **Rekvalifikační kurz Knihovník v knihovně pro děti.** Cílem tohoto vzdělávacího projektu je realizace kurzu navazujícího na úspěšný pilotní projekt z roku 2017 (**Model vzdělávacího programu a tvorba výukových materiálů pro pozici knihovník v knihovně pro děti, VISK1**). Akreditovaný rekvalifikační kurz nabídl v rozšířené podobě aktualizované studijní texty k tématům nově uspořádaným podle kompetencí hodnotícího standardu NSK. Kurz slouží jako přípravný kurz pro vykonání kvalifikační zkoušky NSK. Projekt s celkovými náklady 86.000 Kč byl podpořen částkou 60.000 Kč.

V průběhu roku bylo vyhlášeno druhé kolo pro příjem žádostí v rámci dotačního titulu VISK 3 a KJM se v něm ucházela o podpoření projektu s názvem **Mobilní učebna.** V jejím rámci knihovna nabídla audiovizuální soubory k zapůjčení pro jednotlivce i skupiny a snažila se rozvíjet stávající spolupráci se základními, středními i vysokými školami. Sdílením technologií a jejich

poskytováním široké škále zájemců přispívá projekt k udržitelnosti a odpovědnému chování. V nabídce jsou celkem tři komplety pro fotoateliér, videoučebnu a počítačovou učebnu. Celkový rozpočet byl vyčíslen na 240.000 Kč a z dotace MK ČR bylo požadováno 166.000Kč. Stejně jako ostatní projekty, i tento byl v požadované výši podpořen.

Jihomoravský kraj, Muzejní noc 2019

Celovečerní akci **Sametová noc v Mahence** realizovala KJM v sobotu 18. 5. 2019 souběžně na dvou místech: v Ústřední knihovně na Kobližné a v Mahenově památníku. Cílem bylo oslovit a zaujmout různé věkové kategorie návštěvníků zajímavými aktivitami, obohatit program krajského města při tradiční Brněnské muzejní noci a zároveň prezentovat prostory i nabídku služeb největší veřejné knihovny v Jihomoravském kraji. Knihovna Jiřího Mahena v Brně je jedním z tradičních partnerů u návštěvníků velmi oblíbené Muzejní noci. Své prostory opět otevřela v netradiční večerní době, aby je naplnila hudbou, zpěvem, prezentací literatury, divadelními a tanečními vystoupeními. Z dotace Jihomoravského kraje byly hrazeny především honoráře za vystoupení hlavních protagonistů večera: LiStOVáNí, Komínská krojovaná skupina, Netradiční poetický večer A. Slepíčkové Riedlové, J. Zajíček – Divadlo improvizace, Soukromé divadlo V. Schildra, taneční skupina NO FEET a Divadlo Sandry Riedlové. Muzejní noc v knihovně proběhla již poctřinácté.

Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna

Projektem s největším objemem finančních prostředků i souborem změn, které jsou cíleny nejen na uživatele knihovny, ale také její zaměstnance, je **Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna**. V rámci Integrovaného regionálního operačního programu získala KJM téměř 9 miliónů (8.837.882,- Kč) na projekt, který si za cíl vytkl rozvinout prostředí pro elektronické zpracování dokumentů a sdílení dat napříč organizacemi – mezi úseky Knihovny Jiřího Mahena, jejími pobočkami i zřizovatelem, dalšími knihovnami a organizacemi. Dále měl zajistit bezpečné sdílení dokumentů, zvýšit možnost manažerské kontroly hospodaření a zefektivnit elektronické služby klientům. Projekt nového informačního systému pro KJM ve své podstatě zahrnul nový software a s tím související hardware pro nové či inovované dílčí systémy personální, mzdové, ekonomické, spisové, docházkové, akviziční a projektové agendy, ale i celý nový knihovní systém. Celkově systém přinesl nové funkce, nové dílčí systémy a nové vazby mezi nimi. Projekt vychází ze Strategického rámce rozvoje eGovernmentu 2014+ a podporuje cíle Strategie digitální gramotnosti ČR. Projekt byl ukončen ke konci roku 2018 implementací systému.

V průběhu první poloviny roku 2019 byla řešena administrace žádosti o platbu, přičemž celý proces dospěl do zdárného konce v průběhu května 2019. Počátkem roku také byla zahájena pětiletá provozní doba tzv. doby udržitelnosti projektu. Během celého roku probíhaly pravidelné schůzky se zástupci dodavatelů obou systémů za účelem co nejplynulejší integrace a implementace v provozu knihovny.

Literární lavičky

Knihovna Jiřího Mahena na jaře roku 2019 ve spolupráci s Turistickým a informačním centrem připravila pro brněnskou veřejnost další Literární lavičku. Její odhalení proběhlo v červenci v prostorách dočasné Čekárny na dolním nádraží, přičemž od prvních měsíců roku 2020 bude umístěna u pobočky KJM v Brně-Maloměřicích. Další literární lavičky vznikají z podnětů městských částí, které se do projektu samy iniciativně zapojují (např. Kohoutovice, Komín), a KJM je jim oporou při hledání dodavatelů a zhotovitelů, úvahách o rozmanitých podobách laviček či při samotné péči o doplňování knihami.

Ghettofest 2019

KJM se do pouličního festivalu pro všechny, který si za cíl klade propojovat místní a tzv. přespolní v kontextu brněnské vyloučené lokality v okolí ulic Bratislavská a Hvězdová, zapojila již počtvrté. Činí tak nejen v návaznosti na projekt Ruku v ruce (2010–2012 udržitelnost probíhala do roku 2017), ale také proto, že chce roli vzdělávací instituce plnit i na netradičních místech a akcích. Knihovna se do v pořadí již osmého ročníku opět zapojila jako jeden z partnerů i jako jeden z vystavujících. Pracovníci knihovny připravili pro všechny účastníky festivalu knihovní chill-out zónu, kde se v duchu myšlenky Chvíli se zdržím mohl každý na chvíli zastavit a listovat připravenými knihami. Stánek navštívily především děti, které ocenily např. i možnost odnést si domů některou z připravených knih či drobný reklamní předmět.

Brno Expat Fair 2019

Na konci dubna se konal první ročník veletrhu [Brno Expat Fair](#), který připravilo **Brno Expat Centre (podporováno městem Brnem)** pro cizince žijící v městě Brně a jeho okolí. Mohli se tak dozvědět o mnoha kulturních, vzdělávacích, volnočasových či pracovních možnostech, které se pro ně v Brně nabízejí. V rámci veletrhu proběhlo několik seminářů, na kterých zaznělo mnoho cenných informací pro ty, kdo se potřebují v Brně usadit (např. jak a kde si sjednat pojištění). Knihovna Jiřího Mahena byla organizátory, jako jedna z klíčových příspěvkových kulturních organizací města fungujících v Brně, oslovena, aby představila nabídku svých služeb pro cizince žijící v Brně. Veletrh navštívilo na 700 zájemců o informace a 70 vystavovatelů, úvodní ročník tak zaznamenal značný úspěch, na který by organizátoři rádi navázali i v dalších letech.

Podobnou iniciativou zřizovatele byla i možnost využít prostor dočasné expozice na ul. Pohořelec. Prostřednictvím akce **Kam kráčíš Brno** chtělo Oddělení strategického plánování v souvislosti s aktivitami pro zapojení veřejnosti do strategie **#brno2050** dočasně zatraktivnit, zabydlet a polidštit veřejné prostranství v prostoru mezi obchodním domem Centrum a budovou na ul. Koblížná 22. Knihovna nabídky pochopitelně využila a připravila pro kolemjdoucí i pozvané školy programy na tři dopoledne, ve kterých postupně představila rozmanitou nabídku svých služeb. Akce probíhala během tří týdnů na přelomu května a června, přičemž pro rok 2020 připravuje další pokračování.

Lekotéka

V průběhu první poloviny roku 2019 byl kompletován soubor pomůcek a her, kterými knihovna každoročně doplňuje a rozšiřuje projekt Lekotéka. V průběhu sedmého roku (od roku 2013, kdy projekt vznikl) bylo pořízeno na 450 různých her a projekt, který původně pilotně začínal na třech pobočkách KJM, aktuálně nabízí k zapůjčení hry na téměř všech pobočkách i v rámci Ústřední knihovny na Koblížné ulici (cca 90 % všech provozů).

Evropská komise

Knihovna Jiřího Mahena je součástí hostitelských struktur pro informační střediska Europe Direct. Pro rok 2019 byla, stejně jako v uplynulých letech, úspěšná s podání žádosti na Evropskou komisi a poskytnutý příspěvek 18 525 Euro tak opět pokryl roční provoz střediska.

Káznice a budoucí Kreativní centrum

Knihovna Jiřího Mahena je od počátku jedním z klíčových stakeholderů pro projekt budoucího Kreativního centra. Základní ideou pro zapojení KJM do projektu je záměr knihovny působit jako centrum rozvoje občanských komunit a kreativity a podílení se na tomto rozvoji kooperativními

projekty s dalšími kulturními a paměťovými institucemi, neziskovými organizacemi, školami apod. V konkrétní podobě se jedná o vybudování Artotéky a Artinfo centra v propojení s konceptem Open Air knihovny. Od září 2018 probíhala jednání s představiteli města i vítěznou architektonickou kancelář (Atelier KAVA) týkající se konkrétních prostor pro knihovnu i ostatní stakeholdery, v první polovině roku se pak zástupci knihovny setkávali přímo s projektanty, aby diskutovali a modelovali konkrétní prostory pro knihovnu v prostorách nového Kreativního centra. V současnosti projekt čelí jistým kritikám, které významným způsobem brzdí jeho rozvoj.

Knihovna pro město bez bariér

Díky spolupráci Knihovny Jiřího Mahena, expertům z Masarykovy univerzity a Poradního sboru Rady města Brna pro bezbariérové Brno vznikl unikátní projekt – **Knihovna pro bezbariérové Brno** (KpBB), v jehož rámci se od ledna 2019 do současnosti každé poslední úterý v měsíci setkávají odborníci na témata bezbariérovosti a další lidé, kteří k tématu mají blízko. Na vystoupení navazuje řízená diskuze, jejímž cílem je **propojit nejrůznější typy aktérů. Ti se z různých úhlů pohledu zabývají přístupností prostoru a sdílejí tak svoje know-how**, jak odstraňovat bariéry ve městě, a zlepšit tak kvalitu života lidí v něm. **Byly vytvořeny čtyři dramaturgické kategorie: žitá zkušenost (člověk mluví o své každodenní zkušenosti s postižením), autor a dílo (autor přichází představit svou práci o znevýhodnění), expert z praxe (zkušenost někoho, kdo se přístupností prostoru prakticky zabývá ve svém zaměstnání), člen Poradního sboru Rady města Brna pro bezbariérové Brno (zkušenost z politické sféry).** Setkání se účastní pestrá skupina lidí, dochází ke klíčovým momentům a rozvinutí spolupráce mezi zapojenými organizacemi, programu se účastní také veřejnost, která oceňuje větší dostupnost a bezbariérovost pořadů. Ta je dána mj. i spoluprací s tlumočnický do znakového jazyka a přepisovateli mluveného slova do psané podoby. Tyto reakce a současně ochota zapojených institucí (Teiresiás - Středisko pro pomoc studentům se specifickými nároky na Masarykově univerzitě, Unie neslyšících Brno a další) signalizují, že KpBB si v Brně získala své místo a začíná se stávat funkčním nástrojem, který snad povede i k významnějším změnám.

Škola příběhem – církevní základní škola

Nově založená základní škola v Brně v Židenicích na ulici Filipínského, pro niž se vzhledem k jejímu umístění mezi tvůrci i příznivci vžil název Filipka. Jedná se o první svého druhu na Moravě a v září roku 2019 do jejích lavic poprvé usedli děti prvního až čtvrtého ročníku. Knihovna Jiřího Mahena rozvinula s nově vznikající školou spolupráci a formou partnerství jí od podzimu 2018 během přípravných aktivit poskytuje podporu (sdílená prezentace, zapůjčení metodického materiálu z projektu Ruku v ruce na přípravné kurzy či poskytnutých prostor např. pro setkání s rodiči). Pro školní rok 2019/2020 se rozvinula spolupráce v rámci projektu Lekotéka (vytvoření kolekce pomůcek pro výuku matematiky Hejného metodou) či spolupráce na projektu Mobilní učebna (audiovizuální technika jako součást výuky mediální gramotnosti). Na jedné straně dobré jméno a zázemí stabilní a neutrální instituce vytváří bezpečný prostor pro aktivity školy, na straně druhé knihovna rozvíjí potenciál vzdělávací instituce, která si za cíl vytkla vychovávat malé děti p prostřednictvím čtení a vyprávění příběhů a důrazu na rozvoj čtenářské gramotnosti a kritického myšlení. Ruku v ruce tak obě instituce ojedinělým způsobem přispívají k výchově budoucí generace.

1.4. Publikační činnost

KJM stejně jako v předchozích letech spolupracovala při propagaci svých aktivit s **regionálními redakcemi** (Česká televize Brno, deník Právo, MF Dnes, Lidové noviny, Brněnský deník, CTK Brno, KAM v Brně, Český rozhlas atd.), které o nás i během roku 2019jevily stálý zájem. Velmi významná byla spolupráce se zpravodaji jednotlivých městských částí, kam knihovna pravidelně přispívala.

V souvislosti s výročním úmrtím Jiřího Mahena a Konference Jiří Mahen v množném čísle pořádané právě k tomuto výročí vyšla v Brněnském deníku rozsáhlá speciální příloha. V jednotlivých článcích byl Jiří Mahen představen jako dramaturg, novinář, knihovník, spisovatel. V rámci přílohy byl představen nově zrekonstruovaný Mahenův památník, dále Společnost Jiřího Mahena a mnohé další zajímavosti se mohli čtenáři v této rozmanité příloze dočíst.

Články ve zpravodajích MČ

I v roce 2019 vydávala KJM pravidelně **informační bulletin**, který byl distribuován nejen na pobočky KJM v rámci města Brna, ale i do partnerských institucí a médií. Čtenářům byl rovněž zasílán elektronický newsletter.

Další způsoby prezentace umožňuje aktivní profil knihovny na Facebooku a jiné on-line platformy (podrobně viz kapitola 2 **Public relations, marketing služeb**).

1.5 Regionální a celostátní význam, mezinárodní spolupráce

V činnosti knihovny se v průběhu roku odrážejí aktivity, které mají regionální i celostátní rozměr. KJM je díky svým odborným pracovníkům významným aktérem v oblasti formování a realizace jednotlivých oblastí Koncepce knihoven ČR na léta 2021-2030. Ředitelka KJM je místopředsedkyní Ústřední knihovnické rady a je zpravodajem klíčové priority – Knihovny jako komunitní a vzdělávací centra. K dalším trendům a aktivitám v oblasti knihovnictví v celostátním rozměru přispívá prostřednictvím Svazu knihovníků a informačních pracovníků, novinky ze světa zprostředkovává odborné veřejnosti i z konferencí Mezinárodní federace knihovnických asociací IFLA. Díky své velikosti, rozsahem fondů, informačních zdrojů i týmu odborníků je schopna zprostředkovávat informace v podstatě bez teritoriálního omezení.

Mezi hlavní okruhy působnosti patří:

- rozsáhlý systematicky budovaný univerzální knihovní fond, který je také v rámci meziknihovní výpůjční služby dostupný jiné zprostředkující knihovně,
- regionální literaturu, mahenalia, brunensia,
- informace o regionálních autorech a tvůrcích,
- tvorba národních autorit,
- katalogizační záznamy do souborného katalogu ČR,
- informační servis v oblasti občanských informací,
- veřejný internet sloužící nejen brněnské veřejnosti,
- Informační středisko EUROPE DIRECT s krajskou působností,
- vzdělávací programy (IN-centrum pro znevýhodněné skupiny obyvatel),

- účast na celoměstských a krajských projektech (Muzejní noc, Brno — město uprostřed Evropy, Festival vědy, Noc literatury, Festival poezie, Mezinárodní den seniorů apod.),
- výstavy a prezentace s regionálním, celorepublikovým či mezinárodním přesahem (napr. Účast na Veletrhu knihy pro děti a mládeže Poznani, Dny polské kultury, programy partnerských měst Brna, výstavy ve spolupráci s Urbancentrem Brno...).

Dále působí v oblasti:

- veřejných knihoven, zejména ÚKR, SKIP, SDRUK a KDK,
- organizování kolegií knihovníků regionu,
- vzdělávání knihovníků v oblasti hudebních aktivit, práce s handicapovanými uživateli, práce s dětmi a podpora čtenářství, multikulturní aktivity,
- knihovna je jedinou autorizovanou osobou v ČR pro kvalifikační zkoušky v rámci NSK pro pozici Knihovník v knihovně pro děti,
- provozuje Centrum dětského čtenářství, zaměřující se na práci s rodiči, dětmi, pedagogy, knihovníky a další odbornou veřejností, studenty,
- přispívá do programů celostátních a regionálních seminářů, konferencí,
- publikuje v odborném i denním tisku, vydává vlastní publikace,
- podporuje a usměrňuje vývoj oboru,
- podílí se na tvorbě celostátních strategií a standardů v oblasti veřejných knihovnických a informačních služeb a šíření poznatků prostřednictvím institucionálního nebo individuálního členství v odborných organizacích a orgánech,
- ředitelka pracuje v předsednictvu VV SKIP, je místopředsedkyní SKIP, předsedkyní RV SKIP, je místopředsedkyní ÚKR (Ústřední knihovnická rada, poradní orgán ministra kultury ČR), členka předsednictva české sekce IBBY,
- vedoucí hudební knihovny KJM je místopředsedkyní české sekce mezinárodní asociace hudebních knihoven IAML
- prosazuje a šíří v odborné veřejnosti principy slučitelnosti rodinného a pracovního života včetně prezentace výsledků Auditů rodina & zaměstnání na celostátní úrovni.

1.5.1 Mezinárodní spolupráce

Podobně, jako v minulých letech, knihovna úzce spolupracovala s Oddělením cestovního ruchu a zahraničních vztahů MMB. Společně jsme realizovali především programy s partnerskými městy, ale i spolupráci se zahraničními partnery obecně. Část aktivit iniciovala přímo knihovna, nebo její středisko EUROPE DIRECT Brno ve spolupráci s Evropskou komisí a dalšími partnery. Tradiční široká spolupráce funguje dlouhodobě s partnerským městem Poznaň v Polsku. První z aktivit byla návštěva Poznaně v rámci *XVIII. Veletrhu knih pro děti, mládež a rodiče* (1. - 3. 3. 2019), na němž jsme reprezentovali naše město, Knihovnu Jiřího Mahena v Brně a tradičně i kolekci knih oceněných Zlatou stuhou české sekce IBBY. Na stánku, kde nám pomáhaly kolegyně z Knihovny Raczyńskich jsme prezentovali oceněné knihy, hrdiny z dětských českých knih a připravili pro děti kvízy (věnované Rumcajsovi a V. Čtvrťkovi). Ve výtvarné dílně jsme vyráběli origami záložky do knih.

Většina společného programu byla realizována v rámci **Dnů polské kultury v Brně** (dále DPK) v termínu od 8. do 30. 4. 2019. Pro děti ze ZŠ jsme na pobočce KJM v Bohunicích realizovali interaktivní workshop „*Staň se malým znalcem Poznaně*“. Ve spolupráci s Knihovnou Raczyńskich z Poznaně jsme připravili česko-polské čtení z knihy [Marcina Mortky: Tappi a podivuhodné místo. Pozvání přijala Česká scéna Asz Teatru/ Nadace TAMiTU z Poznaně. Přivezli](#) představení pohádky pro děti na motivy příběhu Miloše Macourka *Dziewczynka z zapasową głową – O holčičce s náhradní hlavou*. Představení bylo realizováno za finanční

podpory Generálního konzulátu Polské republiky v Ostravě pro děti z brněnských základních škol. Veřejnost si mohla vybírat z nabídky přednášek, které zahájila návštěva Pavla Nogi a Romana Madeckého, kteří prezentovali odbornou monografii *“Blízko i daleko”* představující výsledky víc než pětiletého výzkumu česko-polských vztahů na základě jazyka a kultury.

V rámci komponovaného programu *Jak chutná Polsko* představil ředitel Městského kulturního centra v Hnězdně pan Dariusz Pilak jedno z nejstarších polských měst, první historické hlavní město Polska, sídlo arcibiskupů hnězdenské diecéze a nejstarší církevní metropoli Polska – Gniezno (Hnězdno). Následovala beseda z cyklu Polského institutu v Praze *Třicet let poté: polské cesty k roku 1989* v podání politoložky Moniky Bartoszewicz z Fakulty sociálních studií MU. Nejvíce veřejnosti přišlo na setkání s polským novinářem a spisovatelem Tomaszem Grzywarzeckim, který se zúčastnil expedice *„Long Walk Plus Expedition“*, která se vydala *po stopách polského důstojníka Witolda Głinského* a jeho společníků, kteří v únoru 1942 uprchli ze sibiřského pracovního tábora přes Mongolsko, Tibet a Nepál. Tři reportéři cestovali pěšky, na koni a na kole. Jejich expedice měla za cíl obnovit vzpomínku na tento mimořádný příběh a vzdát hold všem Polákům poslaným do „nelidské země“, v níž mnozí zůstali navždy.

V rámci slavnostního zahájení DPK se v KJM konaly vernisáže výstav *Spolu v bublinách* – česko-polská komiksová výstava (putovní výstava oceněných komiksů, které Češi kreslili o Polácích a Poláci o Češích), výstava klasika žánru *Exlibris Zbigniewa Kubeczki* a výstava *Cestou Orlich hnízd* z fotografií členů Klubu POLONUS Brno a *koncert jazzového trumpetisty Macieje Fortuny*.

V rámci DPK navštívila Brno a KJM čtyřicetiletá delegace knihovníků z Lublinu, při té příležitosti byla domluvena další spolupráce, která pokračovala dvěma studijními pobyty polských knihovníků v rámci programu Erasmus + na konci léta a na podzim v Brně v naší knihovně.

V květnu se KJM podílela na přípravě a realizaci programu pro ZŠ č. 75 Powstanców Wielkopolskich z Poznaně, která se zúčastnila hudebního festivalu **Amari Kreka**, organizovaném ZŠ a MŠ nám. 28. října. V KJM byl pro ně uspořádán workshop s *česko-polským čtením Pověstí Brna a Poznaně*. Na přelomu května a června jsem se podílela na organizaci festivalu **Děti Dětem** v Poznani, v rámci něj bylo rovněž realizováno *česko-polské čtení Pověstí Brna a Poznaně* a podepsána smlouva o spolupráci mezi ZŠ č. 3 Świętego Wojciecha v Gnieznie a ZŠ Kamenačky v Brně.

Magistrátem města Brna jsme byli vyzváni ke **spolupráci se Lvovem na Ukrajině**, který se má stát dalším partnerským městem Brna. V březnu jsme na pozvání Českého centra poprvé Lvov navštívili. V červnu jsme na oplátku hostili v knihovně kolegyně ze Lvova, aby se mohly seznámit s naší knihovnou i městem. Zároveň jsme plánovali další možnosti spolupráce. Díky tomu se podařilo do fondu KJM získat soubor knih současné ukrajinské literatury.

V posledním srpnovém týdnu jsme v KJM přivítali první z domluvených delegací z Krajské veřejné knihovny Hieronyma Lopaczynského v Lublinu. Připravili jsme pro ně program, který představil nejen s naší knihovnou a její pobočky, ale také další knihovny a kulturní zařízení města. Delegace, vedená ředitelem knihovny na jednáních s naším vedením, deklarovala svůj zájem o další spolupráci.

V rámci **Babylonfestu** byla v září v knihovně instalována výstava k 100. výročí narození *Stanisława Moniuszki*, jejíž vernisáž předcházela *Hudebně literární dílně*, jejíž hlavní téma bylo možné vyjádřit jedním slovem: svoboda. Zástupci národnostních menšin, žijících v Brně, pojali toto téma každý po svém. *Země ztracených* – výstava současné ukrajinské literatury byla realizována díky spolupráci s Českým centrem na Ukrajině a Ukrajinskou iniciativou jižní Moravy. Ve spolupráci s nimi bylo realizováno v září i první *česko-ukrajinské čtení* z knihy *Zubr si hledá hnízdo* od Oksany Buly. Počtení byl připraven zábavný workshop s výrobou „Tukoňů“ z brambor.

Na konci září jsme do Brna pozvali komorní pěvecký soubor Poznańskie Senioritki. Svými vystoupeními, v KJM a na hlavním pódiu na Zelném trhu, přispěly k oslavám Dne seniorů v Brně. Obě jejich vystoupení měla velký ohlas. V rámci své návštěvy si prohlédly naši knihovnu

a s průvodcem také centrum města. Na přelomu září a října jsme v Brně přijali, v rámci Erasmus +, druhou skupinu z knihovny v Lublinu. I pro ně byl připraven bohatý týdenní program, který se zaměřil především na práci se čtenáři a návštěvníky a veřejností obecně.

V říjnu jsme se podíleli na programu **Dnů české kultury** v Poznani. Ve spolupráci s Magistrátem města Brna a Univerzitou Adama Mickiewicze v Poznani jsme v Poznani zorganizovali unikátní výstavu **100 let očima fotografů** ze Sbírký Svazu českých fotografů, zachycující nejen důležité historické momenty z uplynulých 100 let, ale i všední život Čechoslováků. Ve spolupráci s knihovnou Raczyńskich jsme realizovali česko-polské čtení *O vodníku Rákosníčkovi* z knihy Zdeňka Smetany. Na ZŠ č. 83 „Łejery” Emilie Waśniowskiej a ZŠ č. 75 Powstanców Wielkopolskich proběhla další česko – polská čtení z knihy Karla Čapka *O pejskovi a kočičce*. Poslední česko-polské čtení bylo realizováno v Gnieznie, kde jsme na pozvání ZŠ č. 3 Świętego Wojciecha četli opět *Rákosníčka* Zdeňka Smetany.

Škola, která v květnu navázala spolupráci s brněnskou ZŠ Kamenačky a v září její zástupci krátce navštívili Brno, si přála si dozvědět se více o našem městě, proto jsme představili *Brno a jeho nejznámější pověsti* a připravili pro ně malý výtvarný workshop.

V Knihovně Raczyńskich jsme se v rámci Dnů české kultury podíleli také na realizaci výstavy a přednášky o českém komiksu a organizaci koncertu brněnské kapely *Acute Dose*.

Listopadové **Setkání s polskou kulturou** se neslo především v duchu oslav významných událostí před třiceti lety. Díky finanční podpoře Generálního konzulátu Polské republiky v Ostravě a spolupráci s Knihovnou Raczyńskich v Poznani, jsme si mohli připomenout naši společnou historii. *Koncert písní Karla Kryla*, v podání Elżbiety Sanetry, byl příležitostí připomenout koncert, který se konal přesně před třiceti lety v polské Wroclawi, v rámci Festivalu nezávislé československé kultury, jako gesto polské podpory a solidarity s námi, a který sám Václav Havel nazval předehranou naší sametové revoluce.

V rámci slavnostního večera proběhla také vernisáž výstavy fotografií *Od století k tisíciletí*, věnované Gnieznu, jednomu z nejstarších polských měst. Ředitel Městského kulturního centra v Hnězdně pan Dariusz Pilak představil výstavu a připravil pro studenty polonistiky Ústavu slavistiky FF MU a veřejnost přednášku nejen o *historickém významu Hnězdna*, ale i o naší *česko-polské vzájemnosti*. U příležitosti udělení letošní Nobelovy ceny za literaturu byla v ústřední knihovně instalována výstavka knih v Čechách oblíbené autorky Olgy Tokarczuk.

Ukrajinská iniciativa jižní Moravy byla hlavním organizátorem **Ukrajinských dnů 2019** v Brně, v jejichž rámci byla v KJM instalována zajímavá výstava *Ukrajinské UNESCO*. S ní byla spojena jak její vernisáž, která nám přiblížila některé z těchto památek, tak i cestopisná přednáška *Bukové lesy Karpat – přírodní památka UNESCO* – v podání ukrajinského spolku Bílý slon.

2. Public relations, marketing služeb

V říjnu 2019 vydala knihovna již podruhé Čtenářský diář na rok 2020, který kromě klasického kalendária zahrnoval literární kvíz na téma Jiří Mahen, tipy na zajímavou četbu, vlastní čtenářskou výzvu na rok 2020 i dostatek prostoru, pro zapisování přečtených knih.

Ve spolupráci s MMB města Brna využila knihovna citylight vitríny společnosti EuroAWK pro propagační čtenářskou kampaň, kde propagovala projekt BOOKSTART a Čtenářský diář.

Úspěšně se rozvíjela spolupráce s médii. Dlouhodobě spolupracujeme s Českým rozhlasem, regionální brněnskou televizí a dalšími audiovizuálními či tištěnými médii. O akcích knihovny jsou média informována prostřednictvím pravidelně zasílaných tiskových zpráv, z pravidelně zasílaného měsíčního bulletinu či sama též čerpají z aktualit webových stránek.

I v roce 2019 se osvědčila **spolupráce s dalšími kulturními organizacemi**, jež spočívá především ve výměně propagačních materiálů a vzájemné propagaci formou elektronických médií.

Prezentovat se veřejnosti v co největším rozsahu nám též umožňují **akce celoměstského a celostátního charakteru**, do kterých se knihovna pravidelně zapojuje: Březen — měsíc čtenářů, Noc s Andersenem, BMUE, Noc bez Andersena, Brněnská muzejní noc, Noc literatury, Brno — Zdravé město, Týden knihoven, Mezinárodní den seniorů, Vánoce na brněnské radnici a další.

2.1 Rozvoj digitálních služeb

Digitální služby knihovny zahrnují správu a rozvoj webové prezentace www.kjm.cz a jejich subdomén (knihovnici.kjm.cz a impulsy.kjm.cz), katalogů knihovny, aktivitu na dalších publikačních platformách (napr. kanál YouTube), tvorbu a publikaci obsahu na TV obrazovkách v KJM, pravidelné rozesílání e-newsletterů, spolupráci s externími subjekty a partnery, další publikační činnost aj.

Web KJM

V roce 2019 byly webové stránky pravidelně aktualizovány (aktuální informace, kalendář akcí, novinky ve službách, informace z provozu, o projektech, fotogalerie atd.) Mimoto byl k webové stránce připojen nový e-shop (<http://www.eshopkjm.cz/>), přes který probíhá prodej Čtenářského diáře 2020.

Každý měsíc pak byly rozesílány e-mailové newslettery (Aktuality z KJM, Novinky z Knihovny pro děti a mládež, Novinky z Hudební knihovny a Bulletin Centra dětského čtenářství), které obsahují informace o aktuálních akcích, novinkách ve službách a provozní informace. Newslettery mají celkem 10 186 pravidelných odběratelů.

Návštěvnost webu za rok 2019 činila 554 709 návštěv, počet uživatelů byl 192 101.

Jelikož webové stránky vznikly v roce 2009, jsou již zastaralé jak designem, tak svou informační architekturou. Jelikož není efektivní měnit strukturu nebo vzhled současného webu, je v nejbližší době nutný přechod na nový, moderní a uživatelsky přívětivý web.

Videoobsah a nová publikační platforma — Knihovna: věc veřejná

Do videokanálu na YouTube byla přidána videa z přednášek Knihovny pro bezbariérové Brno.

Obrovskému zájmu se těšila YT on-line kampaň vytvořená pro literární a audiovizuální soutěž Brno Budoucnosti, kterou KJM realizovala společně s Magistrátem města Brna. Video zaznamenalo celkem 65 000 shlédnutí.

3. Materiální zdroje

3.1. Knihovní a ostatní fondy

3.1.1. Knihovní fond

V roce 2019 jsme prostřednictvím nákupních komisí vybírali z nabídky **5 473** titulů, **3 997** titulů jsme koupili, což tvořilo **26 930** svazků pro různá oddělení, pobočky a pro výměnný fond KJM. Další tituly a svazky byly pořízeny doobjednávkami, z darů, nebo zakoupeny z dotací ÚMČ. Celkem jsme tedy pořídili do fondu KJM **40 811** svazků knihovního fondu.

N. komise - období	Nabídka titulů	Vrácené tituly	Koupené tituly	Koupené svazky
I. Čtvrtletí 2019	1327	337	990	6924
II. Čtvrtletí 2019	1449	342	1107	7485
III. Čtvrtletí 2019	997	280	717	5113
IV. Čtvrtletí 2019	1700	517	1183	7408
Celkem	5473	1476	3997	26930

Průměrná cena knihy:

Bez rabatu 334,87

S rabatem 277,12

Projekt Česká knihovna 2019 (MZK)

V rámci projektu „Česká knihovna 2019“ jsme celkem objednali 60 svazků ze zajímavých titulů a od zajímavých autorů v hodnotě cca 12 800 Kč. Dodané svazky posílí výběr knihovního fondu (beletrie, populárně naučná) ve volném výběru ústřední knihovny, příruční knihovnu Informačních služeb a výběr v Knihovně pro děti a mládež a také na vybraných pobočkách.

Projekt Cizojazyčná literatura 2019 (MZK)

V roce 2019 jsme také objednali celkem 210 svazků z velmi žádané cizojazyčné literatury v celkové hodnotě 50 000 Kč. Tituly v angličtině, ruštině, francouzštině, italštině, němčině, slovenštině a španělštině doplní výběr fondu pro dospělé, děti a mládež nejen v ústřední knihovně, ale i na většině poboček.

Druhá šance pro knihy (box)

Významnou roli v doplňování a rozšiřování knihovního fondu pro všechny provozy KJM sehrály dary z boxu nejen od našich čtenářů, ale i příznivců. Knihovna tak získala během roku 2019 do svého fondu cca **2 280** svazků. Celkem jsme tak v průběhu několika let obohatili fond z knižních darů z boxu o více jak **15 180 svazků**. Knižní dary jsou evidovány do fondu podle místa dárce, tedy do Ústřední knihovny nebo na jednotlivé pobočky. Zájem o darování knih ze strany veřejnosti je stále veliký, je ale nutné provádět výběr darů z hlediska aktuálnosti titulů, kvality titulů a poptávce čtenářů.

Deskové hry

V roce 2019 přibýlo do knihovního fondu KJM **110** nových deskových her (do Knihovny pro děti a mládež – do části pro malé děti i do části TEEN a několika poboček). Celkem mají čtenáři v rámci KJM k dispozici cca **413** deskových her určených k absenčnímu i prezenčnímu půjčování. Několik deskových her bylo zakoupeno i do nově budované pobočky ve Štýřicích v ulici Vojtova.

Lekotéka

Opět jsme i v roce 2019 rozšířili nabídku Lekotéky o další hračky, hry, tyflopomůcky, hudební nástroje a jiné pomůcky v počtu **361** kusů. Kromě ústřední knihovny (Knihovna pro děti a mládež, Hudební knihovna) Lekotéku také nabízí téměř všechny pobočky KJM (Bystrc, Černá Pole, Černovice, Husovice, Chrlice, Jundrov, Komárov, Kohoutovice, Komárov, Královo Pole, Lesná, Líšeň, Maloměřice, Medlánky, Řečkovice, Slatina, Starý Lískovec, Tuřany, Vinohrady, Žabovřesky, Žebětín, Židenice a další) a Mahenův památník. Soubor Lekotéky tvoří již cca **1 133 ks** (kromě několika speciálních knih také některé deskové hry, a hlavně různé logické, motorické, zábavné a vzdělávací hry a pomůcky). Jednotlivé části Lekotéky jsou určeny nejen osobám se specifickými potřebami, ale i malým dětem nebo celým rodinám a také seniorům. Sbírka se v roce 2019 také rozšířila o různé hlavolamy a kvízy, o nové maňásky, několik her určených k outdoorové zábavě.

Mluvené slovo pro pobočky

V roce 2019 jsme opět doplnili a rozšířili soubor CD s mluveným slovem, o 196 kusů, který je k dispozici všem automatizovaným provozům a slouží k rozšíření služeb provozů a jejich čtenářům. V souboru je již k dispozici cca 1 000 sv. CD. Většina titulů je k dispozici v několika exemplářích.

E-knihy

Pro fanoušky elektronického čtení jsme opět nabídli půjčování e-knih od Flexibooks a půjčování e-knih od eReadingu. Celkově tak KJM nabízí kromě výpůjček e-knih, také volně dostupné e-knihy z produkce CZ.nic, e-knihy z produkce Městské knihovny v Praze a výběr e-knih z nakladatelství „Větrné mlýny“, které jsou navázány na záznamy tištěných dokumentů.

Financování doplňování knihovních fondů

V roce 2019 KJM nakupovala tištěné dokumenty do fondu jak ústřední knihovny, tak i pro 19 poboček a 16 poboček s výměnným fondem. Pobočky, které získaly **finanční příspěvky** od úřadů svých městských částí, mohly uskutečnit nákupy knih a časopisů v hodnotě cca 435 000 Kč. Celkem se z příspěvků městských částí nakoupilo **1 973** dokumentů.

Z financí na **regionální funkce** poskytované Jihomoravským krajem byla na nákup titulů do výměnného fondu poskytnuta částka ve výši **370 000 Kč**. Za tuto částku byl pořízen knihovní fond pro výměnné soubory v počtu **1 775** svazků.

Rozpočet na nákup knihovních fondů v roce 2019:

Druh fondu	Plán (Kč)
Knihy	5 150 000
Vojtova	300000
Tištěné celkem*	5 450 000
Hudebniny*	50 000
AV - CD (HK)	110 000
AV - CD (ml. slovo)	20 000
AV-CD+MP3 (ZVK)	20 000
AV - DVD	20 000
AV média celkem*	170 000
Deskové hry*	5 000
Periodika	480 000
Celkem	6 155 00
Lekotéka (RvR)	150 000
e-knihy	300 000
Výměnný fond	370 000

Rozpočet srovnání

Druh fondu	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Knihy	3 364 000	2 335 000	2 039 000	4 215 000	5 300 000	5 425 000	5 830 000	4 400 000	5 450 000
Hudebniny	50 000	45 000	35 000	60 000	60 000	60 000	55 000	50 000	50 000
AV média celkem	186 000	110 000	80 000	125 000	215 000	225 000	205 000	155 000	170 000
Periodika	400 000	250 000	225 000	300 000	450 000	490 000	510 000	460 000	480 000
Deskové hry					5 000	5 000	15 000	5 000	5 000
0	4 000 000	2 740 000	2 379 000	4 700 000	6 030 000	6 205 000	6 765 000	5 070 000	6 155 000
Lekotéka (projekt Ruku v ruce)			97 ks	147 ks	137 ks	?	80 000	50 000	150 000

Z příspěvků městských částí byl proveden nákup knih a periodik na tyto provozy:

Lokace	Příspěvky ÚMC	knihy	časopisy	jiné*	celkem
10-Bohunice	0	0	0	0	0
11-Křížová	0	0	0	0	0
13-St. Lískovec, Kurská	15 000	14 566	0	0	14566
14-Nov. Lískovec, Oblá	20 000	20 234	0	0	20234
15-Horní Heršpice	5 000	4 970	0	0	4970
16-Kohoutovice	20 000	17 941	0	0	17941
17-Přízřenice	4 000	4 076	0	0	4076
18-Bosonohy	0	0	0	0	0
20-Bystrc	60 000	51 834	0	1 981	53815
24-Komín, Vavřínecká	10 000	10 067	0	0	10067
25-Jundrov	7 900	7 941	0	0	7941
26-Žabovřesky	20 000	13 695	0	0	13695
27-Kníníčky	0	0	0	0	0
28-Žebětín	20 000	8 074	12 013	0	20087
30-Černá pole	7 000	7 044	0	0	7044
31-Husovice	2 000	2 041	0	0	2041
33-Maloměřice	30 000	30 043	0	0	30043
40-Líšeň, Jírova	20 000	20 404	0	0	20404
41-Komárov	11 000	11 048	0	0	11048
42-Slatina	20 000	20 732	0	0	20732
44-Tuřany	20 000	11 305	0	8 943	20248
47-Chrlice	12 000	12 205	0	0	12205
50-Královo Pole	40 000	24 309	0	1 697	26006
51-Řečkovice	16 000	16 186	0	0	16186
53-Jehnice	0	0	0	0	0
54-Ořešín	10 000	9 421	734	0	10155
55-Ivanovice	5 000	5 066	0	0	5066
56-Medlánky	10 000	10 057			10057
60-Vinohrady	30 000	30 167	0	0	30167
63-Černovice	10 000	10 047	0	0	10047
65-Židenice	40 000	39 572	0	0	39572
71-Lesná, Haškova	7 000	6 716	0	0	6716
76-Soběšice	4 000	4 022	0	0	4022
Celkem	475 900	423783	12 747	12 621	449 151

* CD - mluvené slovo

Brno sever : 76,71,30,31 - celkem 20 000 Kč - fakturu proplácí úřad

3.1.2. Správa a zpracování knihovních fondů

Revize

V roce 2019 nebyly provedeny žádné revize knihovního fondu z důvodu změny automatizovaného knihovního systému. Předpokladem je obnovení revizního cyklu v roce 2020.

Sklady

Pro naše provozy a čtenáře jsme v Centrálním skladu v Pisárkách během roku vyhledávali 1 507 požadavků na uložené svazky, z nichž bylo nalezeno a půjčeno 1 461 svazek.

Úbytky

V roce 2019 bylo odepsáno z celkového počtu knihovního fondu KJM 35 452 svazků dokumentů. V rámci zákonné nabídkové povinnosti (dle Knihovního zákona) nabízet odepsané tituly dalším subjektům jsme poskytli k odprodeji vyřazené dokumenty z cca 12 seznamů, které byly zveřejněny prostřednictvím elektronické konference. Obdrželi jsme požadavky na 543 titulů z odepsaných knih, které jsme poskytli zájemcům za úplatu.

Souborný katalog

V roce 2019 díky novému knihovnímu systému ARL si začal Souborný katalog stahovat záznamy sám pomocí komunikačního OAI protokolu v týdenních intervalech. Do **SK ČR** bylo odesláno celkem **5 522 biografických záznamů**. Ze všech zaslaných bylo **přijato 5 392 záznamů**. Záznamy jsou odesílány ve formátu MARC21 a jsou zpracovány podle pravidel RDA.

Autority

V roce 2019 jsme do souboru národních autorit zaslali celkem 74 nově vytvořených autorit

3.2. Informační a komunikační technologie

Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna

Projekt Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna, který byl implementován do konce roku 2018 byl v roce 2019 vylaďován tak, aby plně uspokojil uživatelská očekávání. Projekt si vytkl za cíl rozvinout prostředí pro elektronické zpracování dokumentů a sdílení dat napříč organizací a s dalšími subjekty. Dále měl zajistit bezpečné sdílení dokumentů, zvýšit možnost manažerské kontroly hospodaření a zefektivnit elektronické služby klientům. Projekt nového informačního systému pro KJM ve své podstatě zahrnul nový software a s tím související hardware pro nové či inovované dílčí systémy personální, mzdové, ekonomické, spisové, docházkové, akviziční a projektové agendy a celý nový knihovní systém. Projekt je v rámci ČR unikátní tým, že řešil integraci prostředí knihovního systému s ekonomickým. To samozřejmě znamenalo modelovat ze strany obou firem integrační platformy a trvalou úzkou součinnost se systémovým knihovníkem, metodikem IT a ekonomickým oddělením.

V systému ARL šlo zejména o integraci ve zpracování poštou odesílaných upomínek a rezervací čtenářům prostřednictvím spisové služby a následné přidělení skartační lhůty dle Zákona o archivnictví a spisové službě. V praxi to znamenalo automatické odesílání vygenerovaných textů (dokumentů) z knihovního systému do Výpravny KJM a jejich následnému dalšímu zpracování. Další důležitou integrační službou bylo propojení plateb čtenářů knihovny prostřednictvím knihovního systému za poskytované služby knihovny a ekonomického systému, respektive účetnictví. V praxi to znamenalo, že platby čtenářů, zaznamenané v knihovním systému, byly

automaticky převáděny do účetnictví pod příslušné účetní položky. Důležitou součástí tohoto procesu bylo označení jednotlivých platebních míst – pokladen (IP adresa PC) a označení jednotlivých účetních položek (dokladů), aby došlo ke vzájemné souhře při přenosu dat (správnému zařazení přijatých plateb do správných účetních položek). V ARL byly nastaveny všechny realizované možnosti plateb (hotovost, konto čtenáře atd.), které při přenosu dat ovlivňovaly řazení plateb do účetních položek (dokladů). Jednotlivé integrační procesy byly spouštěny v ARL nočním voláním integrační služby Ginis. Integrační propojení ARL s Ginisem ve výše zmíněných oblastech zefektivnilo a zrychlilo nejen knihovníkům jak samotné procesy, tak i jejich kontrolu a případnou možnost okamžité reakce na výskyt potenciálních chyb. Kromě integrace ARL s Ginisem přinesl nový knihovní systém další možnosti pro zkvalitnění a rozšíření poskytovaných služeb prostřednictvím další integrace, a to s městským portálem Brno iD, jehož prostřednictvím se mohou Brňané přihlašovat a hlásit do knihovny a svých čtenářských kont s využitím bankovní karty jako čtenářského průkazu. Tuto možnost využilo 550 lidí, kteří již měli účet na Brno ID a připojili se k modulu knihovna, dalších 170 si nově založilo účet kvůli modulu knihovna. Systém ARL je přístupný k přijímání různých typů karet sloužících jako čtenářský průkaz a schopný založit záznam novému čtenáři přihlášenému přes portál Brno iD. Nový knihovní systém nabídl i další možnosti pro zkvalitnění služeb čtenářům nezávislým na integraci, např. výběr možností komunikace knihovny se čtenářem (email, SMS), širší možnosti v poskytované službě prostřednictvím přístupu do čtenářského kontaz prostředí internetu a mnoho dalších. Celý uplynulý rok probíhal ve znamení neustálého ladění, nastavování a kontroly jednotlivých částí integrace i celkového propojení všech systémů a s vnitřním uspokojením z dosaženého cíle za přispění všech zúčastněných stran.

Účelem projektu Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna, bylo komplexní řešení informačního systému knihovny včetně jejích poboček. Cílem bylo nastavení efektivního řízení organizace prostřednictvím workflow elektronických dokumentů, řízení projektů, poskytnutí nástrojů efektivního managementu na všech úrovních řízení organizace. Nový informační systém posílil infrastrukturu, konsoliduje ICT a zajistil potřebnou úroveň a přístupnost služeb pro klienty KJM. Velmi důležitým kritériem bylo také zajištění bezpečnosti informačního systému a v neposlední řadě i splnění nařízení EU v oblasti eIDAS a GDPR.

Spisová služba zde není samostatným systémem, který by se složitě rouboval na další agendy, ale je jejich integrační součástí. Např. i ekonomické doklady, třeba faktura, jsou již při pořízení automaticky vloženy do spisové služby včetně přidělení správného spisového a skartačního znaku a celý proces je ukončen předáním balíku do spisovny, kde pokračuje až ke skartačnímu návrhu, vytvoření SIP balíčku a možnost předání do NDA. Také napojení knihovního systému ARL na spisovou službu řeší evidenci a průkaznost komunikace s klienty (např. listinné upomínky, přihlášky čtenářů atd.) i dodržení skartačních lhůt dokumentů ve všech agendách.

Celé řešení je zároveň koncipováno tak, aby umožnilo v budoucích letech ještě jeho další rozvoj, včetně napojování případných systémů třetích stran.

V rámci dotačního titulu Ministerstva kultury byl v roce 2019 uskutečněn jeden projekt týkající se informačních a komunikačních technologií: VISK 3, 2. kolo, projekt s názvem Mobilní učebna.

Již v předchozích letech jsme konstatovali, že web knihovny má již značně zastaralou a současnému designu neodpovídající strukturu a nemá potřebné parametry (například responsivitu, plnohodnotnou přístupnost pro hendikepované uživatele a velmi omezenou jazykovou verzi v angličtině). Proto se v průběhu roku ustavená pracovní skupina intenzívně věnovala analýze webu a návržení dalšího postupu. Nový web, prostřednictvím kterého naši uživatelé čerpají velké množství služeb, zůstává naší prioritou. Bohužel na toto nebyly v rozpočtu roku 2020 schváleny žádné prostředky. Knihovna se samozřejmě pohybuje také na sociálních sítích, které jsou dnes nepostradatelným komunikačním kanálem s veřejností.

Vysokou prioritu v současné době má zajištění kybernetické bezpečnosti. V roce 2019 byla na

základě předchozích doporučení implementován a z účelově vázaných prostředků zřizovatele pořízen jako první bezpečnostní prvek Flowmon, který umožňuje základní detekci hrozeb a v rámci analýzy síťového provozu a prostřednictvím toho řešení je ke kontrole síťové komunikace. Sleduje komunikaci mezi klienty a servery, komunikaci klientů do internetu, komunikaci mezi servery a identifikuje provozní a bezpečnostní problémy.

Na základě auditu kybernetické bezpečnosti v KJM, která v prosinci 2019 provedla v KJM firma TSB vyvstává potřeba dalších investic do řešení kybernetické bezpečnosti s ohledem na to, že dochází ke zpracování velkého množství dat našich klientů, která je nutno bezpodmínečně chránit v maximální možné míře.

3.3 Prostory, vybavení, technika

Význam kvality prostoru ve službách knihovny stále roste. Veřejný prostor knihovny, kde lidé mohou dle svého rozhodnutí trávit čas, vzdělávat se, čerpat inforace, relaxovat, sdílet zkušenosti, diskutovat, je nutné chápat jako službu. Proto každoročně vkládáme velké úsilí do inovací služeb a s tím související nezbytnou modernizaci proměnu prostoru. Nejvýznamnějším počinem v tomto duchu bylo dokončení komplexní revitalizace Mahenova památníku, kde se díky zdařilému architektonickému návrhu podařilo obnovit atmosféru intelektuální domácnosti Mahenů v duchu 30. let minulého století. Provedenou obnovu vysoce hodnotí návštěvníci i odborná veřejnost. K doladění celého prostředí zbývá provést revitalizaci zahrady.

Na druhou stranu nás mrzí, že prozatím nebyl ze strany RMB schválen záměr vytvoření Zahrady čtenářů, která by mohla atraktivním způsobem rozšířit možnosti využití návštěvníků bystrcké knihovny (Vondrákova). Naším největším očekáváním pro budoucí období je dokončení výstavby multifunkčních objektů na Vojtové, kde bude také zcela nová pobočka KJM. V průběhu roku jsme se s postupující výstavbou účastnili kontrolních dnů, na nichž se zpřesňovali technická řešení. Dokončení výstavby se očekává v I. pol 2020 a návazně KJM převezme prostory k vybavení interiéru a následnému otevření pro veřejnost. Bohužel ve schváleném rozpočtu 202 byla pokryta jen asi polovina potřebných nákladů na plnohodnotné zprovoznění knihovny. V této záležitosti bude naléhavé vést další jednání se zřizovatelem.

V průběhu roku pokračovala také jednání s městskou částí Brno střed o zahájení nezbytných stavebních oprav pobočky na Křížové, kde má být realizován projekt navržený ve spolupráci se studenty architektury a podpořen z participativního rozpočtu města. Teprve v listopadu Brno – střed vysoutěžilo dodavatelskou firmu a my jsme mohli předat prostory. Stavební práce budou ukončeny v roce 2020. Pokračovala také oprava objektu na Bednářově, kde městská část Brno-jih opravuje společně multurní dům a knihovnu. Ta získá nové větší prostory a budou zde také rozšířeny služby pro veřejnost. Z iniciativy městské části Brno –jih se také jednalo o přemístění pobočky v Přířenicích. Nový objekt se pro knihovnu opravuje na ulici Havránkova.

Trvale také monitorujeme vývoj dění v Káznici Cejl, kde v budoucnu bude také unikátní pobočka KJM, těžící z genia loci místa a propojení s kreativními odvětvími. V delším časovém výhledu je vybudování Dětského centra na Starém Brně, které plánuje Brno střed rovněž si přeje zde mít knihovnu korespondující s dalšími službami. Pokud se tento záměr bude v budoucnu realizovat, máme záměr vytvořit zde ve spolupráci s Masarykovou univerzitou a studenty oboru knihovnictví

modelovou knihovnu zaměřenou službami na celou rodinu.

Jsem nuceni řešit i záležitosti, které nás příliš netěší, ale staly se realitou. K majetkové změně došlo u pobočky v Řečkovících, kde objekt, ve kterém se pobočka nachází, koupila společnost Lidl, která zde plánuje rekonstrukce, což na příští rok může znamenat zásadní změny. Knihovna sice deklarovala zájem v objektu setrvat, ale prozatím vůbec nejsou známy budoucí podmínky nájmu. Zahájení výstavby objektu na Terezy Novákové, kde má být nově knihovna umístěna, je zatím velmi nejasné (snad horizont 2024).

Pozornost jsme věnovali i dalším pobočkám, byť v menším rozsahu, protože dostupné finanční prostředky neumožňují komplexní modernizaci interiérů. Mezi takové provozy patří pobočka ve Slatině, na Kurské či na Vinohradech.

V Ústřední knihovně se průběžně řešily dílčí opravy a udržování. Provedla se oprava zatékající střechy. Stále naléhavější se však stává komplexní údržba celého objektu, na kterou z běžného rozpočtu není dostatek prostředků. Jde zejména o výmalby a nátěry, renovace podlah, obnovu značně zdevastovaných toalet či řešení přispívající ke zlepšení pracovních podmínek. Jsou zde však také doporučení energetických auditů – např. výměna oken a zastřešení atria, nedořešena zůstala obnova technologie výměníkové.

4. Management

Knihovna Jiřího Mahena patří v oblasti veřejných knihovnických a informačních služeb k uznávaným lídrům a mnohé knihovny u nás načerpají zkušenosti. Stejně tak se my trvale inspirujeme příklady dobré praxe z tuzemska i zahraničí, učíme se. Usilujeme o to, aby naše služby byly vyváženým komplexem tradičních služeb, které jsou ruku v ruce se všemi moderními trendy. I když je stále obtížnější predikovat, jak globalizace světa a jeho digitalizace ovlivní v budoucnu naše životy, jsme přesvědčeni, že stále bude přetrvávat potřeba osobních mezilidských setkávání. A i natom je založena naše filozofie – knihovna má být užitečná člověku v každé životní fázi a situaci.

Management knihovny průběžně analyzuje úspěšnost jednotlivých služeb a návazně plánuje kroky a opatření směřující k dalšímu rozvoji. Vysoký důraz klademe na lepší posilování vzdělávací funkce knihovny, která se dlouhodobě úspěšně uplatňuje směrem k dětem, studentům a školám. Jde zde o zcela přirozené propojení formálního a neformálního vzdělávání, kdy v knihovně je dán dětem a studentům velký prostor k samostatnému ověřování teoreticky nabytých znalostí ve škole, ke kritickému myšlení. Podstatná je ale také role knihovny v oblasti celoživotního vzdělávání dospělých. Na poli profesního vzdělávání knihovna v roce 2016 učinila další významný krok a stala se certifikovanou právnickou osobou oprávněnou provádět profesní zkoušky Národní soustavy kvalifikací pro pozici dětský knihovník. Připravila a úspěšně realizovala vzdělávací kurzy včetně e-learningu. Dál také probíhají vzdělávací aktivity v režii Centra dětského čtenářství a profesní rozvoj podporuje také elektronicky časopis IMPULSY či databanku vzdělávacích programů. Hlavní devizou knihovny zůstává, že naše služby jsou v základu bezplatné, dostupné komukoliv, kdo dodržuje daná pravidla a jsme rozmístěni na celém území města a prostřednictvím **elektronických služeb** dostupné 7/24.

II. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V PERSONÁLNÍ OBLASTI

5. Personální řízení

I v budoucnu služby knihovny vždy patřit mezi takové, kde je lidský faktor nenahraditelný. Kde jsou služby založeny na osobním individuálním přístupu ke klientovi. Proto je nejdůležitějším úkolem managementu knihovny budovat silný, stabilní profesionální tým složený z lidí, kteří umí inovativně a kreativně přemýšlet, zároveň se skvěle orientovat ve světě kultury a informací a poskytovat veřejnosti potřebnou podporu. Chceme také vytvářet pracovníkům vstřícné pracovní prostředí, a tak se dlouhodobě v naší personální politice odráží filozofie realizovaného projektu slučování rodinného a pracovního života. Řada benefitů je také zakotvena v kolektivní smlouvě. Chceme mít v knihovně motivované zaměstnance, kteří zároveň cítí osobní odpovědnost za kvalitu své práce i výsledky knihovny jako celku. Jsme proto velmi rádi, pokud se alespoň dílčím způsobem daří zlepšit platové ohodnocení zaměstnanců. Skutečností však stále zůstává, že dosahovaný průměrný výdělek značně pokulhává za celostátními ukazateli. Je proto stále obtížná přilákat a udržet v knihovně zejména mladé odborníky.

Průběžně zajišťujeme vzdělávání pro zaměstnance v adekvátních oblastech. V roce 2019 jsme se soustředili na to, abychom lépe zmapovali vzdělávací potřeby zaměstnanců a pro následující rok vybrali nejpotřebnější oblasti.

Samozřejmostí je péče managementu o pracovní prostředí i bezpečnost. Některá doporučení, která vyplynula z kontroly odborů jsou však natolik finančně náročná, že by je bez klíčového přispění zřizovatele nebylo možné realizovat (např. klimatizace a výtahy ve skladech ústřední knihovny). Proto jsme některé situace zlepšili alespoň změnou organizace práce.

Struktura a počty zaměstnanců ke konci sledovaného období:

Fyzický stav k 31. 12. 2019:	155
Přepočtený stav k 31. 12. 2019:	137,42

z toho:

knihovníci 2.03.01	107,17
zakladači 1.06.04	5,67
ostatní	24,58

zahrnují ekonomické a administrativně-technické činnosti

(1.02.05,1.01.06,1.02.01,1.01.01,1.03.02,2.04.11,2.06.04,1.02.02,1.01.04,1.02.03,1.02.08,1.02.06,1.04.08,2.05.06,2.06.02,1.06.05,1.01.11,2.07.01,1.01.09,1.01.12)

Přírůstky a úbytky zaměstnanců za sledované období (podle struktury zaměstnanců)

V roce 2019 nastoupilo do organizace celkem 34 zaměstnanců:

knihovníci 2.03.01:	29
ostatní:	5

zahrnují ekonomické a administrativně-technické činnosti (1.03.02)

V roce 2019 rozvázalo pracovní poměr celkem 23 zaměstnanců:

Výpověď ze strany zaměstnance:	11
Dohoda o ukončení pracovního poměru:	4
Odchod ve zkušební lhůtě:	4
Odchod do starobního důchodu:	3
Odchod po skončení RD:	1
knihovníci 2.03.0:	20
zakladači 1.06.04:	1
ostatní:	2

zahrnují ekonomické a administrativně-technické činnosti (2.07.01;1.02.01;1.03.02)

V průběhu roku 2019 nastoupily 3 zaměstnankyně na mateřskou dovolenou.

Auditorské činnosti jsou kontinuálně zajišťovány pracovníkem na základě dohody o pracovní činnosti.

Průměrný plat celkem dle vyplacených mezd:	24.989,- Kč
průměrný plat knihovníci:	23 581,- Kč (dle platové inventory)
průměrný plat zakladači:	18.492,- Kč (dle platové inventory)
průměrný plat ostatní:	28.827,- Kč (dle platové inventory)

Úklidové práce a další pomocné práce jsou konány na základě dohod konaných mimo pracovní poměr.

5.1. Žádosti o informace dle zákona 106/J 999 Sb.

KJM jako povinný subjekt neobdržela žádnou žádost o informaci dle tohoto zákona. Vedení knihovny však průběžně reaguje na všechny došlé podněty od veřejnosti.

5.2. Zpráva o plnění úkolů BOZP a PO za rok 2019

V roce 2019 zabezpečováno na smluvním základě technikem BOZP a PO (Ing. Jaroslav Pišek).

1. Prevence

a) Vstupní školení prováděno při nástupu nových zaměstnanců Knihovny Jiřího Mahena v Brně.

Školení BOZP a PO obsahuje seznámení s obecně platnými předpisy a účastníci jsou seznamováni se svými povinnostmi vyplývajícími z těchto předpisů (vstupní školení provádí technik BOZP a PO).

Na pracovišti jsou poté noví zaměstnanci seznámeni s konkrétními bezpečnostními požadavky a také jsou seznámeni s možnými riziky (školení provádí vedoucí příslušného pracoviště).

b) Periodické školení – provádí se:

školení **vedoucích zaměstnanců** – kteří následně provádí školení všech zaměstnanců na svých podřízených pracovištích (*součástí školení vedoucích zaměstnanců a zaměstnanců je i základní seznámení s prováděním prací ve výškách, poskytování první pomoci při úrazech, použití hasebních prostředků atd.*).

školení **preventivních požárních hlídek a preventistů požární ochrany**.

c) V průběhu roku 2019 se uskutečnilo **požární cvičení s nácvikem evakuace osob** z objektu Kobližná, zjištěné nedostatky byly průběžně odstraňovány.

Záznamy o všech typech preventivních školení jsou uloženy na personálním oddělení.

2. Odborná způsobilost

V souladu se zněním zákona č. 309/2006 Sb., v platném znění doložil ing. Plšek platná osvědčení o odborné způsobilosti v BOZP (ITI/426/PREV/2016).

3. Kontrola stavu BOZP

V průběhu roku 2019 byly prováděny kontroly jednotlivých poboček. V případě potřeby je zajišťována mimořádná kontrola poboček.

4. Pracovní úrazy

V roce 2019 v Knihovně Jiřího Mahena byly řešeny 2 pracovní úrazy s pracovní neschopností postižených delší než 3 pracovní dny a dále odškodnění pracovních úrazů z předcházejících období.

5. Revize hasicích přístrojů a požárních hydrantů

Prováděny každoročně, doklady doloženy.

Hasicí přístroje jsou fyzicky zkontrolovány, případně odstraněny závady nebo vyřazeny a nahrazeny novými hasicími prostředky. Vše je zaznamenáno v Protokolech o kontrole hasicích přístrojů a požárních hydrantů.

6. Revize EPS

Prováděna pravidelně měsíčně zkouška funkčnosti EPS za provozu, pololetně a ročně prováděna revize EPS. Záznamy o revizích vystavovány se zápisy v provozní knize EPS.

7. Kontrola požárních uzávěrů

Prováděna průběžně vizuální kontrola požárních uzávěrů (dveře, okna, klapky), prováděna roční fyzická kontrola těchto požárních uzávěrů s vystavením dokumentace.

8. Zakouření objektu knihovny

V únoru 2019 došlo vlivem technické závady vzduchotechniky k zakouření přízemí objektu knihovny bez ohrožení osob a škod na majetku.

9. Odborová kontrola

V dubnu 2019 provedl svazový inspektor odborového svazu pracovníků knihoven pan Mgr. Petříček metodickou kontrolu BOZP bez zjištění závažných nedostatků.

6. Závěr

V roce 2018 žila celá naše republika i knihovna oslavami stého výročí vzniku republiky, v letošním roce si knihovny ČR připomínaly 100 let knihovního zákona, který vznikl jako nástroj státu podporující vzdělanost a ekonomickou prosperitu společnosti. V příštím roce oslaví naše knihovna 100 let svého vzniku a je důkazem, že vždy byla nedílnou a nepostradatelnou součástí kulturního, vzdělaného a pro život přívětivého města Brna. Úroveň, které jsme doposud dosáhli, i jasná vize, vytváří skvělé předpoklady k tomu, aby knihovna byla neodmyslitelnou součástí života města a jednotlivců i v budoucnosti.

V Brně 28. února 2020

Ing. Libuše Nivnická, ředitelka KJM

Zpracovaly: Ing. Libuše Nivnická s využitím podkladů vedoucích útvarů a oddělení a dalších odborných pracovníků MM.

III. PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ ZA ROK 2019

(veškeré údaje jsou k 31.12. 2019)

Hlavním cílem hospodaření Knihovny Jiřího Mahena v Brně, příspěvkové organizace bylo v r. 2019 dosáhnout kladného hospodářského výsledku. Realizovaly se téměř všechny aktivity, na které byly vyčleněny účelově vázané prostředky.

Hodnocení výsledku hospodaření Knihovny Jiřího Mahena v Brně, příspěvkové organizace za 1.- 4. čtvrtletí roku 2019 je prováděno ke schválenému rozpočtu 2019 (R8/007.), kdy roční transfer od zřizovatele činil 75 534 tis. Kč, k úpravě rozpočtu k 25. 3.2019 spočívající v navýšení příspěvku na posílení kybernetické bezpečnosti o 250 tis. Kč. Úpravy rozpočtu ve II. čtvrtletí se týkaly navýšení platů dle nařízení vlády o 2 533 tis. Kč, zvýšených nákladů na elektrickou energii o 560 tis. Kč a Chytré město čte – nákup knihovních fondů o 400 tis. Kč, transfery přijaté z Ministerstva pro místní rozvoj na projekt „Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna“ 191 tis. Kč, transfery z Ministerstva kultury na VISK 2 na Rekvalifikační kurz 60 tis. Kč, Knihovnu 21. století 100 tis. Kč a zvýšení příspěvku zřizovatele o 1 tis. Kč za vybrané nájemné v objektu Koblížná 4/Poštovská 2 v roce 2018. Úprava rozpočtu ve III. čtvrtletí se týkala přeúčtování vyčerpaných prostředků na vybavení Mahenova památníku z účtu 472 dlouhodobé přijaté transfery na účet 672 výnosy ve výši 500 tis. Kč. Úprava rozpočtu ve IV. čtvrtletí navýšila příspěvek zřizovatele na zajištění veřejné soutěže Brno Budoucnosti 2028 ve výši 300 tis. Kč a navýšila neinvestiční transfer z Ministerstva kultury ČR na projekt VISK 3 Mobilní učebna ve výši 166 tis. Kč. Prosincová úprava finančního plánu nám zvýšila odvod z fondu investic o 1 242 tis. Kč ve vazbě na výši odpisů majetku a navýšila o 30 tis. Kč příspěvek na zvýšené příjmy z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí. 100 tis. Kč bylo přeúčtováno z výnosů na zálohy na transfery z důvodu prodloužení čerpání příspěvku na cestovné a ostatní náklady spojené s partnerstvím se Lvovem. Z Krajského úřadu Jihomoravského kraje jsme obdrželi 20 tis. Kč na projekt Sametová noc v Mahence v rámci Muzejní noci. Roční transfer od zřizovatele je po zmíněných úpravách ve výši 80 850 tis. Kč. Odbor implementace evropských fondů MMB nám poskytl neinvestiční příspěvek ve výši 112 tis. Kč z rozpočtu městav rámci projektu Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna ve výši vratky investičního transferu.

Výsledek hospodaření k 31. 12. 2019 je ve výši 548 tis. Kč (loni 1 tis. Kč), z toho 377 tis. Kč z hlavní činnosti a 171 tis. Kč z doplňkové činnosti.

VÝNOSY

Celkové výnosy dosáhly v roce 2019 výše 91 613 tis. Kč (loni 90 461 tis. Kč), tj. 101,4 % upraveného rozpočtu. Meziročně došlo ke zvýšení o 1 152 tis. Kč.

Příspěvek od zřizovatele

Knihovně byl na rok 2019 původně poskytnut roční neinvestiční příspěvek od zřizovatele ve výši 75 534 tis. Kč a na zálohách na transfery z r. 2018 účelově neinvestiční příspěvek na vybavení Mahenova památníku ve výši 500 tis. Kč, který byl v r. 2019 vyčerpan, a účelově neinvestiční příspěvek ve výši 532 tis. Kč na PARO Křížová, který na zálohách zůstává.

Skutečný příspěvek na provoz od zřizovatele (po odečtení příspěvku na cestovné a ostatní náklady na partnerství se Lvovem ve výši 100 tis. Kč, přičtení příspěvku na vybavení Mahenova památníku 500 tis. Kč, po přičtení příspěvku OIEF ve výši 112 tis. Kč na projekt Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna a odečtení vratky z nájmu 2019 ve výši 3 tis. Kč) byl poskytnut ve výši 81 360 tis. Kč (loni 75 413 tis. Kč), meziročně nárůst o 5 947 tis. Kč.

Byly vyčerpány tyto účelově vázané prostředky:

- Nákup knihovního fondu, 3 000 tis. Kč
- Platy zaměstnanců vč. odvodů: řízení a metodické vedení knihovnických služeb, 1 306 tis. Kč
- Platy zaměstnanců vč. odvodů – rozvoj služeb, rozšiřování půjčovni doby na pobočkách, vzdělávací, kulturní aktivity, 2 489 tis. Kč
- Projekty – partnerství, 353 tis. Kč
- Projekt Ruku v ruce, 288 tis. Kč
- Projekt IPRM I. Knihovna pro město, rozšíření a zlepšení služeb veřejnosti, 518,tis. Kč
- Projekt IPRM II. Vzdělávání na míru, neformální interaktivní koncept vzdělávání,425 tis. Kč
- Mzdové náklady včetně odvodů pro 3 nové pracovníky přijaté již v roce 2016, 797tis. Kč
- Navýšení ostatních služeb – rozvoj e-vypůjček, 150 tis. Kč
- Zajištění poskytování služby datového okruhu pro pobočky, které nejsou na optické kabeláži, 859 tis. Kč
- Provoz pobočky v objektu Společenského centra Sýpka v MČ Brno-Medlánky,224 tis. Kč
- Brnonline – eshop: provozní náklady na zpracování plateb, 370 tis. Kč
- Provoz pobočky v KS Omega, Musilova 2a,300 tis. Kč
- Zajištění kybernetické bezpečnosti KJM – dle RO 59/2019/ZMB, 250 tis. Kč
- Úprava platů dle nařízení vlády – dle RO 94/2019/ZMB, 2 533 tis. Kč
- RO 139/2019/ZMB – zapojení volných zdrojů – zvýšené náklady na elektrickou energii, Chytré město čte – nákup knihovních fondů, 96, tis. Kč
- RO 175/2019/ZMB – zapojení volných zdrojů – finanční vypořádání – zvýšené příjmy z nájemného z r. 2018, 1 tis. Kč
- RO 351/2019/ZMB – zajištění veřejné soutěže Brno 2028 (Evropské hlavní město kultury), 300 tis. Kč,
- RO 568/2019/ZMB – navýšení příjmů z pronájmu ostatních nemovitých věcí a jejich částí, aktualizace smluv, 30 tis. Kč
- RO 568/2019/ZMB – navýšení nařízeného odvodu z FI, navýšení odpisů, 1 242tis. Kč
- Vybavení Mahenova památníku, 500 tis. Kč

Odložené čerpání účelově vázaných prostředků do roku 2020:

- Cestovné a ostatní náklady na partnerství se Lvovem, nákup literatury ukrajinských autorů a o Ukrajině, 100 tis. Kč
- PARO Křížová, 532 tis. Kč

Neinvestiční transfery od jiných ÚSC a ostatních subjektů

Z rozpočtu Jihomoravského kraje obdržela knihovna 555 tis. Kč (loni 505 tis. Kč) na výkon regionálních funkcí. Je to meziroční nárůst o 50 tis. Kč. Na Muzejní noc obdržela knihovna od téhož poskytovatele 20 tis. Kč.

Z rozpočtu Evropské komise obdržela knihovna 464 tis. Kč (loni 443 tis. Kč) na provoz střediska Europe Direct. Je to meziroční nárůst o 21 tis. Kč.

Příspěvky od městských částí

Od městských částí obdržela knihovna celkem 518 tis. Kč (loni 487 tis. Kč) na provoz. Příspěvky byly převážně na nákupy knihovního fondu a kulturní aktivity na pobočkách. Meziroční zvýšení je o 31 tis. Kč.

Na výnosových položkách je zaúčtován i transferový podíl přijatých investičních transferů:

- Ze státního rozpočtu a státních fondů ve výši 41 tis. Kč
- Z Regionální rady ve výši 530 tis. Kč (projekt Knihovna pro město IPRM I. a IPRM II.)
- Z Ministerstva pro místní rozvoj (projekt Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna) 1 292 tis. Kč

Vlastní výnosy

Výnosy z vlastních výkonů a zboží dosáhly 4 465 tis. Kč (meziročně zvýšení o 506 tis. Kč). Výnosy z prodeje služeb vzrostly o 538 tis. Kč, největší nárůst je u registračních poplatků z rodinných pasů a seniorpasů. Tržby za prodané zboží klesly o 32 tis. Kč.

Ostatní výnosy jsou ve výši 1 792 tis. Kč (loni 3 575 tis. Kč), tj. 64,1 % upraveného rozpočtu. Nižší čerpání je dáno tím, že plánované čerpání z fondu rezerv nebylo realizováno.

Účet 641 smluvní pokuty a úroky z prodlení byl ve výši 1 283 tis. Kč, loni 1 364 tis. Kč, meziroční pokles o 81 tis. Kč.

Do hlavní činnosti knihovny patří dále náhrady za knihovní jednotky, které dosáhly 103 tis. Kč, loni 98 tis. Kč.

Vedlejší hospodářská činnost vykazuje výnosy z příležitostných nájmu nebytových prostor, které byly ve sledovaném období ve výši 46 tis. Kč, loni 41 tis. Kč, z pronájmu mobiliáře v Knihovním klubu ve výši 89 tis. Kč, loni 90 tis. Kč. Z prodeje vyřazených knih jsme utržili 43 tis. Kč, loni 61 tis. Kč.

K výraznější odchylce od upraveného rozpočtu výnosů došlo u následující položky:

- Výnosy z transferů – transferový podíl k přijatým dotacím: 198,5 % čerpání UR

Podrobný přehled je uveden v příloze Rozbor nákladů a výnosů.

NÁKLADY

Náklady celkem za sledované období byly čerpány ve výši 91 065 tis. Kč (loni 90 460 tis. Kč), tj. 100,8 % upraveného rozpočtu, meziročně došlo ke zvýšení o 605 tis. Kč. Byly realizovány mimořádně finančně náročné projekty, např. vybavení Mahenova památníku. Spotřeba materiálu dosáhla výše 8 699 tis. Kč, loni 9 303 tis. Kč, meziroční snížení o 604 tis. Kč. Na nákup knihovního fondu byla vyčleněna finanční částka 7 353 tis. Kč (loni 7 067 tis. Kč), která zahrnuje i účelový neinvestiční příspěvek z rozpočtu zřizovatele, Chytré město čte, příspěvky od městských částí na nákup knihovních fondů a příspěvek JmK na regionální funkce.

Spotřeba energie na základě přímých smluv s dodavateli byla za sledované období ve výši 3 016 tis. Kč, loni 2 376 tis. Kč. U elektrické energie se zvýšila cena za 1 MWh o 46%. Z tohoto důvodu přijala knihovna v r. 2019 úsporná opatření zejména na Kobližné, kde je spotřeba nejvyšší. U nově zatepleného objektu Vondrákova 15 došlo k výrazné úspoře proti minulým letům ve spotřebě plynu. Ušetřili jsme také díky zavřeným provozům Bednářova 16 (celoročně), Mahenova 8 a Křížova 24 (část roku) z důvodu stavby nebo rekonstrukce.

Čerpání služeb činilo 10 162 tis. Kč, tj. 112,6 % UR, loni 13 694 tis. Kč. Překročení rozpočtu bylo u položky dopravné, kde jsme museli začátkem listopadu vyklidit pobočku Křížová 24 a předat ji investorovi Městské části Brno-střed k realizaci rekonstrukce nebytového prostoru v rámci PARO. Další překročení bylo na účtu ostatní služby – UP date, kde se platily další licence pro mail boxy a aktualizace SW pro chytré stoly. Došlo i k navýšení přefakturovaných energií vyplývajících z nárůstu cen, zejména u elektrické energie. Největší položkou v rámci výdajů za služby bylo nájemné 2 070 tis. Kč, čerpání 102,6 % UR.

Nárůst nákladů oproti roku 2018 byl zaznamenán u položky náklady na platy, účet 521, čerpání ve výši 41 544 tis. Kč, především z důvodu navýšení platových tarifů, osobních příplatků a tříd zaměstnanců. Mírná úspora upraveného rozpočtu byla způsobena dlouhodobými pracovními neschopnostmi. Počet pracovníků – průměrný přepočtený stav za období leden – prosinec je ve výši 137,3, tj. 98,1 % UR. Průměrná měsíční mzda je 25 215 Kč, tj. 100,4 % UR, loni byla 23 296 Kč.

Sociální pojištění a sociální náklady byly ve výši 16 412 tis. Kč, tj. 101,6 % UR.

Ostatní náklady byly čerpány ve výši 5 046 tis. Kč (loni 5 120 tis. Kč), tj. 96,7 % plnění rozpočtu. Na čerpání se nejvíce podílely náklady z drobného dlouhodobého majetku 1 526 tis. Kč, 100 % UR, zejména vybavení Mahenova památníku. Náklady z výpočetní techniky ve výši 914 tis. Kč zahrnovaly obnovy počítačů a notebooků a nákupy techniky z dotačního titulu VISK 3. Náklady z dlouhodobého drobného nehmotného majetku ve výši 95 tis. Kč, 99,6 % UR, představovaly nákupy licencí SW pro chytrý stůl do Mahenova památníku a SW GINIS GDA pro kybernetickou bezpečnost.

Plnění odpisového plánu

Odpisy dlouhodobého majetku skončily na částce 4 212 tis. Kč, tj. 106,9 % UR. Odpisový plán byl v průběhu posledního čtvrtletí aktualizován. Celková výše odpisů je v rozpočtu pokryta.

Ostatní účty vykazují rovnoměrné čerpání rozpočtu.

Podrobný přehled je uveden v příloze Rozbor nákladů a výnosů.

FINANČNÍ MAJETEK

Na běžném účtu bylo ke dni 31. 12. 2019 celkem 12 598 tis. Kč, na jiném běžném účtu pro projekt IROP Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna bylo 0 Kč, účet byl po vrácení zápůjčky statutárnímu městu Brnu zrušen, na běžném účtu FKSP bylo 398 tis. Kč, pokladní hotovost včetně eurové pokladny činila 113 tis. Kč a peníze na cestě 0 Kč.

Ceniny knihovna k 31. 12. 2019 neevidovala žádné.

POHLEDÁVKY A ZÁVAZKY

Pohledávky za odběrateli (účet 311) činily 13 tis. Kč, v roce 2018 byly ve výši 16 tis. Kč. Inventurní soupis pohledávek je uveden v příloze.

Závazky vůči dodavatelům (účet 321) činily 405 tis. Kč, v roce 2018 byly ve výši 651 tis. Kč. Závazky po splatnosti knihovna nemá. Inventurní soupis závazků je uveden v příloze.

TRANSFERY Z JINÝCH VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ

Přehled obdržенých dotací neinvestičních k 31. 12. 2019 ukazuje následující přehled.

Orgán	Účel	Plnění v Kč
Úřad práce ČR, pracoviště Brno	Dohoda o vyhrazení spol. účelného pracovního místa a poskytnutí příspěvku spolufinancovaného ze SR a Evropského sociálního. fondu	180 000,-
Ministerstvokultury ČR	VISK 2	60 000,-
	VISK 3	166 000,-
Ministerstvokultury ČR	Knihovna 21. století	100 000,-
Ministerstvopro místní rozvoj ČR	Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna Dohadná položka z r. 2018 Skutečný příspěvek	-121 050,- 179 987,50 10 587,50
Jihomoravský kraj	Program podpory zajištění výkonu regionálních funkcí knihoven Muzejní noc	555 000,- 20 000,-
MČ Brno -Tuřany	Příspěvek na knihovní fondy	20 000,-
MČ Brno – Starý Lískovec	Příspěvek na knihovní fondy	15 000,-
MČ Brno -Slatina	Příspěvek na knihovní fondy a provoz	50 000,-
MČ Brno - Ivanovice	Příspěvek na knihovní fondy	5 000,-
MČ Brno - Bohunice	Příspěvek na kulturní aktivity	22 000,-
MČ Brno - Medlánky	Příspěvek na knihovní fondy	10 000,-
MČ Brno -Žebětín	Příspěvek na knihovní fondy	20 000,-
MČ Brno - Žabovřesky	Příspěvek na knihovní fondy a kulturníaktivity	30 000,-
MČ Brno- Vinohrady	Příspěvek na knihovní fondy a kulturníaktivity	30 000,-
MČ Brno-Ořešín	Příspěvek na knihovní fondy	10 000,-
MČ Brno-Nový Lískovec	Příspěvek na knihovní fondy a kulturníaktivity	20 000,-
MČ Brno-Líšeň	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	20 000,-
MČ Brno- Černovice	Příspěvek na knihovní fondy	10 000,-
MČ Brno-jih	Příspěvek na knihovní fondy	20 000,-

MČ Brno- Řečkovice a Mokrý Hora	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	16 000,-
MČ Brno-Bystrc	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	60 000,-
MČ Brno- Maloměřice a Obřany	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	30 000,-
MČ Brno- Jundrov	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	7 900,-
MČ Brno- Židenice	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	40 000,-
MČ Brno- Královo Pole	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	40 000,-
MČ Brno-Chrlice	Příspěvek na knihovní fondy	12 000,-
MČ Brno-Kohoutovice	Příspěvek na knihovní fondy a kulturní aktivity	20 000,-
MČ Brno-Komín	Příspěvek na knihovní fondy	10 000,-
Evropská komise	Zřízení hostitelských struktur pro informační střediska informační sítě EUROPE DIRECT – provoz střediska	464 437,52

INFORMACE O VYÚČTOVÁNÍ PROJEKTU *Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna*

na výše uvedenou investiční akci byly poskytnuty následující prostředky:

- Investiční transfer 871 683,16 Kč
- Neinvestiční transfer 12 105,00 Kč
- Poskytnutá zápůjčka 7 954 093,37 Kč

Celkové náklady 8 356 425,77 Kč

Z toho je hrazeno:

z Ministerstva pro místní rozvoj ČR	6 940 838,42 Kč
investiční podíl	6 750 263,42 Kč
neinvestiční podíl	190 575,00 Kč

rozdíl, který je hrazen z poskytnutého transferu	1 415 587,35 Kč
investiční podíl	759 404,35 Kč
neinvestiční podíl	656 183,00 Kč

K vrácení :

Investiční transfer poskytnut ve výši	871 683,16 Kč
Použití ve výši	-759 404,35 Kč
K vrácení	112 278,81 Kč

Neinvestiční transfer poskytnut ve výši	12 105,00 Kč
Použití ve výši	- 656 183,00 Kč
Hrazeno KJM	- 644 078,00 Kč

Zápůjčka poskytnuta ve výši	7 954 093,37 Kč
------------------------------------	------------------------

Částka byla vrácena na účet statutárního města Brna 16. září 2019.

Přehled o vykonaných kontrolách v r. 2019

Přehled o vykonaných kontrolách provedených v Knihovně Jiřího Mahena v Brně, příspěvkové organizaci v roce 2019:

1. Kontrolní orgán: **Krajská hygienická stanice** Jihomoravského kraje se sídlem v Brně, Jeřábkova 4, 602 00 Brno, doba kontroly 21. 1. 2019, kontrolované období 21. 1. 2019, protokol o výsledku: závěr – bez závad
2. Kontrolní orgán: **Krajská hygienická stanice** Jihomoravského kraje se sídlem v Brně, Jeřábkova 4, 602 00 Brno, doba kontroly 30. 1. 2019, kontrolované období 30. 1. 2019, protokol o výsledku: závěr – bez závad
3. Kontrolní orgán: **Krajská hygienická stanice** Jihomoravského kraje se sídlem v Brně, Jeřábkova 4, 602 00 Brno, doba kontroly 6. 8. 2019, kontrolované období 6. 8. 2019, protokol o výsledku: závěr – bez závad
4. Kontrolní orgán **Odborový svaz pracovníků knihoven**, Senovážné nám, 23, 110 00 Praha 1, doba kontroly: 10. 4. 2019, kontrolované období 10. 4. 2019, protokol o výsledku: závěr – bez závad
5. Kontrolní orgán: Statutární město Brno, **Městská část Brno – Žebětín**, doba kontroly 9. 12. 2019, kontrolované období 1. 3. – 30. 11. 2019, protokol o výsledku: závěr – bez závad
6. Kontrolní orgán: Statutární město Brno, **Městská část Brno – Žabovřesky**, doba kontroly 16. 12. 2019, kontrolované období 1. 1. – 16. 12. 2019, protokol o výsledku: závěr – bez závad
7. Kontrolní orgán: Statutární město Brno, **Odbor interního auditu a kontroly**, doba kontroly 29. 3. – 30. 6. 2019, kontrolované období rok 2018, v případě věcných souvislostí i předchozí období a období do ukončení kontroly

Informace o výsledku inventarizace majetku a závazků

Dle plánu inventur byl zjištěn skutečný stav majetku a závazků a ostatních inventarizačních položek aktiv a pasiv a podrozvahy, který je zaznamenán v inventurních soupisech.

Žádné inventarizační nebo zúčtovatelné rozdíly nevznikly. Inventarizační zpráva za rok 2019 je uvedena v příloze.

Přílohy:

Plnění finančního plánu k 31. 12. 2019

Rozvaha k 31. 12. 2019

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2019

Příloha účetní závěrky k 31. 12. 2019

Přehled o peněžních tocích k 31. 12. 2019

Rozbor nákladů a výnosů k 31. 12. 2019

Plán tvorby a čerpání peněžních fondů k 31. 12. 2019

Inventurní soupis závazků k 31. 12. 2019

Inventurní soupis pohledávek k 31. 12. 2019

Inventarizační zpráva za rok 2019

Zpracovala: Ing. Irena Antošová

Schválila: Ing. Libuše Nivnická

V Brně dne 20. února 2020

IV. KOMENTÁŘ K TABULCE „PLÁN TVORBY A ČERPÁNÍ PENĚŽNÍCH FONDŮ“ K 31. 12. 2019

Fond investiční je tvořen přidělem z odpisů z DHM a DNM ve výši 2 349 tis. Kč.

Transfer na investice od zřizovatele byl ve výši 440 tis. Kč na posílení kybernetické bezpečnosti. Transfer ze státních fondů na projekt Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna byl ve výši 6 750 tis. Kč. Financování investic bylo ve výši 1 174 tis. Kč (600 tis. Kč na pořízení vybavení na Mahenův památník, 59 tis. Kč na server pro netflow monitoring, 454 tis. Kč na software pro monitorování sítě na posílení kybernetické bezpečnosti a 61 tis. Kč na zpracování projektové dokumentace na vybavení pobočky Jihomoravské nám.). Úhrada investiční zápůjčky byla ve výši 7 845 tis. Kč a vratka investičního transferu 112 tis. Kč na projekt Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna, 1 652 tis. Kč bylo odvedeno zřizovateli. Stav k 31. 12. 2019 je 3 977 tis. Kč.

Fond rezervní je tvořen přidělem ze zlepšeného výsledku hospodaření a peněžními dary. Ze zlepšeného výsledku hospodaření jsme přidělili 1 tis. Kč. Čerpání nebylo žádné. Stav k 31. 12. 2019 je 1 197 tis. Kč.

Fond odměn byl nezměněn. Čerpání nebylo žádné. Stav k 31. 12. 2019 je 542 tis. Kč.

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen přidělem do fondu ze mzdových nákladů, což bylo v uplynulém období 831 tis. Kč. Úhrada potřeb zaměstnanců byla ve výši 692 tis. Kč. Stav fondu k 31. 12. 2019 je 443 tis. Kč.

Finanční krytí všech fondů je na běžných účtech v plné výši.

Informace o výsledku inventarizace majetku a závazků

Dle plánu inventur byl zjištěn skutečný stav majetku a závazků a ostatních inventarizačních položek aktiv a pasiv a podrozvahy, který je zaznamenán v inventurníchsoupisech.

Žádné inventarizační nebo zúčtovatelné rozdíly nevznikly. Inventarizační zpráva za rok 2019 je uvedena v příloze.

V. KONTROLNÍ ČINNOST

Veřejnoprávní kontrola

V souladu s § 31 odst. 3 zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění a prováděcí vyhláškou č. 416/2004 Sb., podávám souhrnnou roční zprávu o činnosti interního auditu za rok 2019 v p.o. Knihovna Jiřího Mahena v Brně, Koblížná 4, 601 50 Brno.

V průběhu roku 2019 byly vykonány níže uvedené plánované a mimořádné audity:

Leden

Sepsání plánu interního auditu pro rok 2020.

- Audit účetních dokladů za září 2018 I/2019

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů č. 1 – 559/ (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Vnitřní předpisy: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2018 Účtový rozvrh v účetním období 2018
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

Únor

- Audit účetních dokladů za říjen 2018 II/19

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů č. 1 – 699, 801 – 884 (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2018 Účtový rozvrh v účetním období 2018
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit čerpání finančních prostředků z FKSP za rok 2018 III/19

Typ auditu: finanční, plánovaný,

Cíl auditu: kontrola čerpání finančních prostředků – soulad s níže uvedenou právní normou a vnitřními předpisy KJM:

Právní norma: § 60 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění
§ 33 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění
§ 22-29, § 225 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění
zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, v platném znění

vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb,
v platném znění.
Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů)
VS č. 1/2018 Účtový rozvrh v účetním období 2018.
Bez připomínek.

Březen

- Audit výběrového řízení – zakázka malého rozsahu – dodávka hardware pro projekt
„Moderní a efektivně řízená přátelská knihovna“ IV/19

Typ auditu: výkonu, mimořádný
Cíl auditu: zmapovat průběh zadávacího řízení v KJM

Právní norma §§ 6 a 31 zákona č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, v platném
znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Závazný předpis: Metodika pro zadávání veřejných zakázek a koncesních smluv
Statutárního města Brna

Vnitřní předpis: VS č. 2/2017 Směrnice pro zadávání zakázek malého rozsahu.
Bez připomínek.

- Audit účetních dokladů za listopad 2018 V/19

Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: kontrola účetních dokladů č. 1 – 935 (dodavatelské faktury za
nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní
účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže
uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2018 Účtový rozvrh v účetním období 2018
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů
(dokladů).

Bez připomínek.

- Audit provozu autodopravy za rok 2018 VI/19

Typ auditu: výkonu, plánovaný
Cíl auditu: zmapovat oblast provozu autodopravy v KJM za rok 2018.

Právní norma: zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na
pozemních komunikacích, v platném znění
zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu
způsobenou provozem vozidla, v platném znění
zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu, v platném znění.

Vnitřní předpis: VS č. 4/2016 Používání služebních motorových vozidel a zajištění
autoprovozu vč. dodatků.

Bez připomínek.

Sepsání zprávy o činnosti interního auditu za I. Q 2019.

Duben

- Audit účetních dokladů za prosinec 2018 VII/19
Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: kontrola účetních dokladů č. 1 – 927 (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 1/2018 Účtový rozvrh v účetním období 2018
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit vyřazování majetku z evidence KJM za období 1 – 12/2018 VIII/19
Typ auditu: výkonu, spojený s finančním
Cíl auditu: zmapovat průběh vyřazování nepotřebného majetku z evidence KJM

- Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
Závazný předpis: příloha č. 3 Hospodaření s majetkem – Zásady vztahu orgánů Statutárního města Brna k příspěvkovým organizacím
Vnitřní předpis: VS č. 4/2003 Evidence majetku v KJM vč. dodatků.

Bez připomínek.

Květen

- Audit účetních dokladů za leden 2019 IX/19
Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: kontrola účetních dokladů – pokladní doklady č. 100001-100157, dodavatelské faktury č. 200001-200166 (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 2/2019 Účtový rozvrh v účetním období 2019
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit inventarizace majetku a závazků za rok 2018 X/19
Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: zmapovat provádění inventarizace majetku a závazků v KJM
Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
vyhláška č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků, která provádí některá ustanovení výše uvedeného zákona, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 2/2018 Řádná inventarizace majetku.

Bez připomínek.

Červen

- Audit účetních dokladů za únor 2019 XI/19
Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: kontrola účetních dokladů – pokladní doklady č. 190158-190295, dodavatelské faktury č. 200001-200176.
(dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:
- Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
- Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 2/2019 Účtový rozvrh v účetním období 2019
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit čerpání finančních prostředků z dotací za rok 2018 XII/19
Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: čerpání dotací, soulad s uzavřenými smlouvami, vyúčtování
- Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
zákon č. 2018/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, v platném znění
zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.
- Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM
VS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů)
VS č. 1/2018 Účtový rozvrh v účetním období 2018.

Bez připomínek.

- Audit výběrového řízení – zakázka malého rozsahu – dodávka 10 ks návratových boxů na knihy pro pobočky KJM XIII/19
- Typ auditu: výkonu, mimořádný
Cíl auditu: zmapovat průběh zadávacího řízení zakázek v KJM
Právní norma: zákon č. 134/2016 Sb., v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Závazný předpis: Metodika pro zadávání veřejných zakázek a koncesních smluv Statutárního města Brna
Vnitřní předpis: VS č. 2/2017 Směrnice pro zadávání zakázek malého rozsahu.

Bez připomínek.

Sepsání zprávy o činnosti interního auditu za II.Q 2019.

Červenec

- Audit účetních dokladů za březen 2019 XIV/19
Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: kontrola účetních dokladů – pokladní doklady č. 100001-100156 dodavatelské faktury č. 200001-200207: (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:
Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJMVS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 2/2019 Účtový rozvrh v účetním období 2019
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit evidence a stavu skladových zásob – rok 2019 XV/19
Typ auditu: výkonu, plánovaný
Cíl auditu: zmapovat příjem materiálu na sklad - zda náhodně vybrané položky nakoupeného materiálu (kancelářské potřeby, atp.) jsou zapsány na skladových evidenčních kartách.

Bez připomínek.

- Audit manipulace s peněžní hotovostí a šeky XVI/19
Typ auditu: finanční, spojený s výkonem
Cíl auditu: dodržování vnitřního předpisu – VS č. 3/2016 Pravidla pro manipulaci s peněžní hotovostí a šeky
Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJMVS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 3/2016 Pravidla pro manipulaci s peněžní hotovostí a šeky
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů)
VS č. 2/2019 Účtový rozvrh v účetním období 2019.

Bez připomínek.

Srpen

- Audit účetních dokladů za duben 2019 XVII/19
Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: kontrola účetních dokladů – pokladní doklady č. 190452-190618 účetní doklady k pokladním dokladům č. 150001-1500167 dodavatelské faktury č. 200001-200218: (dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:
Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJMVS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 2/2019 Účtový rozvrh v účetním období 2019
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit zakázky malého rozsahu – oprava části střechy na budově KJM Kobližná
Typ auditu: výkonu, mimořádný

Cíl auditu: zmapovat průběh zadávacího řízení v KJM
Právní norma: zákon č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Závazný předpis: Metodika pro zadávání veřejných zakázek a koncesních smluv
Statutárního města Brna
Vnitřní předpis: VS č. 2/2017 Směrnice pro zadávání zakázek malého rozsahu.

Bez připomínek.

- Audit vedlejší hospodářské činnosti 7 – 12 roku 2018 XIX/2019
XVIII/19

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: prověření efektivnosti, hospodárnosti a účelnosti vedlejší hospodářské
činnosti KJM

Právní norma: zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, v platném znění
zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon, v platném
znění zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových
pravidlech územních rozpočtů, v platném znění.

Z účetních dokladů vyplynulo, že nejvíce se prodávaly vyřazené knihy, dále
byl velký zájem o čtenářské deníky.

Bez připomínek.

Září

- Audit účetních dokladů za květen 2019 XX/19

Typ auditu: finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů – pokladní doklady č. 190619-190765
účetní doklady k pokladním dokladům č. 100001-100147
dodavatelské faktury č. 200001-200210 (dodavatelské faktury
za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní
účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže
uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJM VS č.
2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 2/2019 Účtový rozvrh v účetním období 2019
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů
(dokladů).

Bez připomínek.

- Aktualizace mapy rizik XXI/19

Typ auditu: výkonu, plánovaný

Cíl auditu: aktualizace mapy rizik, která se mohou vyskytnout v KJM

Právní norma: § 25 odst. 1 písm. b) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční
kontrole, v platném znění.

Sepsání zprávy o činnosti interního auditu za III. Q 2019.

Říjen

- Audit účetních dokladů za červen 2019

XXII/19 Typ auditu:

finanční, plánovaný

Cíl auditu: kontrola účetních dokladů – pokladní doklady č. 190766-

190915 účetní doklady k pokladním dokladům č. 100001-100150 dodavatelské faktury č. 200001-200198 (dodavatelské faktury zanákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJMVS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 2/2019 Účtový rozvrh v účetním období 2019
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit výběrového řízení – nákup 10 ks notebooků pro projekt „Mobilní učebna“
XXIII/19

Typ auditu: výkonu, mimořádný
Cíl auditu: zmapovat průběh zadávacího řízení v KJM
Právní norma: zákon č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Závazný předpis: Metodika pro zadávání veřejných zakázek a koncesních smluv Statutárního města Brna
Vnitřní předpis: VS č. 2/2017 Směrnice pro zadávání zakázek malého rozsahu.

Bez připomínek.

- Audit evidence majetku v KJM za rok 2018
XXIV/19

Typ auditu: výkonu, spojený s finančním
Cíl auditu: zmapovat evidenci majetku v KJM

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění
Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJMVS č. 4/2003 Evidence majetku v KJM vč. dodatků
VS č. 1/2018 Účtový rozvrh v účetním období 2018
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit účetních dokladů za červenec a srpen 2019
XXV/19

Typ auditu: finanční, plánovaný
Cíl auditu: kontrola účetních dokladů:
červenec: faktury č. 200001-200115
pokladní doklady č. 190916-191015 účetní doklady k POK 100001-100100
srpen: faktury č. 200001-200157
pokladní doklady č. 191016-191129 účetní doklady k POK 100001-100116.

(dodavatelské faktury za nákup zboží a služeb, paragony za drobný nákup, cestovní účty, krátkodobé zálohy, vnitřní doklady) ve smyslu níže uvedených právních norem a vnitřních předpisů:

Právní norma: zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění
zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

Vnitřní předpis: PŘ č. 7/2011 Ustanovení systému finanční kontroly v KJMVS č. 2/2015 Směrnice k řídicí kontrole
VS č. 2/2019 Účtový rozvrh v účetním období 2019
VS č. 3/2013 Oběh a přezkušování účetních záznamů (dokladů).

Bez připomínek.

- Audit výběrového řízení – administrace VZ „Poskytnutí veřejně dostupné služby elektronických komunikací na připojení poboček KJM“ XXVI/19

Typ auditu: výkonu, mimořádný

Cíl auditu: zmapovat průběh zadávacího řízení Právní norma: zákon č. 134/2016 Sb., o veřejných zakázkách, v platném znění zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění

v KJM

Závazný předpis: Metodika pro zadávání veřejných zakázek a koncesních smluv Statutárního města Brna

Vnitřní předpis: VS č. 2/2017 Směrnice pro zadávání zakázek malého rozsahu.

Bez připomínek.

Prosinec

Sepsání souhrnné zprávy o interním auditu za rok 2019 pro OK MMB vč. tabulek.

Sepsání zprávy o činnosti interního auditu za IV. Q 2019.

Závěr:

Dle plánu interního auditu, schváleného ředitelkou organizace bylo provedeno 21 auditů.

Dle příkazu ředitelky organizace bylo provedeno 5 mimořádných auditů.

Celkem bylo provedeno za rok 2019 26 auditů.

FOTOGALERIE

Foto č. 1: Gruzie – tajemné království ve stínu Kavkazu

Foto č. 2: Pojednání a zajímavosti o hypnóze

Foto č. 3: Literární beseda – norský humorista Roger Pihl

Foto č. 4: Velký knižní čtvrtek

Foto č. 5: Dny polské kultury 2019 (slavnostní zahájení)

Foto č. 6: Dny polské kultury 2019 (O holčičce s náhradní hlavou)

Foto č. 7: Brněnská muzejní noc 2019

Foto č. 8: Jiří Mahen v množném čísle (konference)

Foto č. 9: Prezentace obcí a měst Jihomoravského kraje

Foto č. 10: Muzikoterapeutický koncert

Foto č. 11: Ghettofest 2019

Foto č. 12: Dětský den v Mahence

Foto č. 13: Křest knihovně lavičky na Dolním nádraží

Foto č. 14: Vlastimil Vondruška: Dvacet pět krát s Oldřichem z Chlumu (křest knihy)

Foto č. 15: Brněnské dny pro zdraví 2019

Foto č. 16: Den pro seniory v Mahence (koncert)

Foto č. 17: Vladimír Dzuro – příběh vyšetřovatele (přednáška)

Foto č. 18: Pasování prvňáčků na čtenáře

Foto č. 19: Vždy lze zůstat člověkem (křest knihy)

Foto č. 20: LiStOVání – Mé dětství v socialismu (scénické čtení)

Foto č. 21: Velký knižní čtvrtek

Foto č. 22: Pavel Čech – O Červenáčkovi (křest knihy)

Foto č. 23: Elžbieta Sanetra (koncert)

Foto č. 24: Brněnský Sedmnáctý v Mahence

Foto č. 25: Hurá, děti (workshop kreativních činností pro děti)

Foto č. 26: Týden vědy a techniky AV ČR (pásno přednášek)

Foto č. 27: Spisovatelé do knihoven (cyklus autorůských čtení)

Foto č. 28: Čtení pod lampou (pravidelný pořad)

Foto č. 29: Pobočka Lesná - Agátin svět v knihovně, prezentace kreativních hraček pro malé i velké

Foto č. 30: Pobočka Černá Pole, program pro děti Myšák Očko

Foto č. 31: Pobočka Bohunice, program Agadir – Nezapíjete toho krocana!

Foto č. 32: Pobočka Kohoutovice - BOOKSTART

NAPSALI O NÁS 2019 (VÝBĚR)

Mahenova knihovna myslí i na seniory

Pro letošní podzimní období připravuje Knihovna Jiřího Mehna v Brně Kurzy počítačové gramotnosti a práce s výpočetní technikou, kam se mohou přihlásit i senioři.

(Brněnský deník Rovnost, 27. 8. 2019, příloha Brněnský týden, s. 26)

Pasování prvňáčků

Knihovna na Oblé připravila pro prvňáčky ze ZŠ Svážná a ZŠ Kamínky slavnostní Pasování prvňáčků na rytíře knih, které proběhlo 2. a 3. 10. 2019. Za prvňáčky přišla do knihovny i paní starostka Ing. Jana Drápalová, která chodí děti každý rok podpořit v jejich čtenářských začátcích.

(Lískáček 2019, č. 11., s. 13)

Nový ročník projektu Jižní Morava čte

Dne 12. září proběhlo na pobočce Knihovny Jiřího Mahena Soběšice vyhlášení projektu Jižní Morava čte. I letos se mohou děti od 4 do 15 let zapojit do soutěže o nejlepší povídku, pověst, ilustrovaný příběh, komiks či koláž nebo viděo na téma Tajemství knihovny.

(Severník, 2019, č. 10, s. 7)

Údaje si ověří v knihovně

Jednodušeji můžou od začátku října lidé využívat svou elektronickou identitu BrnoID. Účet se svými osobními údaji si ověří nově v Knihovně Jiřího Mahena. Díky propojení elektronické identity se čtenářským kontem si lidé můžou doplnit konto a online zaplatit za prodloužení čtenářské registrace nebo případnou pokutu.

(Brněnský deník Rovnost, 9. 10. 2019, s. 3)

Knižní čtvrtek zve na setkání s autory

Velký knižní čtvrtek 17. října přinese rekordních 20 titulů ze čtrnácti nakladatelství. Navíc zve čtenáře na setkání s autory novinek, a to do Uměleckoprůmyslového muzea v Praze 17. října, do Knihovny Jiřího Mahena v Brně 24. října.

(MF Dnes, 9. 10. 2019, s. 16)

Lidé se setkají se spisovatelem

Autor mnoha básnických sbírek, spisovatel Jan Škrob, osobně přečte Brňanům úryvky ze svých děl. Autorské čtení muže, který má na kontě nominaci v kategorii Objev roku v soutěži Magnesia Litera a vítězství v Drážďanské ceně lyriky, lidé mohou navštívit v úterý od půl šesté večer v brněnské Knihovně Jiřího Mahena v Koblížné ulici.

(Brněnský deník Rovnost, 10. 12. 2019, příloha Brněnský týden, s. 11)